

TALOUSARVIO 2024

TALOUSSUUNNITELMA 2025-2026

INVESTOINTISUUNNITELMA 2024-2028

Sisällysluettelo

1. YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	4
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne.....	4
1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät.....	5
1.2.1 Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen	6
1.2.2 Kalajoen talouden kehitysnäkymät	9
1.3 Kalajoki-konserni ja muutokset konsernirakenteessa.....	14
1.4 Kalajoen kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa.....	15
1.5 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	17
2. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS	20
2.1 Talousarvion rakenne	20
2.2 Talousarvion sitovuus.....	20
2.3 Tilivelvollisuus.....	24
3. KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA JA OHJAUS	25
3.1 Liikunta- ja hyvinvointisuunnitelma	25
3.2 Kaupunkistrategia.....	26
3.3 Strategiset kärjet 2024	29
3.4 Omistajapolitiikka ja ohjaus	32
3.5 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	34
3.5.1 Henkilöstön rakenne, määrä ja arvio kehityksestä	34
3.5.2 Henkilöstösuunnitelma.....	34
3.5.3 Avoimet virkojen ja toimien periaatteet	34
3.5.4 Vuosilomien myöntäminen	35
3.5.5 Uudet toimet ja virat sekä muutokset.....	35
3.6. Hankintojen ohjaus.....	37
3.7 Kalajoen konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	38
4. KÄYTTÖTALOUSOSA	39
4.1 Käyttötalouslyhteenveto	39
4.2 Hallintopalvelut	40
4.3 Kehittämispalvelut.....	50

4.4 Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut.....	57
4.5. Kalajoen Kampus, lukio ja Akatemia palvelut.....	62
4.6 Tekniset palvelut	68
5. TULOSLASKELMAOSA	84
5.1. Tuloslaskelma	84
5.2 Tuloslaskelma 2024	85
5.3 Tuloslaskelma 2024–2026	86
5.4 Taseyksikön vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen	87
6. RAHOITUSOSA	88
7. INVESTOINTIOSA.....	91
8. VIEMÄRILAITOS.....	100
9. KESKEISET TYTÄRYHTIÖT	103
Kalajoen Lämpö Oy.....	103
Kalajoen Kuitu Oy	103
Koy Kalajoen Vuokra-asunnot	104
Kalajoen Hiekkasärkät Oy	104
Kalajoen Satama Oy.....	105
LIITTEET.....	105
Jäsenyydet järjestöissä ja liitoissa	105
Kokouspalkkiot	106

1. YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantaloudessa näkymät ovat kaksijakoiset. Yhdysvallat, Japani ja monet kehittyvät maat pitävät yllä voimakasta talouskasvua, Euroopan ja Kiinan näkymät ovat sen sijaan heikot. Rakentaminen on vaikeuksissa kaikkialla, mutta erityisesti se on kriisissä Kiinassa ja Euroopassa. Venäjän hyökkäys sekä geopoliittiset ja ympäristöriskit pitävät yllä epävarmuutta, mikä lisää talouden häiriöitä. Maailmantalouden kasvu hidastuu 2,6 prosenttiin vuonna 2023 ja kiihtyy 2,9 prosentin kasvuun vuonna 2024. Kansainväliset rahoitusmarkkinat ovat rauhoittuneet. Lyhyiden markkinakorkojen odotetaan kääntyvän laskuun, mutta nollakorkoihin ei ole paluuta. Pitkien korkojen tuleva suunta on vielä epäselvä. Eurooppalaiset pankit ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa.

Suomen talous on taantumassa, mutta kasvua odotetaan jo ensi vuonna. Hintojen ja korkojen nousu ovat vähentäneet kotitalouksien kulutusta ja yksityisiä investointeja. Hintojen nousu hidastuu laaja-alaisesti ja inflaation odotetaan olevan 2,2 prosenttia vuonna 2024. Palkat ja etuudet nousevat, jonka myötä ostovoiman paranee ja yksityinen kulutus kääntyy kasvuun ensi vuonna. Inflaation hidastuminen ja palkankorotukset kääntävät talouden 1,2 prosentin kasvuun. Investointien ja kulutuksen kasvu vahvistuu vuonna 2025 ja bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,8 prosenttia. Asuntoluottojen korkojen nopea nousu on hyydyttänyt asuntomarkkinat. Asuinrakentaminen vähenee vuosina 2023 ja 2024, mutta muu rakentaminen, erityisesti energiasiirtymä, pitää aktiviteettiä yllä.

Julkisyhteisöjen alijäämä pieneni korona-aikaan, mutta kääntyy taas kasvuun ja pysyy suurena koko ennustejakson. Alijäämä on 3 prosenttia tai yli vuosina 2024-2026. Valtionhallinnon lisäksi hyvinvointialueet tekevät alijäämää ilman korjaavia toimenpiteitä. Valtionhallinnolla ja paikallishallinnolla on arviolta n. 14 mrd. € alijäämä vuonna 2027. Valtionhallinnolla on julkisen talouden sektoreista eniten alijäämää.

Kuntahallinnon näkymät ovat heikot, vaikkakin alijäämä suhteessa BKT:hen pieneni viime vuonna. Sote-uudistus aiheuttaa talouteen epävarmuutta ja tulokehitys hiipuu. Samaan aikaan kuntahallinnossa on voimakas kustannusten nousu, sillä henkilöstökulut muodostavat kuntahallinnon suurimman kuluerän ja vuoden 2023 sopimuskorotukset kertaerineen nostivat palkkoja tavallista enemmän.

Tulevina vuosina kunta-alan kustannusten noususta vastaa hintojen nousu. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Palkkakehityksen takia peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027.

Hallitusohjelman merkittävimmät suoraan kuntiin kohdistuvat vaikutukset ovat panostukset perusopetuksen vahvistamiseen ja tasa-arvon edistämiseen opetuksessa. Lisäksi päätös kiinteistöveron alarajan korotuksesta lisää kuntien verotuloja n. 108 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön

indeksijarru vuosina 2024–2027 on suurin kuntiin kohdistuva leikkaustoimi. Se leikkaa kunnilta 111 milj. euroa vuoteen 2027 mennessä. Valtionosuuksia laskee indeksijarrun lisäksi myös sote-siirtolaskelmien tarkentuminen, jonka vaikutus täsmäytetään valtionosuuksien kautta vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi kuluvan vuoden osalta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja menojen välinen epätasapaino leikataan kuntien valtionosuuksista vuosina 2024 ja 2025.

Taulukko 1 Talouden keskeiset ennusteluvut

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BKT:n arvo, mrd €	233,7	240,6	236,2	251,4	268,9	278,6	291	303
Työttömyysaste, %	7,4	6,7	7,7	7,7	6,8	7,1	7,2	7,0
Työllisyysaste, %	71,7	71,6	70,7	72,3	73,7	73,8	73,8	74,3
Kuluttajahintaindeksi, muutos%	1,1	1,0	0,3	2,2	7,1	6,2	2,2	1,7
Pitkä korko, 10 v, %	0,7	0,1	-0,2	-0,1	1,7	3,1	3,2	3,2

1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Kalajoen kaupunginhallitus käsitteli kaupunginjohtajan talousarvioesitystä kokouksessaan 20.11.2023. Perjantaina 17.11.2023 Valtiovarainministeriöltä tuli virka-ajan päättymisen jälkeen tieto, että verotuksen tarkentumisen vuoksi kunnilta leikataan valtionosuutta lisää noin 80 €/asukas osana soteuudistuksen kunta-valtio-hyvinvointialue rahoitustasapainon tarkastelua. Maanantaina Valtiovarainministeriö tiedotti, että hallituspuolueet olivat sopineet, että verotuksen valmistumisen aiheuttama kuntien valtionosuuden lisävähennys jaksotetaan. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden uudistuksen aiheuttamaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuden lisävähennystä ei tehdä vuonna 2024, vaan vähennys jaksotetaan vuosille 2025–2027. Valtiovarainministeriö valmistelee parhaillaan täydentävää hallituksen esitystä kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain muuttamisesta. Jaksotus verotuksen tarkentumisen vaikutuksesta valtionosuutta vähentävästi on huomioitu vuosille 2025–2027.

Kuntien ja kuntayhtymien 2022 tilinpäätöksissä tilikauden tulos oli 1,3 mrd. euroa ylijäämäinen. Kuntatalouden lainakanta kasvoi yhteensä vajaalla 600 milj. eurolla, erityisesti sairaanhoitopiirien lainojen vaikutuksesta, jotka siirtyivät erityishuoltopiirien lainojen kanssa hyvinvointialueille. Vuosi 2023 on yhä vahva, vaikkakin sote-uudistus aiheuttaa siihenkin haastetta. Vuonna 2024 tilanne vaikeutuu, kun tulokehitys hiipuu talouskasvun vaimentuessa ja poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat.

Painetta aiheuttaa kustannusten nopea nousu, sillä vuoden 2023 sopimuskorotukset nostavat palkkoja 4,85 prosenttia ja inflaatio on pitkittynyt. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa 2024–2027. Suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat noin 3 prosenttia vuonna 2024. Kuitenkin vuoden 2023 kertaerät poistuvat ja työttömyysvakuutusmaksu alenee, joten sopimuskorotusten kasvu jää vuotta 2023 maltillisemmalle tasolle.

Toimintatulot kasvavat keskimäärin 1,4 prosenttia 2024–2027. Tässä ei ole huomioitu kuntien vuokratulojen osalta riskiä siitä, että sotekiinteistöjen pakkovuokra-aika päättyy vuonna 2026. Verotulot laskevat 5 prosenttia vuonna 2024, kun soteuudistuksen vaikutus verotuloissa realisoituu. Kuntien valtionosuudet laskevat ensi vuonna 9 prosenttia sotesiirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen valtionosuuksiin kohdistama yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kehitystä. Valtionosuutta suunnittelukaudella kasvattavat kunnille siirtyvät vastuut TE-palvelutehtävien ja työttömyysetuuksien rahoituksesta.

Tulevina vuosina kuntien taloutta haastavat ikääntynyt ja osittain epätarkoituksenmukainen rakennuskanta, ilmastotavoitteisiin liittyvien investointitarpeiden toteuttaminen ja kunnan perusinfraan liittyvän korjausvelan kasvu. Toisaalta koko kuntasektori taloutta ja erityisesti talouden ennakointia helpottaa se, että eniten yllättäviä menoylityksiä aiheuttaneiden sote-palveluiden järjestämisvastuu on poistunut kunnilta. Lasten ja nuorten ikäluokkien määrä supistuu muutamaa vaille kaikissa kunnissa ja siten vähintäänkin laskennallinen palvelutarve pienenee. Todellinen mahdollisuus kustannusten sopeutukseen ei kuitenkaan kulje käsi kädessä laskennallisen palvelutarpeen muutoksen kanssa.

Kuntaliitto on arvioinut, että ensi vuonna olisi kymmeniä kuntia, joiden verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) ei riitä kattamaan käyttötalouden nettokustannuksia ja poistoja. Tulojen ja menojen epäsuhdasta syntyvä rahoitusaukko vastaa kuntien tuloverotuksella mitattuna useamman veroprosentin tuottoa. Kuntien taloudellinen eriytyminen on jatkunut ja kiihtynyt entisestään.

Valtiovarainministeriö on arvioinut, että vuonna 2024 on 17 negatiivisen vuosikatteen kuntaa, jotka kaikki ovat alle 10 000 asukkaan kuntia. Yli 10 000 asukkaan kunnista yhden arvioidaan olevan vuosikatteeltaan negatiivinen vuonna 2025. Pienten kuntien hankalasta tilanteesta kertonee se, että vuonna 2027 jopa 26 alle 10 000 asukkaan kuntaa olisi vuosikatetasolta negatiivisia.

Veroprosentin korotuspaineella tarkasteltuna suurimmat veroprosentin korotuspaineet kohdistuvat koko maan tasolla vuosiin 2025 ja 2026. Suurin paine on pienissä, alle 5 000 asukkaan kunnissa.

1.2.1 Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Hallitus asettaa tavoitteeksi, että kansantalouden tilinpidon mukainen kuntahallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa vuonna 2027. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemistä, sillä julkisen talouden painelaskelman perusteella kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on -0,4 % vuonna 2027.

Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaan valtio sitoutuu kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja veloitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita veloitteita. Hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille.

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen on vuonna 2024 hieman kuntataloutta vahvistava. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys vuosina 2024–2027, mikä pienentää kuntien valtionosuutta noin 24 milj. euroa vuonna 2024. Toisaalta hallitusohjelman mukainen maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus 0,3 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen vahvistaa kuntataloutta arviolta noin 108 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen. Hallitusohjelmassa kunnille ei osoiteta uusia tehtäviä tai velvoitteita vuonna 2024.

Talousarvioesitykseen liittyvien veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin v. 2024 (milj. euroa) on esitetty alla taulukossa. Näiden lisäksi myös aiemmin päätetyillä veromuutoksilla on vaikutusta kuntien verotuloihin.

Taulukko 2 Veroperustemuutosten vaikutukset verotuloihin vuonna 2024

Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus	-29
- josta progressiivinen tuloveroasteikko	-1
- josta työtulovähennys	-8
- josta perusvähennys	-20
Työtulovähennyksen kasvattaminen pieni- ja keskituloisia painottaen	-4
Matkakuluvähennyksen omavastuun nosto 900 euroon	9
Työtulovähennyksen ikään perustuvan korotuksen uudelleenkohdentaminen	2
Kotitalousvähennyskokeilun jatko vuodella	-1
Maatalouden tasausvarauksen korotus 25 000 euroon	-3
Maatalouden vuokratulojen verotuskohtelun yhtenäistäminen	-13
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	109
Yhteensä	69

Kalajoen kaupungille näistä vaikuttaa lähinnä maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus noin 90 000 euroa.

Valtionavut

Kuntien käyttötalouden valtionapuihin ehdotetaan n. 5,1 mrd. euroa v. 2024. Laskennalliset valtionosuudet ovat n. 3,7 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset n. 0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut n. 0,6 mrd. euroa. Indeksikorotuksen pienennys ja tehtävämuutokset otetaan huomioon valtionosuusprosentissa, joka alenee 22,09 prosentista 21,92 prosenttiin. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 2,46 mrd. euroa, joka on 289 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa. Tasoa alentaa sote-uudistukseen liittyvien kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien tulojen ja kustannusten jälkikäteistarkistus sekä hallitusohjelman mukainen indeksisäästö.

Valtionosuutta vähentävät:

- Sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentumisesta aiheutuva pysyvä vähennys on -224 milj. euroa.
- Tarkentumisesta johtuva valtionosuuden vähennys huomioidaan takautuvasti vuodelle 2023. Valtionosuuteen kohdistetaan tämän takia 112 milj. euron määräaikainen vähennys vuosille 2024 ja 2025.

Valtionosuutta lisäävät:

- Indeksikorotus (2,2 %) lisää valtionosuutta 53 milj. euroa. Vaikutus jää kuitenkin 24 milj. euroa tätä pienemmäksi, koska hallitusohjelman mukaisesti indeksikorotukseen tehdään yhden prosenttiyksikön korotusta vastaava säästö.
- Tehtävämuutokset noin 9 milj. euroa.
- Määräaikaisten vähennysten päättyminen noin 15 milj. euroa.
- Perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (3,5 milj. euroa)

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kunnille osoitettavien valtionosuuksien arvioidaan olevan n. 1,2 mrd. euroa v. 2024 ja pysyvän likimain edellisen vuoden tasolla. Valtionosuuksiin ja ammatillisen koulutuksen rahoitukseen tehdään täysimääräinen indeksikorotus, joka on n. 30 milj. euroa. Osana perusopetuksen vahvistamista vakiinnutetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoitus. Rahoitus kohdennetaan valtionavustuksina varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen järjestäjille. Vuonna 2024 määrärahalisäys on 50 milj. euroa, mikä kohdistuu lähes kokonaan kuntiin.

OKM:n alaisessa valtionosuudessa tulevat vaiheittain seuraavat muutokset

- Vapaan sivistystyön koulutuksen järjestäjiltä vähennetään suoritteita siten, että niiden yhteenlaskettu euromäärä on noin -20,5 milj. euroa vuodesta 2024 lukien, mistä kuntiin kohdistuu arviolta 11,5 milj. euroa.
- Oppimisen tukea ja opinto-ohjausta vahvistetaan ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa mukaan lukien TUVA-koulutus. Tarkoitukseen osoitetaan pysyvää rahoitusta 10 milj. euroa vuonna 2024, kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 8 milj. euroa vuonna 2024.
- Väestön liikunnallisuuden edistämiseksi hallitus käynnistää Suomi Liikkeelle- ohjelmakokonaisuuden, mihin on hallituskaudella varattu 20 milj. euroa vuosittain. Alustavasti arvioituna tästä kohdentuisi kuntatalouteen avustuksina yli puolet.

Muita kuntiin kohdistuvia toimenpiteitä ja uudistuksia

Työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu sekä työttömyysturvan laajentuva rahoitusvastuu siirtyvät kunnille 1.1.2025. Kevään 2023 julkisen talouden suunnitelmassa kunnille siirtyvien työ- ja elinkeinopalveluiden kustannusten on arvioitu vuonna 2025 olevan noin 663 milj. euroa. Lopullinen rahoituksen taso määritellään valtion vuoden 2024 talousarvion perusteella. Mahdolliset uudet, vuodesta 2025 voimaantulevat tehtävämuutokset huomioidaan myös rahoituksen lähtötasossa. TE-palvelu-uudistuksesta kunnille aiheutuviin muutuskustannuksiin ehdotetaan 34 milj. euroa.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain (681/2023) mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaamiskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen. Osa kotoutumislain mukaisista kuntien kotoutumisen edistämisen kustannuksista korvataan vuoden 2025 alusta lukien osana peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmää. Kunnille myönnettävä valtionosuus on noin 12,6 milj. euroa. Vuonna 2024 kunnille myönnetään valtionavustuksia ohjaus- ja neuvontapalveluihin sekä osaamiskeskustyyppiseen toimintaan yhteensä noin 1,3 milj. euroa.

Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Vuoden 2025 alusta voimaan tuleva rakentamislaki (751/2023) jatkaa johdonmukaisesti jo vuoden 1958 rakennuslain osauudistuksista lähtenyt rakentamisen valvonnan kehitystä ja modernisointia. Uuden rakentamislain merkittävimmät muutokset rakennusvalvonnan kannalta liittyvät lupajärjestelmään, suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyden toteamiseen, digitalisaatioon, vähähiilisen rakentamisen ja kiertotalouden edistämiseen sekä rakennustyönaikaisen valvonnan painotuksiin.

Tulvariskilain mukaiset hulevesitulvariskien alustavat arvioinnit tulee päivittää kaikissa kunnissa vuonna 2024.

1.2.2 Kalajoen talouden kehitysnäkymät

Sote-uudistus on ollut historian suurin vaikuttava tekijä Kalajoen kaupungin taloudessa. Talousarviossa 2023 sen vaikutuksen arvioitiin olevan noin 1,5 M€, mutta talousarvion 2024 valmistelutilanteessa vaikutus on jopa 2 M€ taloutta heikentävä.

Kalajoelle on ennakkoluulottomasti rakennettu uusiutuvaa energiaa ja tällä hetkellä noin 120 tuulivoimalaa tuottaa energiaa. Näillä hankkeilla on ollut mittava vaikutus aluetaloudessa. Hankkeiden täysimääräinen kiinteistöverotuotto-odotus on noin 3,4 milj. euroa. Sen odotetaan realisoituvan kiinteistöverossa 2024.

Vuosi 2022. Vuosikate oli ennätyskorkea, 9,5 M€, jossa on kasvua edellisvuoteen 3 M€. Vuosi sisälsi poikkeuksellisen paljon kertaluonteisia eriä: arvopapereiden myyntivoitot +2 M€, pysyvien vastaavien myyntivoitot +0,9 M€, yhteisöveron korotetun jako-osuuden vaikutus +0,5 M€ ja korontuet +0,8 M€. Tilivuoden tulos oli 3,3 M€ ylijäämäinen, ilman kertaeriä toiminnan tulos on noin 1,5 M€ positiivinen.

Vuosi 2023. Talouden tilanne jatkuu vahvana ja vuosi päättyy ylijäämäisenä. Lisäksi vuotta 2023 tukee vielä verotuksen pohja, vuonna 2023 kunnat saavat poikkeuksellisesti verotuloja vielä korkeammilla veroprosenteilla verotulojen kertyessä useammalta vuodelta. Nämä verohännät poistuvat pääosin vuoteen 2024.

Kehitys vuonna 2024. Vertailukelpoisuuden vuoksi vuoden 2023 tuloista ja menoista on poistettu Digitsy-hanke, pohjankylän vanhan osan purkuun varattu määräraha sekä eroavaisuudet 2-vuotisen esiopetuksen osalta.

Toimintatuotot. Toimintatuotoissa näkyy hyvinvointialueiden vuokraamat sote-kiinteistöt 3 vuoden ajaksi. Ns. pakkovuokra-aika päättyy vuoden 2026 alussa. Toimintatuotoissa näkyy hanketoiminnan viireys, avustusodotus

hanketoiminnasta on lähes 2,5 M€. Tulojen kehitys on 3,1 %, mikä on kuntakentän keskimääräistä korkeampi. Suurin osa tästä selittyy Pohteen tarkennetuilla vuokrilla, mutta valtuuston asettamaan vuotuisen tulojen kehitystavoitteeseen päästään. Erityisen myönteistä on, että maanvuokratulot kehittyvät, erityisesti Marinan alueella.

Toimintamenot. Toimintamenojen keskimääräinen kasvu vuonna 2024 on noin 4 % (edellisvuonna n. 10 %). Kasvu on maltillistunut, mutta kasvu on kuntien peruspalvelujen hintaindeksin muutosta 3,1 prosenttia suurempi. Mittavat palkankorotukset ja inflaatio näkyvät palveluiden hinnoissa, hintojen korotukset ovat mittavia. Kalajoen menokehitys on ollut viime vuosina kova, erityisesti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja akatemian alaisissa toiminnoissa. Nyt menokehitys on maltillisempi, mutta koska se on keskimääräistä korkeampi, sitä on syytä tarkastella vuoden aikana. Palkankorotukset vuosina 2023–2024 ovat poikkeuksellisen isot. Palkankorotuksiin on varattu 4 % vuodelle 2024. Tämä tarkoittaa lähes 0,9 M€, minkä lisäksi osuudet, jotka eivät ole täysimääräisenä vielä vuonna 2023. Henkilöstömenot kasvavat 8 %:ia. Siitä valtaosa on yleistä sopimukseen perustuvaa palkkakehitystä, mutta kasvu sisältää myös uusia tehtäviä. Henkilöstökuluihin on varattu yhteensä 28 M€ (ed. vuonna 26,2 M€). Samaan aikaan kuitenkin työttömyysvakuutusmaksun alennus vuonna 2024 helpottaa hieman tilannetta. Palvelujen ostot kasvavat 3,7 %:a. Tämä sisältää mm. ICT-Palvelut ja asiantuntijapalveluostot. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on varattu hieman ed. vuotta vähemmän. Avustukset kasvavat 2,9 %:ia. Avustuksissa on huomioitu mm. päivähoiton palvelusetelin tarkistus. Muihin toimintamenoihin on varattu vähemmän, mikä selittää hankekauden vaihteluilla. Vertailukelpoinen toimintakate kasvaa 4,6 %:ia.

Muut tulot. Tulojen osalta merkittävimmin kasvaa tuulivoimasta tuleva kiinteistövero-tuotto. Kalajoella on talousarvion laadintavaiheessa noin 120 tuulivoimalaa tuotantovaiheessa ja kiinteistövero-odotus on laskettu tämän määrän mukaan. Tuloverossa ei ole enää mittavia verohäntiä vanhalla 21,00 %-yksikön veroprosentilla ja se aiheuttaa pienen notkahduksen tuloveroissa. Taantumien jatkuminen lisää myös riskiä tuloverossa ja yhteisöveron tuotossa.

Valtionosuudet. Valtionosuutta odotetaan vuonna 2024 saatavan 14,9 M€. Se on yli 2 M€ v. 2023 valtionosuutta vähemmän. Vuoden 2023 valtionosuus perustui kuitenkin laskennallisuuteen TP21 ja TA22 tietoihin, joita täydennettiin tilinpäätösennusteella 2022. Vuoden 2024 valtionosuudessa edellisen vaikutus tarkastettiin TP21 ja TP22 perusteisesti ja Kalajoki sai v. 2023 laskennallisuuteen perustuen liikaa valtionosuutta. On kuitenkin selvää, että mittavasti valtionosuutta siirtyi hyvinvointialueelle. TP2022 valtionosuus oli 39,7 M€, joten valtionosuus laski 25 M€ (-62,5 %).

Palveluiden kehitys. Ed. mainittujen vertailukelpoisuuteen vaikuttavien seikkojen lisäksi vuosittainen vaihtelu hanketoiminnassa aiheuttaa vertailukelpoisuuteen heilahteluja vuosittain.

Hallintopalveluiden toimintakulujen kehitys on 0,6 % (+ n. 30 000 € edellisvuodesta). Toimintatuottojen kehittyessä positiivisesti, nettomeno pienenee 0,07 M€, -1,9 %:ia.

Kehittämispalveluiden toimintakulut kasvavat hieman, 0,06 M€, 2,5 %:ia, mikä selittyy kotouttamisen vastuiden siirtymisellä ja hankekauden vaihtelulla sekä määräaikaisella panostuksella työllisyyspalveluihin. Nettomeno kasvaa myös 0,12 M€, 8 %:ia.

Sivistyslautakunta toimii sekä varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelun että Kalajoen kampus, lukion ja akatemian toimielimenä. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen menot kasvavat 0,62 M€, 3 %, merkittävimmin kasvavat varhaiskasvatuksen menot. Palvelun nettomenot kasvavat lähes 0,55 M€, 2,8 %:a. Kalajoki kampus, lukio ja akatemian menot kasvavat 0,16 M€, 3,4 %, tuottojen vähentyessä nettomenot kasvavat 0,3 M€, 8 %:ia.

Teknisen lautakunnan alaisten teknisten palveluiden nettomenot kasvavat 0,6 M€, 4,6 %. Tuotto-odotus on tarkistettu vastaamaan Pohteelta tulevia vuokria sekä muuta vuokrakehitystä (esim. maanvuokratulot), jolloin nettomeno kasvaa vain 0,25 M€, 3,7 %. Ympäristölautakunnan alaiset toiminnan menot kasvavat 0,08 M€, 4,2 % ja nettomeno 0,05 M€, 11,7 %:ia. Kasvu selittyy ympäristöterveydenhuollolla. Alla on esitetty palveluittain talousarvion mukaiset sekä vertailukelpoisemmiksi muutetut luvut.

Taulukko 3 Talousarvioluvut palveluittain M€

KAUPUNKI YHTEENSÄ	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	12,01	12,03	9,18	-0,2 %	30,8 %
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0,25	0,25	0,20	0,0 %	25,7 %
TOIMINTAKULUT	-50,37	-49,49	-44,23	1,8 %	13,9 %
TOIMINTAKATE	-38,12	-37,21	-34,85	2,4 %	9,4 %
HALLINTOPALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	1,19	1,34	0,65	-11,4 %	83,8 %
TOIMINTAKULUT	-5,29	-5,51	-5,09	-4,0 %	3,9 %
TOIMINTAKATE	-4,10	-4,16	-4,44	-1,6 %	-7,8 %
KEHITTÄMISPALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	1,04	1,10	0,64	-5,4 %	63,3 %
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	0,00	0,00	0,0 %	-100,0 %
TOIMINTAKULUT	-2,70	-2,63	-1,74	2,5 %	55,0 %
TOIMINTAKATE	-1,66	-1,53	-1,10	8,1 %	50,3 %
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	0,48	0,42	1,03	14,6 %	-53,1 %
TOIMINTAKULUT	-21,07	-20,45	-17,95	3,0 %	17,3 %
TOIMINTAKATE	-20,58	-20,02	-16,92	2,8 %	21,6 %
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	0,89	1,04	0,79	-14,3 %	12,2 %
TOIMINTAKULUT	-4,91	-4,75	-4,65	3,4 %	5,6 %
TOIMINTAKATE	-4,02	-3,71	-3,85	8,3 %	4,3 %
TEKNISET PALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	8,40	8,12	6,07	3,4 %	38,4 %
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0,25	0,25	0,20	0,0 %	26,5 %
TOIMINTAKULUT	-16,42	-16,15	-14,80	1,6 %	10,9 %
TOIMINTAKATE	-7,76	-7,78	-8,53	-0,2 %	-9,0 %

Vertailukelpoinen 2024 ja 2023, korjattu esiovetuksen 2 v kokeilu, Pohjankylän vanhan osan purku ja Digiyy-hanke

KAUPUNKI YHTEENSÄ	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	12,01	11,77	9,18	2,0 %	30,8 %
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0,25	0,25	0,20	0,0 %	25,7 %
TOIMINTAKULUT	-50,37	-48,44	-44,23	4,0 %	13,9 %
TOIMINTAKATE	-38,12	-36,42	-34,85	4,7 %	9,4 %
HALLINTOPALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	1,19	1,08	0,65	9,9 %	83,8 %
TOIMINTAKULUT	-5,29	-5,25	-5,09	0,8 %	3,9 %
TOIMINTAKATE	-4,10	-4,16	-4,44	-1,6 %	-7,8 %
KEHITTÄMISPALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	1,04	1,10	0,64	-5,4 %	63,3 %
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	0,00	0,00	0,0 %	-100,0 %
TOIMINTAKULUT	-2,70	-2,63	-1,74	2,5 %	55,0 %
TOIMINTAKATE	-1,66	-1,53	-1,10	8,1 %	50,3 %
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	0,48	0,42	1,03	14,6 %	-53,1 %
TOIMINTAKULUT	-21,07	-20,01	-17,95	5,3 %	17,3 %
TOIMINTAKATE	-20,58	-20,02	-16,92	2,8 %	21,6 %
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	0,89	1,04	0,79	-14,3 %	12,2 %
TOIMINTAKULUT	-4,91	-4,75	-4,65	3,4 %	5,6 %
TOIMINTAKATE	-4,02	-3,71	-3,85	8,3 %	4,3 %
TEKNISET PALVELUT	TA24	TA23	TP22	Muut TA24-23	Muut TA24-TP22
TOIMINTATUOTOT	8,40	8,12	6,07	3,4 %	38,4 %
VALM. OMAAN KÄYTTÖÖN	0,25	0,25	0,20	0,0 %	26,5 %
TOIMINTAKULUT	-16,42	-15,80	-14,80	3,9 %	10,9 %
TOIMINTAKATE	-7,76	-7,43	-8,53	4,5 %	-9,0 %

Tuleva kehitys

Inflaatio on ollut korkea, yli 6 %, ja sen odotetaan hiljalleen maltillistuvan. Vuosille 2025–26 odotetaan kustannusten maltillistuvan 2 % vuosikehitysvauhtiin.

Taloussuunnittelukausi 2024–2026 on Kalajoelle ylijäämäinen. Talouteen tuovat painetta seuraavat asiat:

- investoinnit säilyvät korkealla tasolla, nettona viisivuotiskaudella yli 12 M€/vuosi
- investoinnit kasvattavat poistoja ja vaikuttavat käyttötalouteen osin menoja vähentävästi ja osin niitä lisäävästi
- lainamäärä kasvaa yli 20 M€ vuosivauhtia 2 vuoden ajan investointien ja antolainojen toteutuessa
- Korkomenot kasvavat korkomarkkinatilanteen takia
- Sijoitus- ja korkomarkkinoiden epävarmuus jatkuu ainakin vuoden 2024
- investoinnit tuloa tuottaviin kohteisiin sekä elinvoimaan lisäävät tulopohjaa. Tästä vahva esimerkki on Marina sekä yrityspuistot.

- Investoinnit ovat osin strategisia, kuten Marina, yrityspuistot ja kampus. Nämä tuottavat tuloa ja asukasvirtaa tulevaisuudessa.

Korot, velat ja vastuut. Velkaantuminen maltillistui kuluvana vuonna, sillä mm. TK A-osan, Kampuksen ja Sataman yrityspuiston investoinnit siirtyivät. Kaupungilla on vuoden lopussa vierasta pääomaa noin 35,5 milj. euroa sekä 22,5 milj. euroa kiinteistöleasingvastuuta. Kuluvana vuonna ei ole nostettu pitkäaikaista lainaa. Kuntatodistuksia on tällä hetkellä 8,5 M€:lla. Kaupungin lainamäärä kasvaa investointiohjelman toteutuessa lähivuosina voimakkaasti, mikäli investoinnit toteutuvat suunnitellusti. Vuonna 2024 kiinteistöleasingvastuuta on jäljellä 22,3 M€. Kaupungin kokonaisvastuu asukasta kohti on tällä hetkellä n. 4 700 euroa/asukas ja nousee ensi vuonna 6 000 euroon asukasta kohti lainamäärän kasvaessa. Lainamäärä nousee vuonna 2024 lähes 53 M€:oon, vuonna 2025 n. 69 milj. euroon ja v. 2026 n. 75 milj. euroon. Velkaantumisen kehitys on kova. Vuonna 2026 velat ja vastuut ovat n. 95 M€ (7 735 €/as).

Talouden kantokyvyn kannalta kestävä lainamäärä olisi enintään 60 milj. euroa, jolloin vuosikate riittää vuosittaisiin lainanlyhennyksiin kymmenen vuoden lyhennysohjelmilla laskettuna. Hetkittäin korkeampi lainamäärä on mahdollinen, mutta samalla on tarkasteltava talouden kokonaisuus ja tasapainotettava lainamäärää aktiivisesti. Pidempiä laina-aikoja tarkistellaan myös tarvittaessa.

Korkoriski on ilmeinen uusien lainojen osalta korkomarkkinan ollessa korkea, erityisesti vielä vuonna 2024. Kaupungin pitkäaikaisesta velkamäärästä 80 % on sidottu kiinteään korkoon, lisäksi kiinteistöleasing on 10 v kiinteällä korolla. Korkomarkkina maltillistunee jo osin vuonna 2024, mutta uusi korkotaso ollenee noin 3-3,5 %:a. Korkoja on arvioitu talousarviokirjan tuloslaskelmaosassa tarkemmin.

Kaupungin talouden näkymä 2024–2030. Talouden tulevaan kuvaan liittyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta yhä, vaikkakin kuntakentän historian suurin muutos on toteutettu. Sen takia on kuitenkin menossa yhä mm. valtionosuusperusteiden uudistaminen, eikä tiedetä miten uudistuksen jälkeiset valtionosuudet määräytyvät ja jakautuvat. Näköpiirissä on kuitenkin, että valtion velkaantuminen jatkuu ja hyvinvointialueet tarvitsevat yhä enemmän rahaa.

Talouden kokonaisuutta on esitetty alla vuosien 2024–2030 arviona. Arvion perusteella näyttää syntyvän rakenteellista alijäämää tehdyillä oletuksilla:

- tuotot kasvavat 0,5 % /v
- menot kasvavat 1 % / v.
- hanketoiminta säilyy ennallaan vireänä
- valtionosuus laskeva, te-uudistus lisää menoja ja valtionosuuksia vuodesta 2025 alkaen
- verotuloissa maltillinen 1 %/v kehitys
- poistoissa uudet investoinnit lisäävät poistoja, mutta toisaalta uusinvestoinnit laskevat korjausvelkaa
- korkomarkkina palaa maltillisempaan tasoon, sijoitukset tuottavat normaalisti v. 2026 alkaen

Taulukko 4 Talouden kokonaisuus vuosina 2024–2033

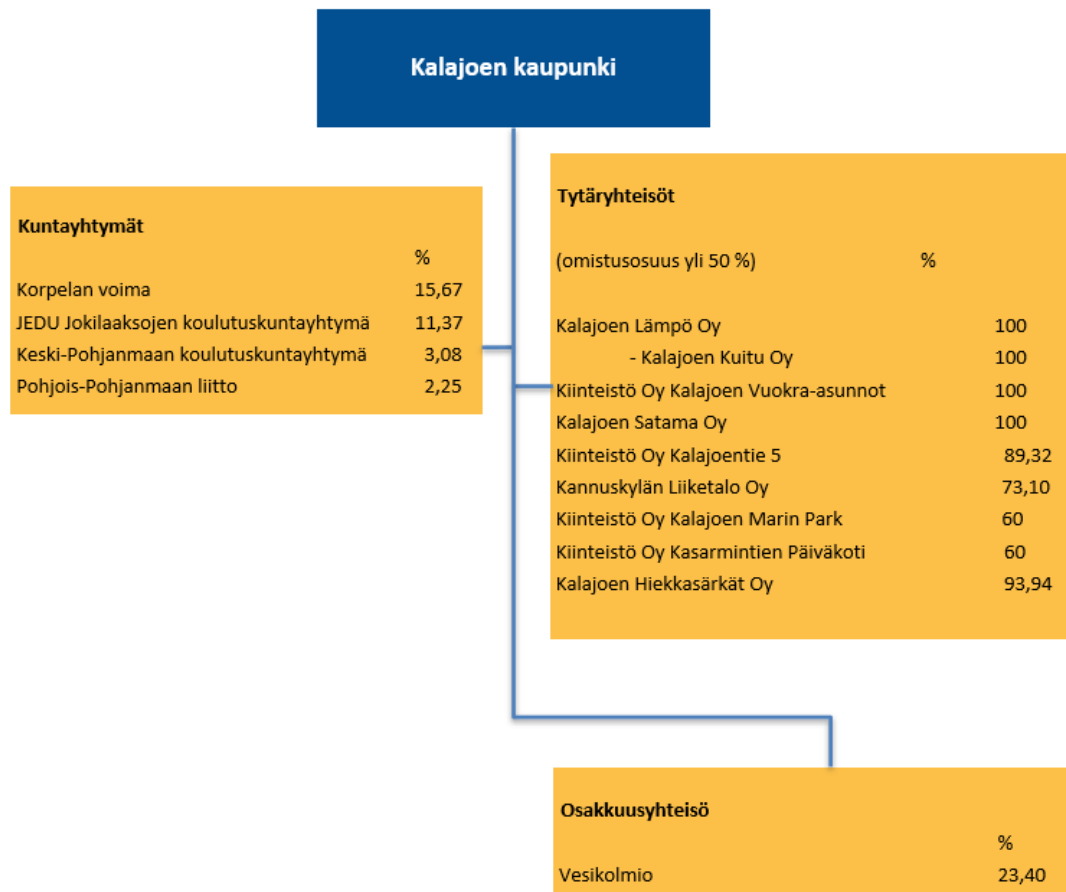
	TA24	TS25	TS26	TS27	TS28	TS29	TS30	TS31	TS32	TS33
TOIMINTATUOTOT	12,0	12,1	12,2	12,3	12,3	12,4	12,5	12,5	12,6	12,6
VALM.OMAAN KÄYTTÖÖN	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
TOIMINTAKULUT	-50,3	-51,0	-51,2	-51,7	-52,2	-52,7	-53,2	-53,8	-54,3	-54,9
TOIMINTAKATE	-38,1	-38,6	-38,7	-39,2	-39,7	-40,1	-40,6	-41,1	-41,5	-42,0
VEROTULOT	29,3	29,8	30,0	30,3	30,6	30,9	31,2	31,5	31,9	32,2
VALTIONOSUUDET	14,9	15,3	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
RAH.TUOTOT JA -KULUT	-0,7	-1,3	-1,5	-1,6	-1,7	-1,8	-1,9	-2,0	-2,1	-2,2
VIISIKATE	5,4	5,1	5,0	4,7	4,4	4,2	3,9	3,7	3,4	3,1
POISTOT JA	-4,9	-4,9	-5,5	-5,7	-5,8	-5,7	-5,5	-5,4	-5,2	-5,1
ARVONALENTUMISET										
TILIKAUDEN TULOS	0,5	0,2	-0,6	-1,0	-1,4	-1,5	-1,6	-1,7	-1,8	-2,0
VAR JA RAH. MUUTOKSET	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,5	0,3	-0,5	-1,0	-1,4	-1,5	-1,6	-1,7	-1,8	-1,9

1.3 Kalajoki-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Konserniyhtiöille asetetut tavoitteet on esitetty kohdassa "Omistajaohjaus ja konserniyhtiöiden tavoitteet".

Vuonna 2023 varauduttiin perustamaan kampusrakentamiseen kiinteistöyhtiö yhteistyössä Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDUn kanssa. Kiinteistöyhtiön omistus määräytyy kampuksen neliöiden suhteessa. Hanke viivästyi kaavoituksellisen tarkastelun myötä, mutta yhtiön perustamiseen varaudutaan talousarviossa 2024 ja toteutuksen rakentamiseen vuodesta 2025 eteenpäin.

Osakkeissa ja osuuksissa on varauma, mikäli kaupunkikonserniin on tarpeen perustaa uusia konserniyhtiöitä. Sotekiinteistöt tulee yhtiöittää siirtymäajan puitteissa. Valmisteilla on yhtiöittämiseen liittyvä varainsiirtovapaus.

Kuva 1 Kaupunkikonsernikaavio

1.4 Kalajoen kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Kuntakentän historian kenties suurin muutos tapahtui 1.1.2023 hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa, jolloin kaupungin organisaatiosta siirtyvät sosiaali- ja terveystoimet, palo- ja pelastustoimi sekä kuntouttava työtoiminta hyvinvointialue Pohteelle. Samaan aikaan maatalouslomitus toiminta siirtyi Toholammin kunnalle. Samalla ympäristöterveydenhuolto on ollut osana sosiaali- ja terveystoimia ja siirtyi 1.1.2023 alkaen teknisiin palveluihin ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan omaksi palvelualueeksi.

Kaupunginvaltuusto on 28.2.2023 § 18 päättänyt, että sivistyspalvelut jaetaan kahdeksi palveluksi seuraavasti: Kalajoki kampus, lukio ja Kalajoki Akatemia palvelut sekä Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut.

Vuonna 2024 palvelualueet ovat:

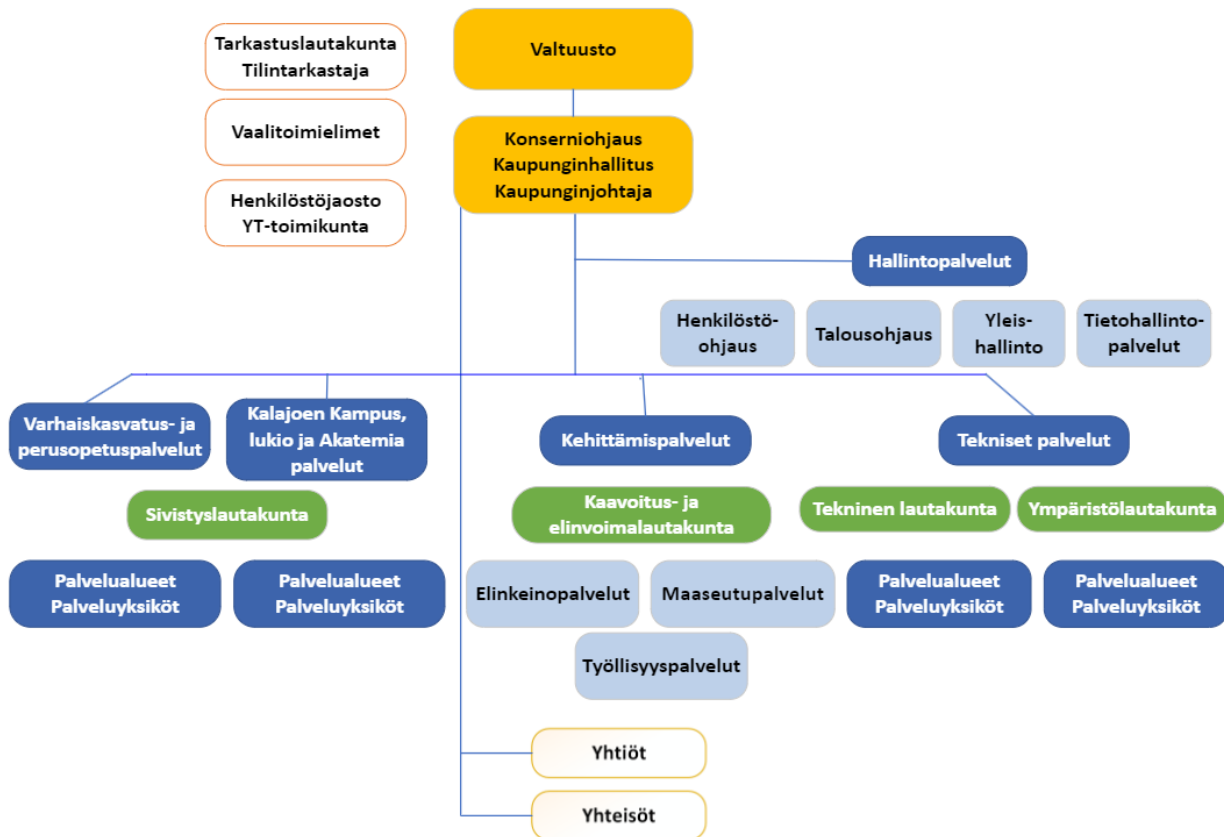
- hallintopalvelut
- kehittämispalvelut
- varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut
- Kalajoki Kampus, lukio ja Kalajoki Akatemia palvelut
- tekniset palvelut.

Kalajoki toimii isäntäkuntana lisäksi ympäristöterveydenhuollon palveluissa Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnille sekä Raahen kaupungille. Maaseutuhallinnon palveluja tuotetaan Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnille sekä Raahen kaupungille. Ympäristöterveydenhuollon alueella runsaat 48 200 asukasta. Maaseutuhallinnon vastuualueen asukasluku on 50 900 asukasta.

Kotouttamiseen ja tilapäiseen suojeluun liittyvät tehtävät siirretään 1.1.2024 alkaen hallintopalveluiden vastuulta kehittämispalveluiden vastuulle. Vastaavasti viestintä ja imagomarkkinointi siirretään kehittämispalveluista hallintopalveluihin. Viestintään resursoidaan viestintä- ja markkinointipäällikkö.

Tilapalvelut ottavat 1.1.2024 alkaen kokonaisvastuun kaupunkikonsernin kiinteistömässasta riippumatta siitä ovatko kiinteistöt kaupungin taseessa vai yhtiöiden omistuksessa. Tilapalvelut hoitaa sopimusperusteisesti kiinteistöjen ylläpidon ja rakennuttamisen sekä hallinnon ja osin yhtiön talouden palvelut (taloushallinto mm. kirjanpito, viranomaisraportointi ja tilinpäätös). Ensi vaiheessa tilapalvelut hoitavat KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen vuokraukseen, isännöintiin, kiinteistöjen ylläpitoon ja rakennuttamiseen liittyvät tehtävät kaupungin omien kiinteistöjen lisäksi. Tilapalveluihin resursoidaan tilapalvelujohtaja sekä asiakkuusvastaava toimintamallin mahdollistamiseksi.

Kuva 2 Kalajoen kaupungin organisaatiokaavio

1.5 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Kalajoen kaupungin asukasluku 31.10.2022 oli 12 277. Asukasluvussa näkyy alueen suurhankkeen keskeytyminen ja sen vaikutus erityisesti Raahan, Pyhäjoen ja Kalajoen asukasluhuihin. Vuokra-asumisen tarve on ennakoitua suurempaa ja se on osin ollut muuton esteenä. Asumisen ratkaisuja toteutetaan voimakkaasti ensi vuoden aikana.

Syyskuussa 2023 Kalajoen asukasluku oli 12 344 (+9 asukasta), väestönkasvu on ollut positiivista kevät-kesäkaudella, mutta syksyllä opiskelijoiden muuttaminen on vaikuttanut tilanteeseen. Uusia kuntalaisia on syntynyt 72, samassa ajassa on menehtynyt 77. Kokonaissyntyvyys tullenee olemaan noin 110. Kuntien välinen nettomuutto on -73, kun taas nettomaahanmuutto on +89, jolloin kokonaismuutto on +16.

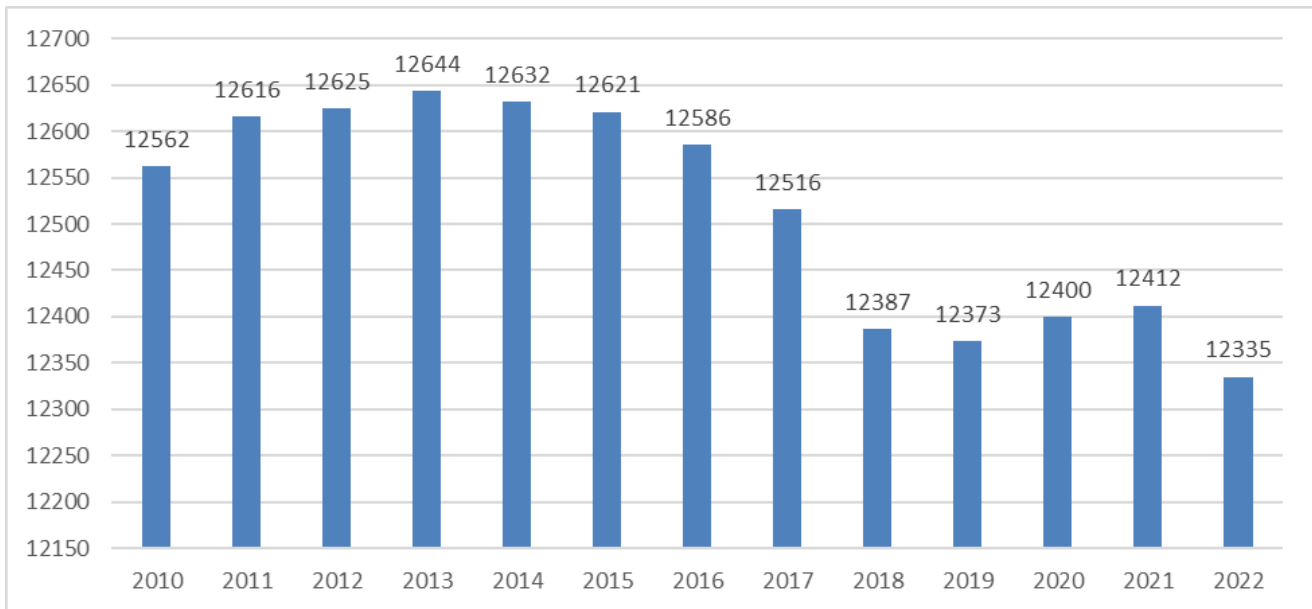
Kalajoen väestöennusteet noudattavat valtakunnallisia trendejä; kaupungin väestö vähenee ja vanhenee nopeasti seuraavan parinkymmenen vuoden aikana ja keskittyy kaupungin sisällä keskustajamaan sekä hiekkasärkille. Väestön ikääntymisen lisäksi huoltosuhdetta heikentää työikäisen väestön väheneminen. Syntyvyys on heikentynyt kaikilla kaupungin alueilla.

Kalajoen väestö- ja työpaikkakehitykseen odotetaan pitkällä tähtäimellä muutosta onnistuneella elinkeinopolitiikalla ja markkinoinnilla, kasvavalla vetovoimalla sekä positiivisen suhdannekehityksen avulla. Keskeisinä työvälineinä ovat strategiset kärjet, erityisesti Sataman Yrittäjäpuisto ja Kampus. Kalajoen väestö- ja työpaikkakehityksen keskiössä on matkailukunnan vetovoimatekijät. Väestökehitystutkimuksissa sekä väestöennusteissa on näyttöä siitä, että matkailukunnissa on kasvupotentiaalia muodostua merkittäväksi kasvukeskittymäksi.

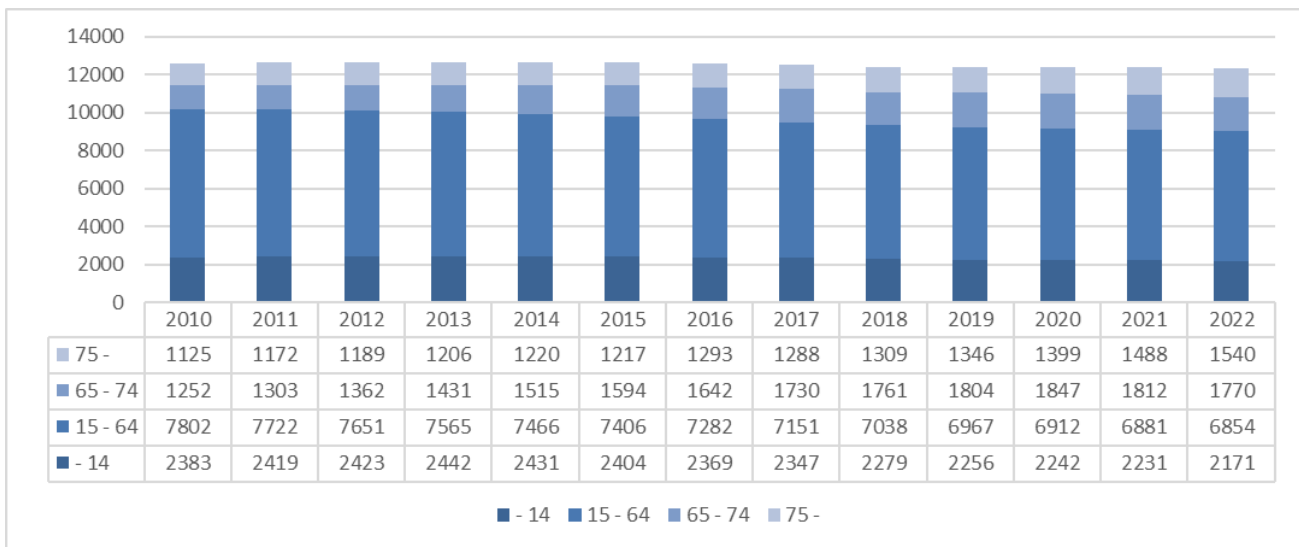
Taulukko 5 Alueen asukasluvut 30.9.2023

	Kokonaismuutos	Väkiluku	Muutos v. alkuun%
Alavieska	-3	2 444	-0,1 %
Haapavesi	-91	6 500	-1,4 %
Kalajoki	9	12 344	0,1 %
Kokkola	198	48 204	0,4 %
Merijärvi	-4	1 063	-0,4 %
Nivala	23	10 442	0,2 %
Oulainen	-70	6 955	-1,0 %
Pyhäjoki	-12	2 979	-0,4 %
Raahe	-204	23 869	-0,8 %
Sievi	-35	4 700	-0,7 %
Ylivieska	47	15 340	0,3 %

Kuva 3 Kalajoen asukasluvun kehitys 2010–2022

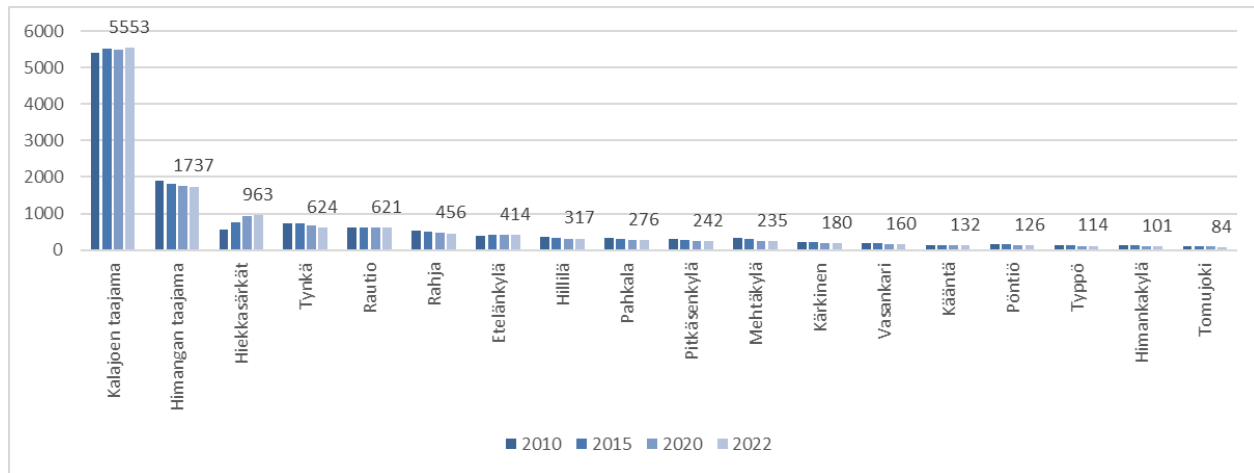

Kuva 4 Väestörakenne ikäluokittain 2010–2022.

Työikäinen väestö on vähentynyt ajanjaksolla. Lasten määrä on laskenut vuoteen 2022, mitä on syytä seurata tulevat vuodet. Ikäihmisten määrä on kasvanut suhteessa eniten. Tilastokeskuksen väestöennuste vuoteen 2030 osoittaa, että lasten määrä on vähenevä ja ikäihmisten määrä kasvaa yhä suurten ikäluokkien vanhetessa. Ennuste ei ota huomioon alueen omia vetovoimatekijöitä.

Kuva 5 Aukkaat Kalajoen osa-alueittain

Väestö on kymmenen vuoden aikana kasvanut Kalajoen keskustassa ja Hiekkasärkillä. Rautiossa väkimäärä on pysynyt vakaana.

Työllisyystilanne

Kalajoen työllisyystilanne on ollut totutusti alueen parhaimpia. Lokakuun lopussa työttömyysaste Kalajoella oli 8,0 %, kun työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaalla 10,6 %. Koko maassa työttömyysaste oli 9,4 %. Kalajoella työttömiä oli 430, 30 enemmän kuin elokuussa ja 86 enemmän kuin vuotta aiemmin. Lomautettujen määrä työttömistä oli 136.

Taulukko 6 Työllisyystilanne

	Työn- hakijat	Työt-tömät	Työ- voima	Työttömyys- aste	Pitkäaikais- työttömät	Lomautetut	Avoimet työpaikat
12/2010	1 030	548	5 744	10	70	87	19
12/2011	985	524	5 615	9	69	58	27
12/2012	1 037	589	5 639	10	85	108	25
12/2013	1 200	640	5 753	11	124	99	20
12/2014	1 377	749	5 693	13	130	143	27
12/2015	1 274	705	5 689	12	146	138	29
12/2016	1 215	625	5 666	11	150	76	42
12/2017	1 086	514	5 601	9	115	54	62
12/2018	1 005	423	5 532	8	77	52	38
12/2019	1 048	428	5 477	8	58	84	51
12/2020	1 366	570	5 430	11	92	168	82
12/2021	1 088	402	5 377	8	104	73	139
12/2022	819	386	5 408	7	66	86	153
09/2023	834	430	5 377	8	88	136	52

2. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

2.1 Talousarvion rakenne

Kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio muodostuu strategia- ja tavoiteosasta, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Kunnan kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmaosassa. Käyttötalousosassa budjetoidaan tarvittavat menot ja tulot. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävyytenä eri suunnitelmavuosina.

Tuloslaskelmaosasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli- tai alijäämä. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Rahoitussuunnitelmassa esitetään, kuinka investoinnit ja muut sijoitukset pysyviin vastaaviin sekä pääoman palautukset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Rahoitustarvetta voidaan kattaa lainanotolla tai vapauttamalla taseen pysyviin tai vaihtuviin vastaaviin sitoutunutta pääomaa. Taloussuunnitelma ja talousarvio ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat palvelu- ja viranomaistoimintaa käyttösuunnitelmilla.

2.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Valtuustoon nähden määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia toimielin- ja palvelutasolla. Kaupunginhallitukseen nähden määrärahat ovat sitovia palvelualueitasolla. Lautakuntiin nähden määrärahat ovat sitovia palveluyksikötasolla.

Määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttoperiaatteella käyttötalousosassa. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Investointiosan tuloarviot ja määrärahat ovat sitovia bruttoperiaatteella.

Investoinnin määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia valtuustoon nähden;

- kiinteä omaisuus,
- osakkeet ja osuudet,
- rakennusinvestoinnit,
- kuntatekniikka,
- viher- ja ulkoilualueet,
- liikelaitokset (viemärilaitos)
- irtaimisto.

Edellisten sisällä tuloarviot ja määrärahat ovat sitovia investointikohteittain kaupunginhallitukseen nähden.

Mikäli määrärahaa tai tuloarviota tulee siirtää kohteiden välillä, päättää siitä kaupunginhallitus. Tekninen lautakunta vastaa investointikohteittain toteutuksesta ja niistä investointikohteista, jotka on erikseen tekniselle lautakunnalle osoitettu.

Valtuusto antaa määrärahat ja tuloarviot kaupunginhallitukselle toimintakatteen jälkeisten rivien osalta.

Tuloslaskelman sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja –menot, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot. Rahoituslaskelmaosa valtuusto antaa määrärahat ja tuloarviot kaupunginhallitukselle Investointia koskevien rivien jälkeen.

Talousarvion ja taloussuunnitelman tasapainotus

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan ”taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.”

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävyydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Kunta, jonka kuluvan vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä. Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu

keskimääräinen tuloveroprosentti

3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla

4. kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kalajoen kaupungin taloussuunnittelukausi on ylijäämäinen. Taseella on kertynyttä ylijäämää eikä tarvetta talouden tasapainottamiseen edellä mainituilla mittareilla ole.

Talousarviomäärärahat	Sitovuus valtuusto	Sitovuus hallitus	Toimintamenot	Toimintatulot
KÄYTTÖTALOUSOSA				
HALLINTOPALVELUT				
Valtuusto Toiminnan ohjaus ja arviointi	B		-131 600	
Tarkastuslautakunta	B		-38 500	
Keskusvaalilautakunta	B		-97 300	69 700
Kaupunginhallitus	B			
Konserniohjaus		B	-2 296 986	822 400
Henkilöstöohjaus		B	-677 700	152 000
Talousohjaus		B	-696 800	121 500
Yleishallinto		B	-435 330	800
Tietohallinto		B	-913 700	24 400
HALLINTOPALVELUT YHT.	B		-5 287 916	1 190 800
Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta	B			
KEHITTÄMISPALVELUT				
Elinkeinopalvelut		B	-1 413 300	573 700
Maaseutupalvelut		B	-628 550	406 500
Työllisyyspalvelut		B	-655 100	60 800
KEHITTÄMISPALVELUT YHT.	B		-2 696 950	1 041 000
Sivistyslautakunta	B			
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT				
Varhaiskasvatus		B	-7 070 740	179 300
Perusopetuspalvelut		B	-13 995 041	304 175
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT			-21 065 781	483 475
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIAN PALVELUT				

Toisen asteen koulutus		B	-2 090 247	246 800
Kalajoki Akatemia		B	-2 817 880	643 300
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIAN PALVELUT			-4 908 126	890 100
Tekninen lautakunta	B			
TEKNISET PALVELUT				
Hallinto ja toimistopalvelut		B	-263 100	
Maankäyttöpalvelut		B	-1 106 790	1 360 500
Tilapalvelu		B	-6 063 400	3 974 900
Ruoka- ja siivouspalvelut		B	-2 856 510	
Kuntatekniikka		B	-4 054 670	1 756 900
Ympäristölautakunta	B			
TEKNISET PALVELUT				
Ympäristöterveydenhuolto		B	-1 593 880	1 356 800
Ympäristönohjaus		B	-476 840	203 000
TEKNISET PALVELUT YHT.	B		-16 415 190	8 652 100
KÄYTTÖTALOUS YHT.			-50 373 963	12 257 475
INVESTOINTIOSA				
KAUPUNGINHALLITUS				
Kiinteä omaisuus	B		-500 000	500 000
Osakkeet	B		-4 600 000	50 000
Irtaimisto	B		-400 000	
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Rakennusinvestoinnit uudishankkeet	B		-4 000 000	
Rakennusinvestoinnit perusparantaminen	B		-1 550 000	
Kuntatekniikka Viemärlaitos	B		-400 000	
Kuntatekniikka Viher- ja ulkoilualueet	B		-975 000	364 000
Kuntatekniikka uudet kaava-alueet	B		-7 000 000	3 050 000
Kuntatekniikka perusparantaminen	B		-2 805 000	790 000
Kuntatekniikka yhteishankkeet	B		-1 140 000	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ			-23 370 000	4 754 000
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B			29 300 000
Valtionosuudet	B			14 903 800
Korkotulot	B			326 000
Muut rahoitustulot	B			283 000

Korkomenot	B		-1 225 000	
Muut rahoitusmenot	B		-120 000	
RAHOITUSTOIMINTA				
Tulorahoituksen korjauuserät	B		-340 000	
Antolainojen muutokset				
Antolainojen lisäys	B		-4 250 000	
Antolainojen vähennys	B			200 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik. lainojen lisäys	B			10 000 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	B		-4 600 000	
Lyhytaik. lainojen muutos	N			12 000 000
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Liittymismaksut+jälkikäteen maks. vo:t				200 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	N			54 688
YHTEENSÄ			-84 278 963	84 278 963

B=sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio, N=nettomääräraha/-tuloarvio

2.3 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 § mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Kaikki luottamushenkilöt ovat tilivelvollisia lukuun ottamatta valtuutettuja.

Seuraavat toimielinten esittelijät ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat:
 Kaupunginjohtaja, palveluvastaavat ja palvelualuevastaavat.

Kuntalain mukaan tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä, että tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta ja kehittämisestä.

3. KAUPUNKIKONSERNIN STRATEGIA JA OHJAUS

3.1 Liikunta- ja hyvinvointisuunnitelma

Liikuntasuunnitelma 2019–2025

Kalajoen kaupungin uusi Liikuntasuunnitelma 2019–2025 on strateginen asiakirja, jota Hyvinvointipalvelut käyttävät vuosittain tausta-aineistona talousarvion ja taloussuunnittelun laadinnan yhteydessä (Kvalt 05.11.2019 § 80). Liikuntasuunnitelmaan laadittiin vuonna 22 tilannekatsaus- ja täydennysosa, jonka sivistys- ja kulttuurilautakunta käsitteli (19.10.2022 § 109). Siinä määritettiin, että toimenpideohjelma 2019–2025 loppuunsaatetaan ja vuonna 2024 laaditaan uusi liikuntasuunnitelma, jossa tarkastellaan toimenpiteitä vuosikymmen loppuun saakka. Suunnitelma perustuu kuntalain (410/2015 § 22) mukaiseen laajaan liikuntapalveluiden käyttäjien kuulemiseen sekä keskeisten palvelualueiden asiantuntijoiden näkemyksiin, joiden pohjalta on suunnitelmassa esitetty liikuntapalveluiden ja olosuhteiden kehittämistoimenpiteitä sekä toimenpidekokonaisuuksia. Toimenpidekokonaisuudet sisältävät yli sata yksittäistä kehittämistoimenpidettä, joita kuntalaiset ja toiminnan järjestäjät ovat antaneet liikuntasuunnitelman tausta-aineiston keräämisen yhteydessä. Toimenpiteet on priorisoitu niiden vaikuttavuuden perusteella.

Vaikuttavuutta on arvioitu liikuntalain (390/2015 § 2) tavoitteiden näkökulmasta, painottaen liikuntalaissa määritettyjä kunnan tehtäviä (§ 5), joita ovat liikunta edellytysten luonti: 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Toimenpiteiden toteuttamista tarkastellaan valtuustokausittain. Palveluiden käyttäjien kuulemisia (seurafoorumit / kyläraadit) jatketaan vuosittain. Kalajoki Akatemia selvittää vuonna 2024 laadittavan uuden liikuntasuunnitelman valmistelun yhteydessä lasten ja nuorten liikunta- ja harrasteseurojen toiminnan ja toimintaedellytysten julkisen tuen jakaantumisen eri harrasteryhmien kesken, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta, mukaan lukien liikuntapaikka- ja muu harrastetilojen rakentaminen, tilojen käyttökustannukset ja yhdistysavustukset. Selvityksen tulokset huomioidaan ja eri harrasteryhmien julkisen tuen jakaantumista tasa-arvoistetaan liikuntasuunnitelman toimenpiteiden toteutuksessa sekä talousarvioon vuosittain sisällytettävissä kuluierissä ja esityksissä teknisille palveluille liikuntapaikkojen rakentamiseen ja kunnossapitoon kohdentuvissa toimenpiteissä vuosikymmenen loppuun saakka.

Hyvinvointisuunnitelma

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen linjaukset kirjataan hyvinvointisuunnitelmaan, joka laaditaan valtuustokausittain ja tarkennetaan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman tarkoitus on ohjata kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavaa päätöksentekoa kuntatasolla, kaikissa palveluissa. Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ei ole yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuollon vastuulla, vaan se tulee ottaa huomioon yhtä lailla esim. teknisen palvelun, liikunta- ja kulttuuripalveluiden ja opetus - ja varhaiskasvatuspalveluiden suunnitelmissa, päätöksissä ja toimenpiteissä.

Hyvinvointisuunnitelman tulee olla osa kaupungin toiminta- ja taloussuunnittelua sekä niiden toimeenpanoa ja budjetointia. Hyvinvointisuunnitelman laatimiseen osallistuu moniammatillinen työryhmä, joka koostuu kaupungin virkamiehistä ja päätöksentekijöistä sekä kaupungissa toimivien oppilaitosten sekä kolmannen sektorin toimijoiden edustajista. Valtuustokausittain laadittavaan laajaan hyvinvointikertomukseen ja vuosittaiseen hyvinvointikertomukseen kootaan tiivis kuvaus johtopäätöksineen kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta, väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, väestöryhmien välisistä hyvinvointi- ja terveyseroista, terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista, palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin, ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä tavoitteista ja toimenpiteistä.

3.2 Kaupunkistrategia

Kalajoki mahdollistaa investoinnit tulevaisuuteen

- Sataman Yrityspuiston toiminta laajenee ja kehittyy. Tavoitteena on saada alueelle logistiikkakeskus ja erikokoisia työnantajia, ja luoda siten uusia työpaikkoja Kalajoelle.
- Kampus on uusi ja nykyaikainen oppimisympäristö, jossa on laaja koulutustarjonta. Kampus mahdollistaa kansainvälisen yhteistyön sekä yhteistyön alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa sekä alueella että alueen ulkopuolelle korkeakoulupaikkakuntien kanssa.
- Kalajoelle syntyy uudenlainen ympärivuotinen ja elämyksellinen tapahtumien ja hyvinvoinnin viihdekeskus
- Kalajoen Marina täydentää Hiekkasärkkien palvelutarjontaa ja houkuttelee uusia yrityksiä ja matkailijoita. Merellinen luonto ja luontokohteet ovat matkailun toinen vetonaula. Meriluontokeskuksen uudistuminen, luontoliikuntareittien kehittäminen ja uudet merelliset aktiviteetit edistävät luontomatkailua.
- Kalajoella on ympärivuotista tapahtuma- ja messutoimintaa. Uudenlaiset kumppanuudet ja investointimallit mahdollistavat tapahtuma-alustan tai -areenan rakentamisen. Alueen palvelukokonaisuus ja liikenneratkaisut tukevat messu- ja tapahtumatuotantoa.

Sujuva arki ja kasvun mahdollisuudet

- Laadukkaat varhaiskasvatustilat ja -toiminta, kouluissa saatava tuki, perhepalvelut sekä monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet tukevat perheiden hyvinvointia ja houkuttelevat uusia perheitä Kalajoelle. Ikäihmiset lisäävät kaupungin elinvoimaa ja ovat tärkeä voimavara. Ikäihmisille on tarjolla monipuolisia asumisratkaisuja ja palveluita.
- Kuntalaisten erilaisia osallistumismahdollisuuksia kaupungin kehittämiseen kokeillaan ja kehitetään edelleen valtuustokauden aikana.
- Yrittäjille on tarjolla monipuolisia palveluita yrittäjyyden eri vaiheissa. Yritysten kanssa tehdään yhteistyötä mm. työllisyyden edistämässä. Yrityspalvelut ja vahva yritys yhteistyö houkuttelevat uusia yrityksiä ja luovat uusia työpaikkoja.
- Toisen asteen koulutuksen kehittäminen, uudet avaukset korkeakoulu yhteistyössä ja monipuoliset koulutusmahdollisuudet tukevat alueen yritysten työvoimatarpeita ja edistävät osaamisen kehittämistä.

Koulutuspalvelut vahvistavat osaavan työvoiman saatavuutta, jota tukee myös asumisen ratkaisut, etätönn tekemisen edellytykset sekä asumisviihtyvyyttä edistävä toiminta ja palvelut.

- Kalajoen kaupunkikonserni on Pohjois-Suomen paras julkisen sektorin työpaikka. Se tunnetaan hyvästä yhteishengestä ja tekemisen meiningistä. Päätöksenteossa otetaan huomioon henkilöstön hyvinvointi. Työnantajamaine houkuttelee pyrkimään kaupunkikonsernin palvelukseen.

Laadukas elämisen ja asumisen ympäristö

- Kaavoituspolitiikka tukee strategian tavoitteita, kaupungin kasvua, kehitystä ja elinkeinopolitiikan tavoitteita. Eläväinen ja houkutteleva kaupunkikuva sekä vireät kylät kutsuvat vierailemaan ja asumaan koko kaupungin alueella. Kaavoituksen ja rakentamisen kysymyksissä huomioidaan erityisesti vetovoimaiset alueet. Kaavoitus- ja lupaprosessit ovat sujuvia ja nopeita.
- Pitkäjänteinen ja kestävä asuntopolitiikka varmistaa monipuoliset asumisratkaisut ja -vaihtoehdot, jotka tukevat työvoiman saatavuutta ja lisäävät kaupungin vetovoimaa. Vetovoimaisten alueiden asumisratkaisuisa tehdään uudenlaista yhteistyötä.
- Kaupungin tilat ovat avoimia ja ne ovat kuntalaisten, yhteisöjen ja muiden toimijoiden aktiivisessa käytössä.
- Uudenlaiset oppimisympäristöt, toimivat varhaiskasvatustilat sekä monipuoliset harrastuspaikat ovat tärkeä osa kuntalaisten sujuvaa arkea ja hyvinvointia.
- Kalajoella on kasvava ja ympärivuotinen matkailukeskus sekä viiden tähden liikunta-, kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet ja arvokkaat luontokohteet

Ilmastotekojen edelläkävijä

- Ympäristötietoisuus ja -vastuu näkyy ilmasto- ja ympäristöystävällisissä energiaratkaisuissa, rakentamisessa ja hankinnoissa.
- Kalajoki edistää uusiutuvan energian, lähiruoan ja lähipalveluiden käyttöä.
- Matkailun edistäminen tapahtuu vastuullisella ja kestäväällä tavalla.
- Ympäristövastuullisuudesta ja ilmastoteoista viestitään avoimesti ja se on yksi vetovoimatekijä.
- Kalajoki tunnetaan ilmastotekojen edelläkävijänä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Talous tasapainossa

- Isoista muutoksista huolimatta talouden tasapaino säilyy koko konsernissa ja omistajapolitiikka tukee tätä tavoitetta.
- Verot ja maksut pysyvät alueen keskitasossa.
- Päätökset ovat taloudellisesti kestäviä.
- Palvelut on järjestetty ja tuotettu oikea-aikaisesti, vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti, ja ne täyttävät kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet.
- Positiivinen väestökehitys sekä yritysten määrän kasvu luovat edellytykset vakaalle tulopohjalle.

Kaupunkistrategian mittarit

Taulukko 7 Kaupunkistrategiset mittarit

Suorite	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022
Väkiluku, vuosittainen	12 373	12 400	12 412	12 355
Luonnollinen väestönlisäys	-13	-5	-13	-47
Kokonaisnettomuutto	-1	37	24	-29
0–6-vuotiaat, % väestöstä	7,6	7,5	7,2	7,1
7–14-vuotiaat, % väestöstä	10,6	10,6	10,8	10,5
15–64-vuotiaat, % väestöstä	56,3	55,7	55,4	55,6
65–75-vuotiaat, % väestöstä	14,6	14,9	14,6	14,3
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	10,9	11,3	12	12,5
Huoltosuhte, demografinen	77,6	79,4	80,4	80,7
Työttömyysaste, %	7,8	10,5	7,5	7,1
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	4 509	4 389	4581	
Avoimet työpaikat	51	82	139	153
Yritysten toimipaikkojen lkm	1 614	1 626	1 680	
Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1000 €)	577 305	592 393	695 599	
Lainamäärä ja leasingrahoitus (M €)	46	65	70,5	70,6

Kaupunkistrategiasta on valittu 8 strategista kärkeä sekä johdettu palveluiden strategiset painopisteet.

Strategiset kärjet ovat:

1. Marina
2. Sataman Yrityspuisto
3. Hiekkasärkkien ydinalue
4. Kalajoki Kampus
5. Retkeilyalue ja reitistöt
6. Henkilöstöohjelma
7. Asuminen
8. Sotokeskuksen A-osa

Strategiset kärjet ovat koko kaupunkikonsernille yhteisiä ja niitä toteutetaan poikkihallinnollisesti. Palvelun vuotuiset strategiset painopisteet on esitetty kunkin palvelun yhteydessä.

3.3 Strategiset kärjet 2024

1. Marina

Kärjen kuvaus

Kalajoen Marina hankekokonaisuus jakaantuu kahteen osaa Marinan toimintaympäristön rakentamiseen ja Marinan liiketoimintakonseptin muodostamiseen ja kumppaneiden valitsemiseen.

Marinassa rakennetaan Kalajoen matkailukeskuksessa sijaitsevan Marinan kaava-alueelle aluerakenteet. Marinan kaava-alueen rakentaminen kehittää matkailun toimintaympäristöä, jonka avulla mahdollistetaan Perämeren ja Merenkurkun arktisen rannikon merellisen matkailun ja palveluliiketoiminnan kehittäminen sekä Kalajoen Marinan vierasvenesatamaan liittyvän alueen infrastruktuurin toteuttaminen. Rakentaminen kohdistuu Marinan vierasvenesatamaan ja pitää sisällään alueen rakentamisen mm. aallonmurtajien, rantamuurien, laitureiden, siltarakenteiden, viheralueiden, huoltorakenteiden ja -rakennusten, opasteiden sekä liikenne-, pysäköinti ja piha-alueiden osalta. Rakentamisessa huomioidaan alueen liittyminen erilaisiin liikenne- ja virkistysreitteihin.

Tämä toimintaympäristön kehittäminen vauhdittaa ratkaisevalla tavalla merellisen matkailun ekosysteemin rakentamista ja rannikon matkailun kansainvälistymistä. Marinasta muodostuu ainutlaatuinen valovoimainen kokonaisuus, joka merellisten palvelujen kehittymisen ohella lisää huomattavasti koko matkailukeskuksen ja Arktisen rannikon matkailun vetovoimaa ja koko toimialan kiinnostavuutta. Marinan alueelle tavoitellaan tulevaisuudessa matkailua ja veneilyä palvelevaa liiketoimintaa, ravintolatoimintaa, kaupallista majoitusliiketoimintaa, merellisiä ohjelmalveluja sekä erilaisia merellisiä testausympäristöjä hyödyntävää yritystoimintaa.

Toimenpiteet

Aallonmurtajien rakentaminen tapahtuu vuoden 2024 aikana ja vuoden 2024-2025 välisenä aikana toteutetaan sataman maanrakennus- ja betonityöt. Sataman varusteet ja laitteet toteutetaan vuonna 2025. Sillan rakentaminen toteutetaan vuonna 2025.

Marinan liiketoimintakonsepti valmistuu vuoden 2024 aikana ja osa toimijoista on valittu vuoden 2024 loppuun mennessä.

2. Kampus

Kärjen kuvaus

Kalajoen Kampuksen hankekokonaisuus jakaantuu kahteen osaan rakennushankkeen valmisteluun sekä Kampuksen toiminnalliseen kehittämiseen ja kumppanien valitsemiseen.

Kalajoki Kampuksen tarkoituksena on kehittää osaamisresurssit yhdistämällä Kalajoen koulutus-, opiskelu- ja yritystoiminnan mahdollisuuksia. Kampus kokoaa yhteen lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja Kalajoen kaupungin tarjoamat

yritys-, hanke- ja kansainvälisyyspalvelut. Kampus toimii myös koulutuksen ja aloittavien startup –yritysten 'toimistohotellina' kooten toimintaan mukaan myös ammattikorkeakouluja ja muita koulutus- ja yritystoiminnan kehittämistahoja ja sekä kansainvälisiä yhteistyökumppaneita.

Kalajoelle suunnitellun yhteisen kampuksen tavoitteena on luoda vetovoimainen kokonaisuus, joka lisää opiskelijamääriä molemmissa toisen asteen oppilaitoksissa, monipuolistaa koulutusaloja ja tuottaa osaajia Kalajoen seudun työvoiman tarpeisiin. Samaan kokonaisuuteen on mahdollista löytää kumppaneita, jotka

tarjoavat korkeakouluopintoja. Kampuksen kokonaisuudessa on mahdollisuus rakentaa myös tiivistä yhteistyötä Kalajoki-Akatemian, kansainvälisyys toiminnan, hanketyön ja kehittämisspalveluiden kanssa.

Vuotuiset toimenpiteet

Asemakaavan hyväksyminen ja lainvoimaisuus. Vuoden 2024 aikana pyydetään urakkatarjoukset kampusrakennuksen rakentamisesta. Lisäksi urakoitsijan valinta ja rakentamisen valmistelutyöt toteutetaan vuoden 2024 aikana. Kampusrakennuksen rakentaminen ajoittuu vuosille 2025-2026. Kiinteistöyhtiön perustaminen ja rahoituksen järjestäminen sekä investointipäätös tehdään vuoden 2024 aikana.

Vuoden aikana mahdollistetaan uusien väyläopintojen ja opintopolkujen synty, erityisesti ammattikorkeakouluihin, joiden kanssa solmitaan kaksi uutta kumppanuussopimusta.

3. Sataman Yrityspuisto

Kärjen kuvaus

Sataman yrityspuisto sijoittuu VT8 ja Kalajoen syväsataman väliselle alueelle Satamatien ja Repolantien varteen. Yrityspuistossa toimii tällä hetkellä Kalajoen Satama Oy ja 13 muuta yritystä, joissa työpaikkoja on noin 200.

Tavoitteena on Sataman yrityspuiston laajenemisen ja kehittymisen myötä yrityspuiston työpaikkamäärän kolminkertaistaminen 600 työpaikkaan vuoteen 2040 mennessä. Tämä tapahtuu alueella jo toimivien yritysten kasvuedellytysten turvaamisella ja mahdollistamisella sekä uusien yritysten sijoittumisella. Alueelle tavoitellaan erityisesti tuotannollisten toimialojen, energia-alan ja logistiikka-alan yrityksiä sekä muille toimijoille palveluita tuottavia yrityksiä. Alueelle rakennetaan uusia asiakastarpeisiin räätälöityjä tuotanto- ja toimitiloja.

Sataman ja yrityspuiston kehittämisellä tähdätään nykyisten yritysten työpaikkamäärän kasvun vahvistamiseen ja uusien työpaikkojen syntymiseen. Yrityspuistosta kehitetään teollisuuden ja logistiikan keskittymää, jonka logistiset yhteydet ovat erikoiskuljetusten väylän VT8 saavutettavuuden ja syväsataman vuoksi erinomaiset.

Vuotuiset toimenpiteet

Yrityspuiston toteuttamisessa ensimmäisten vuosien toimenpiteet painottuvat toimintaedellytysten luomiseen kuitenkin niin että jo ensimmäisien vuosien ajan tavoitellaan myös työpaikkamäärien kasvua. Satamatien loppuosan ja Louhikujan rakentaminen Rahjan sataman asemakaavan mukaisesti toteutetaan. Toimenpiteille on saatu hankeavustusta. Yrityspuiston opastesuunnitelma on laadittu ja sen pohjalta opasteet ja mainospyloni hankitaan. Vuoden 2024 aikana toteutetaan VT8 ja Satamatien risteyksen parantamisen suunnittelu. Rakentamisen toteuttajana toimii ELY-keskus ja toteutus ajoittuu vuodelle 2025, mikäli hankkeelle saadaan rahoitus. Hankkeella parannetaan risteysalueen turvallisuutta ja erikoiskuljetuksien parempaa saavutettavuutta. Repolantien kehittämiselle haetaan rahoitusta vuodelle 2025.

Repolan tehdasaluetta kehitetään nykyisten vuokralaisten tarpeiden pohjalta sekä mahdollistaen alueelle uusien toimitilojen rakentamisen. Yritysten sijoittumistarpeita kartoitetaan suorakontaktointien ja muun markkinoinnin avulla. Teollisuustilojen ennakkomarkkinointia kohdistetaan uusia toimitiloja tarvitseviin/suunnitteleviin yrityksiin. Yrityspuiston tulevaisuuden energiaratkaisut selvitetään ja toteutetaan siten, että tarjottavat energiaratkaisut ovat sijoittuville ja jo toimiville yrityksille kilpailukykyisiä yrityspuiston kaikissa vaiheissa.

4. Hiekkasärkkien ydinalue

Kärjen kuvaus

Hiekkasärkkien ydinalueelle laaditaan uimahallille, kylpylälle, kaupalliselle majoitukselle, asumiselle, pysäköinnille sekä palvelutoiminnalle kokonaisvaltainen konseptisuunnitelma.

Ydinalueen palveluliiketoiminta tiivistyy hiekkasärkkien ydinalueelle ja uusi konsepti tarjoaa liiketoiminnan harjoittamiseen kannattavan toimintaympäristön.

Vuotuiset toimenpiteet

Konsepti valmistuu sekä kaava hyväksymiskäsittelyssä.

5. Retkeilyalue ja reitistöt

Kärjen kuvaus

Retkeilyalueiden ja reitistöjen tavoitteena on tulevaisuudessa muodostaa retkeilyalue, joka tunnetaan elämyksellisistä luontokohteista, arkkitehtonisesti kiinnostavista taukopaikkatoteutuksista sekä toimivista palveluista.

Luonnossa liikkumisen ja ulkoilun reitistöt parantavat kalajokisten ja matkailijoiden mahdollisuuksia nauttia aktiivisesta kalajokilifestyle-elämästä.

Kalajoki tunnetaan monipuolisista ja ympärivuotisista reiteistä maalla ja vesillä.

Reitistöjen kehittäminen käynnistetään sellaisissa kohteissa, joiden kävijämäärät arvioidaan suurimmiksi.

Vuotuiset toimenpiteet

Uuden pyöräilyreititin toteutus ja lanseeraus, jossa kiinnostava taukopaikka.

Lisäksi reitistöjen opastusta parannetaan ja reitistöjä kehitetään.

Toteutuksien ehtona on hankerahoituksen saaminen.

Reitistöjen ja taukopaikkojen ylläpitoa parannetaan sekä reittitoimituksia viedään eteenpäin olemissa olevilla reittiosuuksilla.

6. Henkilöstöohjelma

Kärjen kuvaus

Tavoitteena on laatia kaupungin henkilöstövoimavarojen suunnittelua ja kehittämistä ohjaava ohjelmakokonaisuus, joka sisältää selkeitä toteutettavia toimenpiteitä. Ohjelma on tärkeä osa kaupunkistrategian toimeenpanoa ja tavoitetta olla Pohjois-Suomen paras julkisen sektorin työpaikka.

Henkilöstöohjelma on tärkeä osa uudistumisen onnistumisessa keskeinen tiekartta. Henkilöstöohjelma on suunnitelma siitä, millaisilla henkilöstöjohtamisen ja henkilöstövoimavarojen valinnoilla tuemme kaupunkistrategian toteutumista. Tarkoituksena on vahvistaa yhtenäistä henkilöstöpolitiikkaa ja käytännön henkilöstötyötä. Tavoitteena on laatia selkeä ja realistinen henkilöstöohjelma, jonka toteutuminen tapahtuu arjessa henkilöstön, esihenkilöiden sekä päättäjien toimesta. Ohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan henkilöstökertomuksessa.

Ohjelman painopisteiksi määriteltiin henkilöstövoimavarojen strateginen ohjaus ja henkilöstötiedolla johtaminen, osaamisen varmistaminen ja kehittäminen, henkilöstöpalvelut, -etuudet ja työhyvinvointi sekä työkuultuuri ja työntekijäkokemus.

Ohjelmaan on kirjattu arvolauseita, joita ovat:

- Olemme avoimia, keskustelevia ja auttavaisia toisia kohtaan

- Koemme arvostusta, kehitysmuutoksia ja tasa-arvoista kohtelua
- Rakennamme keskinäistä luottamusta
- Puhallamme yhteiseen hilleen ja olemme tiimihenkisiä
- Olemme tehokkaita ja joustavia – kannustamme toisiamme

Vuotuiset toimenpiteet

Henkilöstöohjelma valmistuu 05/2024 sekä ohjelman mukaiset toimenpiteet käynnistetään yhdessä henkilöstön kanssa.

7. Asuminen

Kärjen kuvaus

Asumisen ohjelma 2030 on hyväksytty kaupunginhallituksessa 22.5.2023. Se sisältää asumisen uudistuotantoa ja asumista edistävät tavat ja toimenpiteet. Asumisen 2030 ohjelman kärkenä on, että Kalajoki mahdollistaa kodin kaikille vakituisesti Kalajoelle muuttaville.

Vuotuiset toimenpiteet

Asumisen 2030 ohjelmalla tavoitellaan asuntotuotannon ja erityisesti vuokra-asuntojen määrällistä kasvua Kalajoella. Ohjelmassa tavoitellaan vuosina 2023–2030 50 asuntoa /vuosi ja että vuokra-asuntojen osuus asuntokannasta pysyy vähintään ennallaan.

Vuoden 2024 aikana käynnistyy kaupunkikonsernissa kerrostalon rakentaminen sekä lisäksi kaupunkikonserni voi hankkia asuntoja vetovoimaisilta ja varman vuokran alueilta.

8. Sotokeskuksen A-osa

Kärjen kuvaus

Sote-keskusten A-osan rakentaminen on tärkeä elinvoimainvestointi sote-palveluiden laadukkaaseen lähipalvelutuotantoon. Hanke toteutetaan hyvinvointialueen esittämässä laajuudessa. Hankkeen toteutus edellyttää pidempiäaikaista vuokrasopimusta.

Vuotuiset toimenpiteet

Kaupunki mahdollistaa rakennushankkeen etenemisen. Hyvinvointialue ilmoittaa hankkeen laajuuden ja hankkeen toteuttamisesta laaditaan sopimus.

3.4 Omistajapolitiikka ja ohjaus

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnanjärjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Kalajoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti valtuusto määrittelee Kalajoen kaupunkikonsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapoliittiset keskeiset linjaukset. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus mm. vastaa konsernin omistaja politiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määriteltyjen yritysten osalta, hyväksyy tytäryhteisöjen kanssa tehtävät tavoite- ja tulossopimukset ja huolehtii muutoinkin omistaja ja konserniohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edun valvonnasta. Konserniohjeiden mukaan merkittävämmässä ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt: Kalajoen Hiekkasärkät

Oy, Kalajoen Lämpö Oy ja sen omistama Kalajoen Kuitu Oy, KOY Kalajoen Vuokra-asunnot sekä Kalajoen Satama Oy. Valtuusto asettaa vuosittain tavoitteet em. merkittävimmille konserniyhtiöille, joissa omistaja ilmaisee tahtotilansa yhtiön tulevalle kehitykselle.

Kalajoen Satama Oy

- Positiivinen tilikauden tulos
- Liikennemäärien vuotuinen kasvu 5 %, ja enemmän kuin kasvu keskimäärin Suomen satamissa
- Uusien avauksien mahdollistaminen tuontiin ja vientiin
- Sataman kasvuohjelman laadinta
- Satamatoiminnan mahdollisuuksien saattaminen näkyväksi Sataman yrityspuiston kehittämisessä
- Sataman näkyvyyden lisääminen ja aktiivinen viestintä

Kalajoen Lämpö Oy

- proaktiivinen ote energiaratkaisuissa: Kaupungin oman energiatuotannon sekä teollisuusalueille ja matkailualueille tarjottavien energiaratkaisujen selvittäminen
- Analyysi ja tavoitteet pitkäjänteiselle lämpötuotannolle
- Sataman Yrityspuiston energiaratkaisun toteuttaminen
- Lämmön hinta vähintään 10 % alle Energiateollisuuden erillistuotetun kaukolämmön aritmeettisen keskiarvon.
- Kaukolämmöstä yli 99,5 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla vuoteen 2026 mennessä
- Pitkäjänteinen vakaa hinnoittelu loppuasiakkaalle

KOY Kalajoen Vuokra-asunnot

- tarjota asiakkailleen kohtuuhintaisia, laadukkaita ja turvallisia asumispalveluja
- Vuokra-asuntokantaa lisätään kysyntää vastaavaksi
- Asuntojen käyttöastetavoite yli 95 %
- Yhtiön taloustilanteen parantaminen

Kalajoen Kuitu Oy

- Rakentaminen kohdennetaan teollisuusalueille sekä alueille, joissa kaupungilla on myytäviä tontteja (kaupungin strategia).
- Aktiivinen myynti alueille, joissa on kuitu rakennettu ja valmius liittyä / liikevaihdon kasvattaminen jo rakennetuilta alueilta

Kalajoen Hiekkasärkät Oy

- Marinan palvelutuotannon kehittäminen
- Tapahtumainfran kehittäminen ja tapahtumien myynnin organisointi sekä tapahtumamäärän kasvattaminen
- Yöpymisvuorokausien 5 % vuotuinen kasvu ja matkailutulon kasvaminen vähintään samaa vauhtia
- Matkailun kansainvälisyyden ja ympärivuotisuuden lisääminen

3.5 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

3.5.1 Henkilöstön rakenne, määrä ja arvio kehityksestä

Henkilöstön määrä vuoden 2024 alusta on vajaat 500. Vakituudesta henkilöstöstä eläköityy vuoteen 2028 mennessä 52 työntekijää.

Vuoden 2024 aikana avautuvia virkoja ja työsopimussuhteita täytettäessä on arvioitava huolellisesti, millaisia osaamistarpeita kaupungilla on tulevina vuosina. Digitalisaation harppaukset vaativat uudistumista, tämä näkyy osaamistarpeissa ja oppimisen tavoissa. Tulevat eläköitymiset haastaa työnantajan pohtimaan työjärjestelyitä ja miten lähtijöiden tilalle saadaan rekrytoitua uusia osaajia.

3.5.2 Henkilöstösuunnitelma

Toimet ja virat	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos %
Henkilöstökustannukset				
palkat ja palkkiot	20 852 410	22 410 582	1 558 172	7,5%
eläkekulut	4 437 840	4 836 400	398 560	9,0%
muut henkilöstösivukulut	819 100	803 600	-15 500	-1,9%
Yhteensä	26 109 350	28 050 582	1 941 232	7,4%
Henkilöstömäärä				
HTV	438	487	49	11,2%
Henkilöstön määrä				
vakinaiset	390	405	15	3,8%
tilapäiset	100	93	-7	-7,0%
Yhteensä	490	498	8	1,6%

3.5.3 Avoimet virkojen ja toimien periaatteet

Avoimeksi tulevat toistaiseksi voimassa olevat ja yli kolme kuukautta kestävät määräaikaiset virkasuhteet ja työsopimussuhteet edellyttävät täyttöluvan. Täyttöluvan käsittelee kaupunginhallitus palveluvastaavan ja hallintojohtajan esityksestä. Tehtävän avauduttua palvelussa suoritetaan kriittinen arviointi palveluvelvoitteen täyttämisen vaihtoehtoista. Läpikäynnissä otetaan huomioon myös muissa palveluissa käytettävissä olevat resurssit.

Henkilöstön eläköitymistä seurataan 2–3 vuoden aikajänteellä eteenpäin. Päätös eläkkeelle jäämisen ajankohdasta on kunkin työntekijän henkilökohtainen ratkaisu ja siksi esimiehiä kannustetaan ottamaan lähestyvä eläkeikä keskusteluun hyvissä ajoin. Tällöin sekä töiden uudelleen järjestelyyn ja rekrytointiin voidaan panostaa oikea-aikaisesti. Rekrytoinnin vaihtoehtona tulee myös arvioida, kuinka kyseinen palvelu on

tarkoituksenmukaista tuottaa. Mikäli arvioinnissa päädytään siihen, että kokonaisuuden (palvelun tarve/laatu/kustannus) kannalta virkasuhde tai työsopimussuhde on tarkoituksenmukaisin vaihtoehto, tehdään siitä esitys kaupunginhallitukselle. Esityksestä tulee ilmetä arvioinnin lopputulos sekä palvelutarpeen edellyttämä henkilömitoitus.

Henkilöstön poissaolotilanteissa voidaan palkata määräaikainen sijainen yli kolmen kuukauden ajaksi ilman täyttölupamenettelyä, mikäli kyseessä on

- vuorotyö tai vuorotyön luonteinen tehtävä
- laissa, asetuksessa tai muussa velvoittavassa ohjeessa määritelty henkilöstön minimimitoitus
- asiakasturvallisuuden, asiakaspalvelun, asian kiireellisyyden tai kaupungille koituvan taloudellisen seuraamusuhan vuoksi välttämätön sijaisen ottaminen

Edellä kerrotun kaltaiset tarpeet liittyvät keskeisesti lakisääteisiin perhevapaisiin tai pitkiin terveydellisiin poissaoloihin. Kyse voi tyypillisesti olla myös opetuspalveluissa kesken vuoden vapautuvista tehtävistä, joita ei voida jättää täyttämättä opetuksen häiriintymättä.

Ilman täyttölupamenettelyä voidaan myös palkata määräaikainen hanketyöntekijä, mikäli henkilön palkkaukseen käytettävät varat sisältyvät hankkeen rahoitukseen.

3.5.4 Vuosilomien myöntäminen

Vuosiloman kohdentamisessa hyödynnetään sopimuksen mukainen koko lomakausi (toukokuu - syyskuu) mahdollisimman laajasti. Tällöin loma-aikojen palvelutuotantoa rasittava vaikutus voidaan jakaa tasaisesti. Samalla vähennetään tarvetta sijaisten palkkaamiseen. Vuosilomien sijaisratkaisuissa pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään omaa henkilöstöä, silloin kun se on mahdollista.

3.5.5 Uudet toimet ja virat sekä muutokset

Työsopimus- ja virkasuhteita perustettaessa tulee tehtäväkuvaus määritellä riittävän laajasti.

Työskentelyalueeksi kirjataan Kalajoen kaupunki sekä ensisijaiseksi työskentelypaikaksi palvelussuhteen alkaessa. Nämä määrittelyt mahdollistavat henkilöstön joustavan sijoittelun muuttuvissa tilanteissa.

Määräaikaisen palvelussuhteen peruste on kirjattava työsopimukseen tai viranhoitomääräykseen. Perustelut syyt määräaikaiselle palvelussuhteelle ovat mm. sijaisuuden hoitaminen, harjoittelu, ulkopuolinen rahoitus, kausiluonteinen työ tai toiminnan uudelleen organisointi. Jokaisen määräaikaisen palvelussuhteen peruste on harkittava tapauskohtaisesti eikä peräkkäisten määräaikaisuuksien ketjuuntuminen saa johtaa vakinaisten palvelussuhteiden syntyyn. Määräaikaisten palvelussuhteiden perusteita seurataan yhteistoimintalain edellyttämällä tavalla neljännesvuosittain.

Uudet virat ja toimet			
Palvelu	virka/ toimi	Ammattinimike	Perustelu
Varhaiskasvatus	v	Erytisopettaja, vakituinen	kiertävä, lisääntynyt tuen tarve
Varhaiskasvatus	t	Lastenhoitaja 50 %, määräaikainen	tarve 7/2025 asti
Varhaiskasvatus	t	Avustaja, henkilökohtainen, määräaikainen	ajalle 8–12/2024
Perusopetus	v	Erytisopettaja	1.8.2024 alkaen uusi pienluokka
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja	1.8.2024 alkaen uusi pienluokka
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja	1.8.2024 alkaen uusi pienluokka
Tilapalvelut	v	tilapalvelujohtaja, vakituinen	kiinteistöjen kokonaisvaltainen hoito teknisistä palveluista
Kuntatekniikka	t	kuntatekniikan työntekijä	kohdennus ostopalveluista
Työllisyyspalvelut	v	te-asiantuntija, määräaikainen	31.12.2024 asti, asiakas- ja työmäärän kasvu
Elinkeinopalvelut	v	kansainvälisyyskoordinaattori	Hanketyönä hoidettu, tehtävä lakisääteinen 1.1.23 alkaen
Hallintopalvelut	v	viestintä ja markkinointipäällikkö, vakituinen	kohdennus ostopalveluista
Hallintopalvelut	t	tietohallinnon työntekijä, määräaikainen	31.12.2025 asti tiedonhallinnan kehittämiseen
Perusopetus, v	t	koulunkäynninohjaaja, Merenojan pienluokat	määräaikainen vakinaistetaan
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja, Merenojan pienluokat	määräaikainen vakinaistetaan
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja, Merenojan pienluokat	määräaikainen vakinaistetaan
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja, Merenojan pienluokat	määräaikainen vakinaistetaan
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja, Merenojan pienluokat	määräaikainen vakinaistetaan
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja, Merenojan pienluokat	määräaikainen vakinaistetaan
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja, Merenojan pienluokat	määräaikainen vakinaistetaan
Perusopetus	t	koulunkäynninohjaaja, Raumankarin koulu	määräaikainen vakinaistetaan
Ympäristöterveydenhuolto	t	eläintenhoitaja	vakituinen, KV 28.11.2023

Nimikemuutokset			
Palvelu	vanha nimike	uusi nimike	Perustelut
Hallintopalvelut	taloussihteeri	kirjanpitäjä	tehtävien uudelleenjärjestely
Hallintopalvelut	taloussihteeri	taloussihteeri/kirjanpitäjä	tehtävien uudelleenjärjestely
Akatemia	ohjaaja	ohjaaja, virta-sali	tehtävien uudelleenjärjestely
Kuntatekniikka	yhdyskuntatekniikan insinööri	kuntatekniikan päällikkö	nimikkeen ajantasaistaminen
Elinkeinopalvelut	markkinointivastaava	yrittäjä	tehtävien uudelleenjärjestely, työkierto

3.6. Hankintojen ohjaus

Hankintatoimen ohjaus on keskitetty talousjohtajalle. Tarjouspyynnöt, jotka ylittävät EU-kynnysarvon, on saatettava talousjohtajan tietoon ennen niiden julkaisemista. Harkinnan mukaan käytetään myös ulkopuolista hankintaosaamista.

Kilpailutusjärjestelmä Clodian käyttö on vakiintunutta ja sillä on mahdollista kilpailuttaa pienhankinnoista lähtien. Hankintaohje ja pienhankintaohje on päivitettävä mm. vastaamaan eForms-uudistusta.

Konsernistrategian mukaisesti Kalajoen kaupungin palvelutuotannossa käytetään kotimaista ja lähellä tuotettua ruokaa sekä lähipalveluita. Myös muualta tehtyjen hankintojen tulee olla kustannustehokkaita ja perusteltuja.

Palvelujen ostaminen

Järjestäessään palveluita kaupunkilaisille Kalajoen kaupunki myös ostaa niitä muilta palveluntuottajilta. Kun uusia palveluita järjestetään tai olemassa olevia laajennetaan, vaihtoehtona on myös ostopalvelut siinä tilanteessa, kun se on kokonaistaloudellisesti edullista ja tarkoituksenmukaista. Tätä tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon kaupungilla jo olemassa olevien resurssien käyttö sekä tehokkaat ja nykyaikaiset palveluntuotantotavat. Mikäli toisaalta ostopalveluiden hinnoittelu on korkea, on syytä harkita kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Omaisuudesta luopuminen

Kaupunki voi luopua kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta, mikäli omaisuuden käytöstä on palvelutuotannossa luovuttu tai omistukselle ei ole muuta perusteltua syytä. Kiinteän omaisuuden ja osakkeiden luovutuksesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus 150 000 euroon asti, jonka ylittäviltä osin päätöksen tekee kaupunginvaltuusto.

Irtaimen omaisuuden luovutuksesta ja vuokraamisesta päättää asianomainen lautakunta 10 000 euroon asti, kaupunginhallitus tämän ylittäviltä osin 150 000 euroon asti ja sen ylittäviltä osin kaupunginvaltuusto.

3.7 Kalajoen konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kaupungin riskienhallintaa on toteutettu valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden sekä sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti. Kalajoen kaupungissa riskit jaetaan neljään riskialueeseen: toiminnalliset riskit, jotka liittyvät päivittäiseen toimintaan, strategiset riskit, jotka liittyvät usein ulkoisten tapahtumien muutoksiin, pitkän aikavälin suunnitelmiin, strategiaan tavoitteisiin tai sidosryhmäyhteistyöhön, taloudelliset riskit, jotka liittyvät taloudellisiin ja rahoituskellisiin tekijöihin ja vahinkoriskit, jotka aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista. Riskiarvio laaditaan osana talousarviota ja raportoidaan välitilinpäätöksessä ja tilinpäätöksessä.

Vallitseva poikkeuksellinen turvallisuustilanne edellyttää organisaatioilta erityistä varautumista ulkoisten uhkien torjumiseen sekä valmiutta mahdollisimman nopeaan reagointiin tietomurto-tilanteissa. Useat kunnalliset palvelut ja toimintaprosessit ovat sähköisten tietoverkon, -liikenteen ja -järjestelmien varassa ja siksi laaja-alainen häiriö voi aiheuttaa toiminnan lamaantumisen. Kalajokikonsernissa on kiinnitetty huomiota tietosuojaan ja tietoturvaan liittyviin riskeihin.

Korot ovat nousseet mittavasti ja nostaneet kaupunkikonsernin korkomenoja. Korkoriskiin on varauduttu kiinteillä koroilla mm. kiinteistöleasingrahoituksessa. Pahin korkokehitys on kenties nähty ja vuosi 2024 on jo korkojen näkökulmasta hieman tasaisempi.

Suomen väestökehityksen kuva ja ennuste näyttää erittäin eriytyneeltä väestönkasvun pakkautuessa suurimmille kaupunkiseuduille. Syntyvyys on ennätysalhaalla valtakunnallisesti tarkasteltuna. MDI on tehnyt ennusteen, että pääkaupunkiseutu kasvaa voimakkaasti, samoin kuin suurista kaupunkiseuduista erityisesti Tampere ja Turku. Myös Oulussa ennustetaan kasvun olevan kohtuullista. Muissa yliopistokaupungeissa väestönkehitys sinnittelee, muissa keskuksissa taas väestö vähenee vaihtelevalla voimakkuudella. Pienemmissä kaupungeissa ja maaseutukunnissa suurten kaupunkiseutujen ulkopuolella väestö vähenee pääsääntöisesti voimakkaasti. MDI on tutkimuksessaan todennut, että poikkeuksena tästä kehityksestä osassa Lapin matkailuvetoisia kuntia sekä Varsinais-Suomen mökkikuntia väestö kasvaa. Kalajoen kehitykselle ennuste näyttää myös riskejä asukasmäärän voimakkaaseen vähenemiseen, toisaalta matkailukunnan mahdollisuuksia hyödyntämällä ja matkailukeskuksen vetovoimaa lisäämällä vakituiseen asumiseen, Kalajoella on vahva potentiaali kääntää kehitys edukseen.

Menojen kehitystä seurataan tulevina vuosina yhä aktiivisemmin sekä menojen kasvua pyritään hillitsemään prosesseja kehittämällä ja erilaisin kokeiluvin. Kokeiluissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan automatiikkaa ja tekoälyä.

Palvelualueet ovat arvioineet merkittävimmät riskinsä kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella ja ne on esitetty kunkin palvelun kohdalla.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1 Käyttötalouslyhteenveto

Taulukoissa käytettävät lyhenteet ovat TP tilinpäätös, TA talousarvio, M muutos, TS taloussuunnitelmavuosi.

Ulkoinen 1000 €	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos € TA	M % TA	M % TP
KALAJOKI						
TUOTOT	9 179	12 027	12 007	- 19	-0,2 %	30,8 %
VAL OM. KÄYTT.	199	250	250			25,7 %
KULUT	- 44 226	- 49 488	- 50 374	- 886	1,8 %	13,9 %
KATE	- 34 848	- 37 211	- 38 116	- 906	2,4 %	9,4 %
KAUPUNGINVALTUUSTO						
KULUT	- 97	- 134	- 132	3	-2,1 %	35,0 %
KATE	- 97	- 134	- 132	3	-2,1 %	35,0 %
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
TUOTOT	26	24	70	46	194,1 %	165,2 %
KULUT	- 21	- 32	- 97	- 65	201,2 %	362,1 %
KATE	5	- 9	- 28	- 19	220,9 %	-628,7 %
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
KULUT	- 27	- 38	- 39	- 1	2,1 %	43,1 %
KATE	- 27	- 38	- 39	- 1	2,1 %	43,1 %
KAUPUNGINHALLITUS						
TUOTOT	622	1 320	1 121	- 199	-15,0 %	80,3 %
KULUT	- 4 946	- 5 303	- 5 021	283	-5,3 %	1,5 %
KATE	- 4 324	- 3 984	- 3 899	84	-2,1 %	-9,8 %
KAIVOITUS- JA ELINVOIMALAUTAKUNTA						
TUOTOT	637	1 100	1 041	- 59	-5,4 %	63,3 %
VAL OM. KÄYTT.	1					-100,0 %
KULUT	- 1 740	- 2 632	- 2 697	- 65	2,5 %	55,0 %
KATE	- 1 101	- 1 531	- 1 656	- 125	8,1 %	50,3 %
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA						
TUOTOT	1 825	1 461	1 374	- 87	-6,0 %	-24,7 %
KULUT	- 22 599	- 25 195	- 25 974	- 779	3,1 %	14,9 %
KATE	- 20 774	- 23 734	- 24 600	- 867	3,7 %	18,4 %
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TUOTOT	4 509	6 477	6 842	366	5,6 %	51,7 %
VAL OM. KÄYTT.	198	250	250			26,5 %
KULUT	- 12 890	- 14 005	- 14 344	- 339	2,4 %	11,3 %
KATE	- 8 184	- 7 279	- 7 252	27	-0,4 %	-11,4 %
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
TUOTOT	1 560	1 646	1 560	- 86	-5,2 %	0,0 %
KULUT	- 1 905	- 2 148	- 2 071	78	-3,6 %	8,7 %
KATE	- 345	- 502	- 511	- 8	1,7 %	48,1 %

4.2 Hallintopalvelut

Strategiset painopisteet

1. Viestinnän kehittäminen ja tehostaminen

Menossa nettisivu-uudistus -> käyttöönotto 1.1.2024.

Viestinnän kehittäminen ja tiedottamisen lisääminen organisaation kaikilla tasoilla

2. Tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen

Esim. Menossa ostolaskujen käsittely, joka tehostuu mittavasti vuoden 2024 aikana

Esim. Maanvuokralaskutuksen kehittäminen v. 2024 yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa

3. Sähköisen arkistoinnin kehittäminen sekä tiedonohjaussuunnitelman laadinta

4. Henkilöstöohjelman viimeistely ja jalkauttaminen

Tavoitteena on laatia kaupungin henkilöstövoimavarojen suunnittelua ja kehittämistä ohjaava ohjelmakokonaisuus, joka sisältää selkeitä toteutettavia toimenpiteitä. Ohjelma on tärkeä osa kaupunkistrategian toimeenpanoa ja tavoitetta olla parhaita julkisen sektorin työpaikkoja Pohjois-Suomessa.

5. Tiedonhallintatyön kehittäminen ja tiedolla johtamisen jatko-osa

Tavoitteet:

- Järjestelmämäärien vähentäminen ja kustannussäästöt
- Prosessien automatisointikohteiden tunnistaminen
- Toiminnan tehostaminen läpikäymällä prosessit ja kuvaamalla kehityskohteet.
- Tietoturvan edellytykset paranevat, kun tiedämme mitä tietoa, minnekin tallennetaan. Mikäli tietomurto, tiedetään mitä on menetetty ja toimintamalli sen mukaisesti
- Tiedolla johtaminen, ajantasaisen tiedon hyödyntäminen operatiivisessa ja strategisessa päätöksenteossa
- Suoritetietoja ja toiminnan keskeisiä indikaattoreita vaiheittain päivittäisen johtamisen ja päätöksenteon tueksi.

Hankkeet

Kalajoen kaupunki osallistuu Järjestelmät palvelemaan ihmisiä-hankkeeseen, jonka päätoteuttaja on Raahen kaupunki. Toteutusaika on 1.9.2022 – 30.9.2024. Hankkeen tavoitteena on tuottaa yhteistyössä ohjeet ja toimintamallit laadukkaiden tietoaaineistojen tuottamiseen. Lisäksi organisaatiot koulutetaan tuottamaan yhdenmukaisia ja monipuolisesti hyödynnettäviä tietoaaineistojen kuvauksia. Hankkeessa koulutetaan organisaation työntekijöitä digitalisaation osaajiksi ja harjoitellaan digitalisaatiota siten, että siitä tulee osa normaalia työkuultuuria.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	647 913	1 343 400	1 190 800	1 155 600	1 143 400
KULUT	-5 091 459	-5 507 686	-5 287 916	-5 221 000	-5 180 900
KATE	-4 443 546	-4 164 286	-4 097 116	-4 065 400	-4 037 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	3 125 978	3 778 000	3 275 573	3 271 700	3 291 200
KULUT	-5 436 755	-5 875 116	-5 630 885	-5 566 521	-5 527 511
KATE	-2 310 776	-2 097 116	-2 355 312	-2 294 821	-2 236 311

Riskit

Rahoitus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Korkoriski kaupungin vaihtuvakorkoisessa lainasalkussa ja uuden rahoituksen hinta	12
Toimenpide	Korkomarkkinan seuraaminen, kuntatodistusten hyödyntäminen, pitkäaikaisen lainoituksen järkevä ajoittaminen	

ICT

Riski	HALLINTOPALVELUT: Kyberturvallisuushkat	12
Toimenpide	Järjestelmien tietoturvallisuuden ylläpitäminen, tekniset hallintatoimet, henkilöstön kouluttaminen, SOC-tilannekeskuspalvelun käyttöönotto.	

Palveluiden turvallisuus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Tietoturvallisuuden pettäminen	16
Toimenpide	Kiristyneen turvallisuustilanteen huomioiminen toiminnan seurannassa, ohjeistuksissa ja henkilöstökoulutuksissa.	
Toimenpide	Sisäinen toimintaohjeistus ja henkilöstön koulutukset.	

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

4.2.1 Kaupunginvaltuusto

Palvelualueen kuvaus

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon. Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Valtuuston rooli on toimia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kaupungin toiminnan pitkäntähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
KULUT	-97 473	-134 440	-131 600	-133 700	-135 400
KATE	-97 473	-134 440	-131 600	-133 700	-135 400

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
KULUT	-180 810	-215 711	-205 843	-208 969	-210 869
KATE	-180 810	-215 711	-205 843	-208 969	-210 869

4.2.2 Keskusvaalilautakunta

Palvelualueen kuvaus

Vuonna 2024 toimitetaan kahdet vaalit presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntaina 28.1.2024. Jos presidentinvaaleissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024.

Europarlamenttivaalien vaalipäivä on sunnuntai 9.6.2024.

Presidentinvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa keskusvaalilautakunta toimii vuoden 2021 kuntavaaleissa valitun valtuuston asettama keskusvaalilautakunta.

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuneita menoja.

Vaalien käytännön toteuttamisesta vastaa yleishallinto. Lisäksi palkataan vakinaista henkilökuntaa ja tilapäistä työvoimaa ennakkoon äänestyspisteisiin ja muihin vaalien valmistelutehtäviin.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuosina 2024–2029 pidetään seuraavasti vaaleja:

Vuonna 2024: Presidentinvaalit 28.1.2024 ja europarlamenttivaalit 9.6.2024

Vuonna 2025: Alue- ja Kuntavaalit 13.4.2025

Vuonna 2026: Ei säännönmukaisia vaaleja

Vuonna 2027: Eduskuntavaalit 18.4.2027

Vuonna 2028: Ei säännönmukaisia vaaleja

Vuonna 2029: Alue- ja Kuntavaalit 15.4.2029 ja europarlamenttivaalit 10.6.2029

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	26 277	23 700	69 700	23 400	
KULUT	-21 057	-32 300	-97 300	-31 200	
KATE	5 220	-8 600	-27 600	-7 800	

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	26 277	23 700	69 700	23 400	
KULUT	-22 151	-32 774	-97 911	-31 410	0
KATE	4 126	-9 074	-28 211	-8 010	0

4.2.3 Tarkastuslautakunta

Palvelualueen kuvaus

Tarkastuslautakunta järjestää kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin kuntalain 14 luvun mukaisesti. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntalain 6 §:n tarkoittamalla tavalla määritelty kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valmistelee valtuustolle sen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo lakisäätöiden sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja raportoi siitä kaupunginvaltuustolle.

Kaupunkikonsernin tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
KULUT	-26 905	-37 700	-38 500	-39 000	-39 200
KATE	-26 905	-37 700	-38 500	-39 000	-39 200

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
KULUT	-27 464	-38 232	-39 222	-39 722	-39 922
KATE	-27 464	-38 232	-39 222	-39 722	-39 922

KAUPUNGINHALLITUS

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	621 636	1 319 700	1 121 100	1 132 200	1 143 400
KULUT	-4 946 024	-5 303 246	-5 020 516	-5 017 100	-5 006 300
KATE	-4 324 388	-3 983 546	-3 899 416	-3 884 900	-3 862 900

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	3 099 701	3 754 300	3 205 873	3 248 300	3 291 200
KULUT	-5 206 331	-5 588 399	-5 287 909	-5 286 420	-5 276 720
KATE	-2 106 629	-1 834 099	-2 082 036	-2 038 120	-1 985 520

4.2.4 Konserniohjaus

Palvelualueen kuvaus

Konsernihallinto muodostuu kaupunginhallituksesta ja kaupunginjohtajasta.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kaupungin edustajien tulee toimia kaupungin toimielimissä ja tytäryhteisöjen päätöksentekoeuomimissä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjetta. Kaupunginhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat.

Kaupunginhallitus valvoo kaupungin muiden toimielinten toimintaa, seuraa kaupungin yleistä kehitystä ja valvoo kaupungin etua. Kaupunginhallituksen on osattava ennakoida toimintaympäristön tulevia muutoksia, jotta niihin voidaan reagoida hallitusti, oikealla tavalla ja jotta muutoksiin voidaan valmistautua ajoissa.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Työn vuosittaiset painopisteet ja tavoitteet johdetaan konsernistrategiasta ja talousarvion linjauksista sekä kuntasektorin ajankotaisista näkymistä.

Kaupungin konsernistrategia on hyväksytty valtuustossa 2022. Strategia ohjaa ja sitouttaa päätöksentekoa; sen keskeinen tehtävä on huolehtia siitä, että kaikissa palveluissa ja päätöksenteon tasoilla edetään kohti yhteisiä päämääriä ja tavoitteita. Strategian toteuttamisesta vastaa kaupunginjohtaja.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kaupunginhallituksen kustannuspaikka sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat kulut, valtiolle maksettavat verokustannukset, edustamisesta aiheutuvat menot, yhteisöjen avustukset, vauvamuistaminen ja käyttömäärärahat eri tarkoituksiin. Kaupunginhallitus kokoontuu pääsääntöisesti kahden viikon välein.

Määrärahat on varattu kaupunginhallituksen toimintaa 27 kokouksen verran.

Kaupunginhallituksen alle on varattu hankevarauksena nettona 200 000 euroa erillispäätöksellä mahdollisiin uusiin kehittämishankkeisiin. Määrärahavaraus on viemäri liittymävavustuksiin, kaupungin vauvalahjaan sekä lapsiin ja nuoriin kohdennettavaan osallistavaan budjetointiin (kh päättää osallistavan budjetoinnin toteutusmuodosta). Lisäksi kaupunginhallituksen alla on määrärahavarausta yllättäviin, ennakoimattomiin menoihin.

Talousarvioon on varattu määrärahat kaupunginjohtajan toimintaan. Kehittämismäärärahavaraus 137 000 euroa kaupunginjohtajan päätöksellä käytettäväksi kaupungin kehittämisen kannalta olennaisiin selvityksiin ja palveluostoihin, joihin ei ole voitu talousarviota päätettäessä varautua. Konsernihallintoon resursoidaan koko kaupunkiorganisaatiota palveleva viestintä- ja markkinointipäällikkö.

Henkilöresurssit: kaupunginjohtaja, viestintä- ja markkinointipäällikkö

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	-59	801 600	822 400	830 600	838 900
KULUT	-1 552 127	-2 189 786	-2 296 986	-2 230 400	-2 236 200
KATE	-1 552 186	-1 388 186	-1 474 586	-1 399 800	-1 397 300

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	54	801 600	822 400	830 600	838 900
KULUT	-1 621 516	-2 240 427	-2 345 215	-2 278 980	-2 284 780
KATE	-1 621 462	-1 438 827	-1 522 815	-1 448 380	-1 445 880

4.2.5 Henkilöstöohjaus

Palvelualueen kuvaus

Henkilöstöohjaus on keskitetty sisäinen tukipalvelu, jonka tehtävänä on tukea organisaation toimivaa johtoa päivittäisessä henkilöstötyössä sisältäen myös palkkahallinnon palvelut. Henkilöstöohjauksen vastuulla on ylläpitää työ- ja virkaehtosopimusten tulkintaan, henkilöstöä koskevaan ohjeistukseen ja palkkaukseen liittyviä yhtenäisiä käytäntöjä. Lisäksi se vastaa strategisesta henkilöstötyöstä, kuten johtamisen, esihenkilötoiminnan ja osaamisen kehittämisestä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemisesta yhteistyössä palvelujen ja yhteistyökumppanien kanssa. Henkilöstöohjaus valmistelee ja esittelee henkilöstöä koskevat asiat kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäväksi sekä antaa lausunnon kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvista henkilöstöä ja resursointia koskevista asioista.

Henkilöstöohjaus vastaa yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista.

Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yt-toimikunnassa. Lisäksi pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutettu kokoontuvat epävirallisempina työryhminä hallintojohtajan ja työsuojelupäällikön johdolla. Yhteistoimintaan kuuluvat myös henkilöstöetuudet, joiden tavoitteena on kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen työkyvyn ylläpitämiseen ja kohentamiseen.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Mehiläinen Oy. Kalajoen kaupungin työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito. Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä seurataan systemaattisesti työterveyshuollon ohjausryhmässä työpaikkaselvitysten ja työterveystarkastusten lisäksi.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Henkilöstöohjelman laadintatyö vuosille 2023–2025 on aloitettu. Tavoitteena on laatia kaupungin henkilöstövoimavarojen suunnittelua ja kehittämistä ohjaava ohjelmakokonaisuus, joka sisältää selkeitä toteutettavia toimenpiteitä. Henkilöstöohjelman painopisteistä johdetaan toimenpiteitä, joita työstetään vuoden 2024 aikana kuten esim. laaditaan henkilöstöön liittyviä asiakirjoja sekä mittarit toimenpiteiden edistymisen seurantaan.

Jotta palveluja voidaan tuottaa jatkossa laadukkaasti, on kaupungin tukipalveluiden ja muiden toimistotehtävien organisointia syytä tehdä ennakoivasti varautumalla tuleviin eläkepoistumiin sekä resurssihaasteisiin. Tavoitteena on muokata henkilöstön tehtävänkuvia joustavampaan suuntaan ja näin lisätä moniosaamista palveluiden välillä. Työterveyshuollon yhteistyö uuden palveluntuottajan, Mehiläinen Oy, kanssa on aloitettu ja toimintamallia kehitetään. Työterveyshuollon kustannusten seuranta vahvistetaan ennakoitavuuden parantamiseksi. Henkilöstöetuuksia kehitetään entistä kilpailukykyisemmiksi ja monipuolistetaan valikoimaa. Seurataan henkilöstöetuuksien käyttöä sekä siihen varattujen määrärahojen käyttöä.

Henkilöresurssit: Hallintojohtaja 50 % + 2 HR-sihteerä

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	311 234	122 000	152 000	153 500	155 000
KULUT	-1 174 156	-708 300	-677 700	-736 800	-741 100
KATE	-862 922	-586 300	-525 700	-583 300	-586 100

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 217 780	644 203	675 722	685 100	694 500
KULUT	-1 219 670	-754 198	-722 053	-781 419	-786 019
KATE	-1 889	-109 995	-46 331	-96 319	-91 519

4.2.6 Talousohjaus

Palvelualueen kuvaus

Talousohjaus vastaa kaupungin taloushallinnon tehtäväalueesta sisältäen kirjanpidon, maksuliikenteen, kassavalmiuden ja lainanhallinnan, myynti- ja ostoreskontran siltä osin kuin niitä ei ole hajautettu, sijoitustoiminnan, talouden sekä väestö- ja elinkeinorakenteen tietohuollon sekä avustaa kaupungin strategisessa ja operatiivisessa suunnittelussa. Talousohjaus kokoaa ja valmistelee vuosittain talousarvion, osavuositarkastukset ja tilinpäätöksen. Talousohjaus johtaa myös kaupungin hankintatoimea sekä hallinnoi kaupungin vakuutuksia. Talousohjaus tuottaa palvelut myös konserniyhtiöille, kuntien yhteisesti omistamalle JOKI ICT Oy:lle sekä Merijärven kunnalle.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Talousohjauksen vuoden 2024 painopisteenä on vakiinnuttaa uusi ostolaskujen kierrätysjärjestelmä tekoälyineen ja sitä kautta vapauttaa manuaalista työtä asiantuntijatyöhön. Lisäksi yhdessä teknisten palveluiden kanssa kehitetään maanvuokralaskutuksen prosessia.

Tiedolla johtamisen kehittämistä jatketaan erityisesti syksypuolella. Se on jatkuva prosessi, jossa ensi vuoden aikana tavoitellaan yhä parempaa suoritustietojen ja indikaattoritietojen hyödyntämistä operatiivisessa ja poliittisessa johtamisessa.

Henkilöresurssit:

Talousjohtaja, pääkirjanpitäjä, kehittämis- ja laskentapäällikkö, laskentapäällikkö, 2 kirjanpitäjää, 2,5 taloussihteeriä

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	122 240	104 000	121 500	122 700	123 900
KULUT	-682 428	-705 880	-696 800	-688 500	-698 100
KATE	-560 189	-601 880	-575 300	-565 800	-574 200

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	720 919	633 198	696 491	706 300	716 300
KULUT	-723 890	-764 506	-748 119	-740 133	-750 033
KATE	-2 971	-131 309	-51 628	-33 833	-33 733

4.2.7 Yleishallinto

Palvelualueen kuvaus

Yleishallinto toimii kaupunginjohtajan apuna kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Yleishallinto vastaa keskusarkistosta ja ohjaa asiakirjahallintoa. Samoin yleishallintoon kuuluu kunnallinen edunvalvonta.

Vastuualueen keskeiset prosessit ovat päätöksenteon valmistelu ja täytäntöönpano, päätöksenteon asiantuntemus sekä arkistotoimi. Yleishallinnon tehtävänä on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kaupungin yleisjohtamiselle.

Asianhallintatiimi hoitaa keskitetyn kirjaamon ja päätöksenteon tukitehtävät, esityslistat ja pöytäkirjat sekä arkistointitehtäviä. Talousarvioon on varattu määrärahat asianhallintatiimintoimintaan.

Seuraaviin maksuosuuksiin on varattu määrärahaa kunnallisen edunvalvonnan osalta Pohjois-Pohjanmaan liiton maksuosuuteen 95.850 € ja Kuntaliiton maksuosuuteen 28.150 € yhteensä 124.000 €.

Väestönsuojelun kustannuspaikalle on varattu määrärahat väestönsuojelun toimintamenoihin. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto suunnittelee valmiusharjoituksen toteuttamista vuonna 2024. Harjoituskokonaisuuteen sisältyvät erikseen sovittavat tilanneseminaarit. Varsinaisen harjoituksen kesto on 1 - 2 päivää. Harjoitukseen osallistuvat alue- ja paikallishallinnon viranomaiset ja muut yhteistoimintatahot.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Hallintopalveluissa tiedonhallinnan kehittäminen on yksi ensi vuoden keskeisistä tavoitteista. Tiedonhallintalaki on tullut voimaan jo vuoden 2020 alusta, mutta lain toteuttamiseen ei ole ollut mahdollisuuksia. Asianhallintaan on saatu rekrytoitua työntekijä, ja hallinto koordinoi lain edellyttämiä jatkotoimia sekä tukee muita palvelualueita tässä työssä.

Tavoitteena on kehittää sähköisen säilytys- ja arkistointijärjestelmän käyttöönottoa. Kaupungin pitkäaikaista ja pysyvää säilyttämistä vaativia asiakirjoja ja muuta tietoaineistoa säilytetään tulevaisuudessa sähköisessä arkistossa. On kuitenkin huomioitava, että kaupungin arkistotiloissa on edelleen asiakirjoja, joita tulee edelleen käsitellä manuaalisesti. Sähköisen arkiston käyttöönotto edellyttää myös sitä, että asiakirjoihin liittyvät kuvailutiedot eli metatiedot on määritelty tiedonohjauussuunnitelmissa. Tämä työ on jatkuvaa ja edellyttää tiivistä yhteistyötä hallintopalveluiden ja muiden palvelualueiden kanssa.

Henkilöresurssit:

Hallintojohtaja 50 %, kaupunginsihteerit (saavuttaa eläkeiän 31.3.2024), asianhallinnan asiantuntija, toimistosihteerit, toimistosihteerit 90 % / kaupunginjohtajan sihteerit 10 %.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	4 516	2 800	800	800	800
KULUT	-502 920	-551 730	-435 330	-438 000	-442 700
KATE	-498 404	-548 930	-434 530	-437 200	-441 900

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	101 578	461 866	49 429	50 200	50 900
KULUT	-555 222	-633 288	-511 320	-514 640	-519 540
KATE	-453 644	-171 422	-461 890	-464 440	-468 640

4.2.8 Tietohallinto

Palvelualueen kuvaus

Tietohallintopalvelut on Kalajoen kaupungin hallintopalveluihin sijoitettu tukipalveluyksikkö, joka

- Tukee konsernin palvelu- ja toimintaprosessien innovatiivista kehittämistä kokonaisuuksina
- Vastaa konsernissa tarvittavien ICT-palveluiden hankkimisesta
- Vastaa kaupungin tietohallintoyhteistyöstä
- Huolehtii tietojärjestelmäpalveluiden saatavuuden ja turvallisuuden toteutumisesta

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kalajoen talousarviossa vuodelle 2024, tietohallinnon toimintaympäristön muutokset ja painopisteet ovat keskittyneet tietoturvan kehittämiseen, digitalisaation edistämiseen ja teknologian hyödyntämiseen kaupungin palveluissa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sähköisten palveluiden kehittämistä, tietoturvan parantamista ja tietojärjestelmien päivittämistä. Talousarviossa on varauduttu laadukkaaseen palvelutuotantoon, palveluiden kehittämiseen sekä nykyisten palveluiden toimintakyvyn varmistamiseen. Kehittämistä tukeva tiedonhallintamallityö on yhtenä painoalueista. Toimenpiteiden tavoitteena on pysyä ajan tasalla teknologian kehityksessä ja tarjota kaupungin asukkaille laadukkaita digitaalisia palveluita.

Henkilöresurssit: Tietohallinnossa työskentelee vakituisesti tietohallintojohtaja ja yksi tietohallintoasiantuntija. Lisäksi tietohallinnossa on yksi määräaikainen työsuhte tiedonhallintamallityön edistämiseksi.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	183 705	289 300	24 400	24 600	24 800
KULUT	-1 034 392	-1 147 550	-913 700	-923 400	-888 200
KATE	-850 687	-858 250	-889 300	-898 800	-863 400

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 059 369	1 213 433	961 831	976 100	990 600
KULUT	-1 086 033	-1 195 979	-961 202	-971 248	-936 348
KATE	-26 664	17 454	629	4 852	54 252

4.3 Kehittämispalvelut

Strategiset painopisteet

1. TE2024-uudistus

Kehittämispalveluiden painopisteenä on uudistuksen valmistelu muodostettavan työllisyysalueen yhtenä keskuskaupunkina ja työvoimaviranomaisena. Tavoitteena on, että Kalajoki tuottaa Kalajoen, Alavieskan ja Merijärven lähipalvelut sekä joitakin koko työllisyysalueen keskitettyjä palveluita. Toimenpiteenä on lakisääteisten TE-palveluiden uuden toimintamallin kehittäminen sekä työnhakija-asiakkaille että työnantaja- ja yritysasiakkaille yhteistyössä työllisyysalueen kanssa. Tavoitteena on myös lakisääteisten työllisyyspalveluiden yhteensovittaminen kunnan muiden palveluiden kanssa. Toimenpiteenä kehitetään, pilotoidaan ja toteutetaan uudistukseen liittyviä ketteriä kokeiluja.

2. Kotouttamisen toimintamalli

Kotouttamisen toimintamallin rakentamiseksi kehitetään lakisääteisten kotouttamispalveluiden palvelupolkuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toimenpiteenä on International House Kalajoki -toiminnan käynnistäminen ja kehittäminen. Sen kautta tarjotaan palveluita maahanmuuttajille maahantulosyistä riippumatta. Työnantajia tuetaan ulkomaisen työvoiman rekrytoinneissa ja työllistämisessä.

3. Maaseudun kehittäminen

Toiminnan painopisteenä on Kalajoen ja yhteistoiminta-alueen maaseutustrategian mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen. Maaseutustrategian pohjalta laaditaan toimenpideohjelma, joka ohjaa maaseudun kehittämistoimia (esim. tuotantoalakohtaiset tilaisuudet, viljelijäkoulutukset, ajankohtaisinfot, hanke- ja valmiussuunnittelu). Toimenpiteiden toteuttamisesta ja vastuutuksesta sovitaan henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Maaseudun kehittäminen huomioidaan osana henkilöstön työtehtäviä ja uusia rekrytointeja.

4. Työvoiman saatavuuden parantaminen

Kehittämispalveluiden painopisteenä on alueen työnantajien avoimien työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamisen lisääminen ja työvoiman saatavuuden parantaminen. RekryOpo-hankkeessa toteutettavat toimenpiteet auttavat työnantajia oman rekrytointiosaamisen kehittämisessä, työpaikkojen näkyväksi tekemisessä, työnantajamielikuvan ja työntekijöiden pitovoiman kehittämisessä sekä rekrytointien onnistumisessa. Duuniportti-hankkeen toteutuksen keskiössä on osaavan työvoiman saaminen avoimiin työpaikkoihin ja välineinä erilaiset toimenpiteet, kokeilut ja pilotit työnantajien sekä työntekijöiden, työnhakijoiden, maahanmuuttajien, opiskelijoiden ja valmistuvien kohtaamiseen.

5. Työpaikkamäärän kasvu

Tavoitteena on myönteinen työpaikkakehitys, jota tuetaan mm. käynnistämällä hautomo- ja kiihdyttämöpalvelut, kehittämällä yrityksen perustamisen palveluita, edistämällä yritysten omistajanvaihdoksia sekä hakemalla aktiivisesti Kalajoen uusia sijoitettavia yrityksiä tai yritysten toimipisteitä.

Hankkeet

Elinkeinopalveluissa on kaksi talousarviovuodelle siirtyvää, jo käynnissä olevaa uuden ohjelmakauden kehittämishanketta. Hankkeet ovat Interreg Aurora -rahoitteinen Bothnian Coastal Route ja RekryOpo. Elinkeino- ja työllisyyspalvelut osallistuvat aktiivisesti Kalajoki Akatemian johtaman Duuniportti-hankkeen toteutukseen ja siinä muodostettavan International House -osion kehittämiseen. Rahoituspäätös on saatu myös Vastuullinen tulevaisuus - Vatupassi -hankkeelle, joka käynnistyy vuoden alussa. Elinkeinopalveluissa on määrärahavaroja useampaan itse hallinnoitavaan/osatoteutettavaan kehittämishankkeeseen. Elinkeinopalveluissa on lisäksi varauduttu Rieska-Leaderin hallinnointikustannusten ja toteutettavien kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuuksiin sekä muiden hallinnoimien elinkeinojen ja yritysten kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuuksiin.

Maaseutupalveluissa on hankevaraus kahden uuden kehittämishankkeen toteutukseen.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	637 379	1 100 300	1 041 000	1 046 200	1 051 500
VAL OM. KÄYTT.	1 276				
KULUT	-1 740 093	-2 631 750	-2 696 950	-3 260 000	-3 271 200
KATE	-1 101 438	-1 531 450	-1 655 950	-2 213 800	-2 219 700

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	640 211	1 100 300	1 041 000	1 046 200	1 051 500
VAL OM. KÄYTT.	1 276				
KULUT	-1 898 258	-2 848 786	-2 884 492	-3 450 701	-3 463 901
KATE	-1 256 770	-1 748 486	-1 843 492	-2 404 501	-2 412 401

Riskit

ICT

Riski	KEHITTÄMISPALVELUT: Tietoturvariski	4
Toimenpide	Tietoturvariskien ennakkoimiseksi ja välttämiseksi henkilöstöä ohjeistetaan eri tilanteiden varalta. Maaseutuhallinnossa on vuosittain ylläpidettävä ja raportoitava tietoturvariskien hallinta- ja seurantajärjestelmästä.	

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

4.3.1 Elinkeinopalvelut

Palvelualueen kuvaus

Elinkeinopalvelut toteuttaa elinkeinosten edistämistoimenpiteitä keskittymällä yritys- ja elinkeinoneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen ja rahoitukseen, yritysten toimitilaratkaisujen selvittämiseen, yritysten sijoittumispalveluihin, yhteistyöverkoston toimintaan sekä päätöksenteon valmisteluun elinkeinosten kehittämiseen ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa. Elinkeinopalvelut vastaa 1.1.2024 alkaen lakisääteisistä kotouttamispalveluista.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kotouttamisen lakisääteisten palveluiden järjestäminen on siirtynyt kuntien vastuulle.

Kansainvälisyyskoordinaattorin tehtävään sisältyvät mm. maahanmuuttajien alkukartoitusten ja kotouttamissuunnitelmien laatiminen, monialainen palvelutarpeen arviointi, laaja-alaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut, koulutukseen ja työllistymiseen liittyvät asiat sekä maahanmuuttajan sosiaalisen integraation tukeminen.

Kalajoen seudun yrityspalvelukeskuksen (Kalajoki, Alavieska, Merijärvi) alueella perustetaan vuosittain lähes sata uutta yritystä. Markkinointivastaavan tehtävä muutetaan yritysasiantuntijaksi, joka jatkossa vastaa yrityksen perustamisen asiakaspalvelusta, asiakkuudenhallintajärjestelmästä, yritysten kehittämisavustusten valmistelusta sekä kehittämispalvelujen markkinoinnin ja viestinnän tehtävistä.

Matkailun kansainvälisillä markkinoilla tapahtuvaan myyntiin panostetaan yhteisrahoituksella, johon elinkeinopalveluissa on varattu 40 000 euron määräraha vuosille 2024–2025. Vuonna 2024 tehdään välitarkastelu toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja harkitaan jatkototeutus.

Henkilöresurssit: Elinkeinojohtaja, yrityspalvelupäällikkö, yritysasiantuntija ja kansainvälisyyskoordinaattori. Määräaikaisina kolme yritysasiantuntijaa/projektipäällikköä.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
Perustetut yritykset kpl	93	85	85	0	0,00%
Uudet omistajanvaihdosprosessit kpl	22	15	15	0	0,00%
Yritystuet €	316 682	1 500 000	1 500 000	0	0,00%
Yritysten nettomäärän muutos kpl		10	10	0	0,00%
Yrityspalvelujen asiakasmäärä kpl	259	350	350	0	0,00%
Toteutuneet omistajanvaihdokset kpl	10	10	10	0	0,00%
Toimitilajärjestelyt kpl	4	10	10	0	0,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	235 831	580 900	573 700	576 600	579 500
KULUT	-713 442	-1 330 700	-1 413 300	-1 435 100	-1 440 400
KATE	-477 611	-749 800	-839 600	-858 500	-860 900

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	235 831	580 900	573 700	576 600	579 500
KULUT	-759 065	-1 384 427	-1 462 342	-1 484 800	-1 490 500
KATE	-523 234	-803 527	-888 642	-908 200	-911 000

4.3.2 Maaseutupalvelut

Palvelualueen kuvaus

Maaseutupalvelut toteuttaa maksajavirastotehtäviä KaSi-yhteistoiminta-alueella. Maksajavirastotehtävät järjestetään Ruokaviraston kanssa allekirjoitetun maksajavirastosopimuksen mukaisesti sopimuksessa asetettujen palvelutavoitteiden ja muiden edellytysten mukaisesti. Maaseutupalvelut vastaa myös maaseudun ja kylien kehittämisestä.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Varsinaisia toimintaympäristön muutoksia ei ole vuodelle 2024. Maaseudun kehittämisen painopisteenä on

Kalajoen ja yhteistoiminta-alueen maaseutustrategioiden ja toimenpideohjelmien päivittäminen. Maaseutustrategiassa asetetaan tavoitteet ja toimenpiteet maatalouden ja maaseudun kehittämiseksi. Toimenpideohjelma ohjaa maaseudun kehittämistoimia (esim. tuotantoalakohtaiset tilaisuudet, viljelijäkoulutukset, ajankohtaisinfot, hanke- ja valmiussuunnittelu). Toimenpiteiden toteuttamisesta ja vastuutuksesta sovitaan maaseutupalveluiden henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Maaseudun kehittäminen huomioidaan osana henkilöstön työtehtäviä ja uusia rekrytointeja.

Henkilöresurssit: Maaseutujohtaja, neljä maaseutuasiamiestä, toimisto-/hankesihteeri, toimistos sihteeri.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
1 MAASEUTUHALLINTO					
Investointirahoitus	2 168 581	5 500 000	3 500 000	-2 000 000	-36,36%
Keskimääräinen tilakoko Kalajoki, ha	61	63	65	2	3,17%
Maataloustulo Kalajoki, euroa	57 680 000	56 000 000	60 000 000	4 000 000	7,14%
Keskimääräinen tilakoko YTA, ha	68	68	72,5	4,5	6,61%
Maataloustulo YTA, euroa	160 970 000	155 000 000	165 000 000	10 000 000	6,45%
Eu- ja kansalliset tuet Kalajoki euroa	16 394 000	15 000 000	15 500 000	500 000	3,33%
SPV-kaupat Kalajoki, kpl	2	3	3	0	0,00%
Eu- ja kansalliset tuet YTA, euroa	52 951 000	48 000 000	51 000 000	3 000 000	6,25%
SPV-kaupat YTA, kpl	5	6	6	0	0,00%
Maidontuotanto l/vuosi	27 179 000	27 000 000	27 000 000	0	0,00%
Naudanlihantuotanto kg/vuosi	1 403 555	1 400 000	1 400 000	0	0,00%
Sianlihan tuotanto kg/vuosi	3 500 000	4 000 000	3 600 000	- 400 000	-10,00%
Aktivointi- ja koulutustilaisuudet kpl		4	4	0	0,00%
Aktivointi ja koulutustilaisuuksiin osallistujat kpl		100	100	0	0,00%
Maatalousyritysten lkm, Kalajoki	272	266	255	- 11	-4,13%
Maatalousyritysten lkm, YTA	867	840	800	- 40	-4,76%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	295 981	392 300	406 500	408 500	410 600
VAL OM. KÄYTT.	1 276				
KULUT	-456 809	-671 550	-628 550	-638 900	-644 700
KATE	-159 553	-279 250	-222 050	-230 400	-234 100

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	298 813	392 300	406 500	408 500	410 600
VAL OM. KÄYTT.	1 276				
KULUT	-493 631	-727 105	-676 866	-687 900	-694 400
KATE	-193 542	-334 805	-270 366	-279 400	-283 800

4.3.3 Työllisyyspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Työllisyyspalvelut vastaa työllisyyden kuntakokeilusta, Ohjaamosta, nuorten kesätyötuesta, palkkatukityöllistämisestä ja työmarkkinatuen kuntaosuudesta.

Kalajoen kaupunki on mukana Jokilaaksojen työllisyyskokeilussa, johon kuuluu Kalajoen lisäksi Merijärvi, Alavieska, Ylivieska ja Oulainen. Työllisyyden kuntakokeilussa autetaan asiakkaita työllisyyteen ja työllisyyspalveluihin liittyvissä asioissa TE-toimiston sijaan. Kuntakokeilun asiakkaana ovat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat, maahanmuuttajat ja vieraskieliset sekä Kelan peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saavat työnhakijat. Kalajoki vastaa myös Merijärven lähipalveluista sekä koko kuntakokeilualueen kotoutuja-asiakkaista. Työllisyyspalveluissa valmistaudutaan TE2024 -uudistukseen.

Ohjaamo on alle 30-vuotiaiden monialainen palvelupiste, jossa neuvotaan mm. työnhakuun, opiskeluun, raha-asioihin ja asumiseen liittyvissä asioissa. Ohjaamossa työskentelee kaupungin palkkaama työntekijä 50 % työajalla. Toimintaan on lisäksi saatu TEM:n kannustinrahoitus hyvinvointialueen palkkaamalle kokoaikaiselle työntekijälle, ohjaamossa työskentelevälle sairaanhoitajalle.

Nuorten kesätyötukien tarkoituksena on tukea kalajokisten nuorten työllistymistä ja tutustumista työelämään. Työllisyyspalvelut myöntää kesätyöseteleitä tueksi nuorten palkkaamiseen.

Työllisyyspalvelut vastaa palkkatukityöllistämistä, johon sisältyy myös kaupungin velvoitetyöllistäminen. Työllisyyspalveluiden talousarviossa on mukana työmarkkinatuen kuntaosuudet.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Vuonna 2024 valmistaudutaan TE-uudistukseen, jossa TE-palvelut siirtyvät kokonaan kunnille 1.1.2025 alkaen.

Kalajoen kaupunki on mukana Raahen, Kalajoen, Ylivieskan ja Nivalan työllisyysalueen valmistelussa. Suunnitelman mukaan Kalajoki tulee vastaamaan Kalajoen, Merijärven ja Alavieskan lähipalveluista sekä tietyistä koko työllisyysalueen keskitetyistä palveluista. TE24-uudistus vaatii suuria muutoksia, kehittämistä ja palveluiden yhteensovittamista. Talousarvioon on varattu taloudellista resurssia muutoksen valmisteluun sekä tarvittavien hankintojen, koneiden, laitteiden ja ICT-järjestelmien hankintaan. Kaikki tarvittavat muutokset, ICT-rajapinnat ja kustannukset eivät ole vielä tiedossa, vaan tarkentuvat valmistelun edetessä. Työllisyyspalveluiden resurssia vahvistetaan yhdellä määräaikaisella TE-asiantuntijalla, jotta työllisyyden kuntakokeilun lakisääteiset palvelut saadaan toteutettua.

Työmarkkinatuen kuntaosuus on talousarviossa huomioitu vuoden 2023 tasolla, mutta työmarkkinatuen korotus, lisääntyvät lomautukset ja yritysten haasteet erityisesti rakennusalalla voivat vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuksien kasvuun. Vuoden 2024 aikana on tulossa lakimuutoksia, joilla on vaikutuksia työmarkkinatuen kuntaosuuksiin. Työssäoloehdot pidentyvät, eikä esimerkiksi palkkatuki kerryttäisi jatkossa työssäoloehto eikä poistuisi kuntien maksuosuudesta. Vuonna 2025 rahoitusmalli muuttuu kokonaan ja tähän muutokseen tulee valmistautua jo vuoden 2024 aikana. Duuniportti ja RekryOpo -hankkeet ovat omalta osaltaan tärkeässä roolissa kehittämässä yhteistyössä työllisyys- ja elinkeinopalveluiden kanssa uusia toimintamalleja työllisyyden edistämiseen

Henkilöresurssit: Työllisyyspäällikkö, kunnan TE-asiantuntija ja ohjaamotyöntekijä (0,5 htv). Työllisyyden kuntakokeilussa on lisäksi kolme TE-toimistosta siirtynyttä TE-asiantuntijaa, joiden palkkakulut kohdentuvat TE-toimistolle.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
Nuorten kesätyösetelit kpl		80	80	0	0,00%
Nuorten kesätyösetelituki €	14 000	16 000	16 000	0	0,00%
Työllisyys Hankkeet kpl		2	1	- 1	-50,00%
Saadut palkkatuet €		60 000	60 000	0	0,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	105 567	127 100	60 800	61 100	61 400
KULUT	-569 841	-629 500	-655 100	-1 186 000	-1 186 100
KATE	-464 274	-502 400	-594 300	-1 124 900	-1 124 700

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	105 567	127 100	60 800	61 100	61 400
KULUT	-645 562	-737 255	-745 284	-1 278 001	-1 279 001
KATE	-539 995	-610 155	-684 484	-1 216 901	-1 217 601

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 824 776	1 460 775	1 373 575	1 380 400	1 387 300
KULUT	-22 598 778	-25 194 529	-25 973 907	-26 001 561	-26 125 961
KATE	-20 774 003	-23 733 754	-24 600 332	-24 621 161	-24 738 661

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	2 212 171	1 653 814	1 585 838	1 595 800	1 605 900
KULUT	-33 549 042	-37 144 112	-38 085 171	-38 294 461	-38 615 071
KATE	-31 336 871	-35 490 297	-36 499 333	-36 698 661	-37 009 171

4.4 Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut

Strategiset painopisteet

1. Yhteisölliseen opiskeluhooltoon panostetaan moniammatillisella yhteistyöllä osallistaen oppilaita ja koteja. Sen avulla voidaan tarttua erityisesti yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden aiheuttamiin ongelmiin ja pienentää koulupudokkuusriskiä. Kasvatusalan ammattilaisten keskinäistä luottamusta ja yhteistyökykyä vahvistamalla vaikutetaan työmotivaatioon ja sitä kautta valmiuteen kohdata haastavat tilanteet luottaen kollegiaaliseen tukeen.

2. Erityisen tuen tarpeen kasvun pysäyttäminen vaatii koko kasvatustyön kentän laajaa yhteistyötä, jossa ammattilaisilla on avainrooli. Tuloksiin päästään kodin ja koulun / varhaiskasvatuskeskuksen toimivalla vuoropuhelulla.

3. Merenojan koulun lisätilan tarve ja monet erityisluokat sekä toisaalta Tyngän aluekoulun oppilasmäärän voimakas pieneneminen tulevana vuosina asettavat tavoitteeksi näiden seikkojen yhteensovittamisen siten, että Tyngän terveitä ja toimivia tiloja voidaan hyödyntää täysipainoisesti.

4. Yksilöllisessä opiskeluhoollossa palvelujen saatavuutta ja toimivuutta kehitetään yhteistyössä Pohteen kanssa korostaen sitä, että se on yhteinen tavoitteemme.

5. Terveet elämäntavat, liikunnallisuus ja aktiivisuus painottuvat kasvatustyön arjessa, jota lisäksi tukevat

harrastukset ja kerhotoiminta. Kulttuurin kuluttajaksi kasvattamalla edistetään terveellisten ja aktiivisten elämäntapojen omaksumista.

Hankkeet

Varhaiskasvatuksella on käytössään OKM:n myöntämää kasvatuksellisen ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen tarkoitettua avustusta vuoden 2024 loppuun saakka. Perusopetuksella päättyvät vuoden 2023 lopussa Uudet lukutaidot -hanke sekä korona-avustus. 12.10.2023 mennessä haetaan OKM:n avustusta yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämiseen esiopetuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 031 769	421 825	483 475	485 900	488 300
KULUT	-17 951 675	-20 446 569	-21 065 781	-21 018 261	-21 113 461
KATE	-16 919 906	-20 024 744	-20 582 306	-20 532 361	-20 625 161

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 049 671	421 825	483 475	485 900	488 300
KULUT	-24 943 195	-27 873 630	-28 448 993	-28 512 161	-28 721 071
KATE	-23 893 524	-27 451 805	-27 965 518	-28 026 261	-28 232 771

Riskit

Menojen hallinta

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Tiloihin ja kiinteistöihin liittyvät riskit	8
Toimenpide	Kokonaisratkaisu, joka ulottuu muidenkin koulujen toimintaan.	

Toiminta / Prosessit

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Osaavan henkilöstön puute.	12
Toimenpide	Rekrytointiprosessin aikaistaminen ja työssä menestymisen tukeminen.	

4.4.1 Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan ja yksityisen järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta sekä kotihoitoon ja yksityisen hoidon tuesta. Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä, hyvinvointia ja oppimista yhdessä vanhempien kanssa.

Varhaiskasvatus pohjautuu valtakunnalliseen ja kaupungin omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lapselle tehtävä henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma on toiminnan perusta. Suunnitelmallisuus näkyy arjen toiminnassa, oppimisympäristöissä ja varhaiskasvatuksen keskeisessä elementissä, leikissä.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kalajoella yksityisiin päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin voidaan myöntää palveluseteli.

Esiopetus järjestetään päiväkodeissa sekä kunnallisena että yksityisenä palveluna. Tyngän alueella esiopetus järjestetään Tyngän aluekoululla tarvittaessa yhdysluokkana 0-1.

Opetus- ja kulttuuriministeriön määrää kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on lisännyt esiopetukseen ja täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua toteutetaan keskustaajamassa ja Himangan alueella sekä yksityisenä palveluna. Kesäkuussa 2024 kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyy vuonna 2017 syntyneiden lasten siirtyessä opetuspalvelujen piiriin.

Erityisvarhaiskasvatuksen painottuminen näkyy lasten tuen tarpeiden lisääntymisenä. Erityisvarhaiskasvatuksen tarpeeseen pyritään vastaamaan uudella varhaiskasvatuksen erityisopettajan viralla, varhaiskasvatuksen laskennallisilla lisäkertoimilla ja varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttamisella.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisten tulorajojen arvioidaan nousevan 1.8.2024 alkaen noin 30 %. Kun asiakasmaksutulot alenevat, yksityisille palveluntuottajille maksettavien palvelusetelikorvausten kulut nousevat samassa suhteessa.

Kalajoen varhaiskasvatuskeskuksen rakentaminen alkaa vuonna 2024.

Henkilöresurssit: varhaiskasvatusjohtaja 1, varhaiskasvatuksen ohjaaja 1, toimistos sihteeri 1, varhaiskasvatuksen erityisopettaja 4, päiväkodin johtaja 4, varhaiskasvatuksen opettaja 27, varhaiskasvatuksen sosionomi 1, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 39, varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja 9, perhepäivähoitaja 18.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
Päiväkotipaikat	358	355	303	- 52	-14,64%
Ryhmäperhepk. Kalajoki	8	8	0	- 8	-100,00%
Perhepvoitopaikat Kalajoki	75	90	80	- 10	-11,11%
Päiväkodit läsnäolopäivät	49 645	50 200	60 006	9 806	19,53%
Ryhmäperhepvähoito läsnäolopäivät Kalajoki	1 884	146	0	- 146	-100,00%
Perhepäivähoito läsnäolopäivät Kalajoki	9 790	6 432	7 989	1 557	24,20%
Kotihoidon lasta tuen piirissä Kalajoki	189	190	168	- 22	-11,57%
Esiopetus päiväkodit	170	115	113	- 2	-1,73%
Esiopetus koulut	18	10	7	- 3	-30,00%
Lapsia varhaiskasvatuksen piirissä ikäluokista 1 - 6 v. (%)	73	75	75	0	0,00%
Varhaiskasvatuksen lapsista erityisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	1,4	5	5	0	0,00%
Varhaiskasvatuksen lapsista tehostetun tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	6,8	15	15	0	0,00%
Varhaiskasvatuksen lapsista yleisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	91,8	80	80	0	0,00%
Varhaiskasvatuksen laskennallisten lisäkerrointen määrä (kpl)	25	30	35	5	16,66%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	356 902	81 900	179 300	180 200	181 100
KULUT	-5 701 548	-6 422 464	-7 070 740	-7 235 300	-7 283 100
KATE	-5 344 646	-6 340 564	-6 891 440	-7 055 100	-7 102 000

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	356 902	81 900	179 300	180 200	181 100
KULUT	-7 166 260	-8 134 349	-8 907 575	-9 281 859	-9 347 859
KATE	-6 809 359	-8 052 449	-8 728 275	-9 101 659	-9 166 759

4.4.2 Perusopetuspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Perusopetusta annetaan Kalajoella neljässä yksikössä: Merenojan ja Raumankarin yhtenäiskouluissa, joissa on vuosiluokat 1-9 sekä Raution ja Tyngän kouluissa, joissa on vuosiluokat 1-6. Esiopetus järjestetään pääosin varhaiskasvatyüksiköissä ja sen lisäksi Tyngän ja Raution kouluilla. Kouluverkko nykyisessä muodossaan aloitti toimintansa syksyllä 2020, kun uusi Merenojan yhtenäiskoulu sai nykyisen uuden koulurakennuksen käyttöönsä. Raution monitoimitalo on otettu käyttöön vuoden 2023 alussa. Oppilasmäärä on noin 1450. Sen odotetaan olevan hitaasti laskeva.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Toimintaympäristö on vastikään asettunut nykyiseen muotoonsa neljän perusopetuksen yksikön välisenä. Merenojan yhtenäiskoulun tilatarve on nykyisellään suurempi kuin kouluverkon uudistamistyössä ennakoitiin, joten lisätilaa tarvitaan vielä ainakin siihen saakka, kunnes Marttilantien uusi varhaiskasvatyüksikkö valmistuu. Lisätilan tarve johtuu erityisen tuen oppilaiden määrän voimakkaasta kasvusta ja siten ennakoitua useampien pienryhmien määrästä. Tyngän aluekoulun oppilasmäärän ennustetaan olevan jyrkästi laskeva lähivuosina, mikä asettaa haasteita hyvän ja nykyaikaisissa tiloissa toimivan koulun tulevaisuuden turvaamiselle. Esiopetuksen järjestäminen ratkaistaan yhdysluokkamallilla. Aamu- ja iltapäivätoimintaa ei voida aina tarjota, jos asiakasmäärä jää pieneksi.

Yhteisöllisessä opiskeluhuollossa keskitytään ongelmien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen, jotta tuen tarpeen kasvu saadaan pysähtymään. Tällä toiminnalla yhdistettynä yleiseen ja tehostettuun tukeen voidaan saada järeimpien tukitoimien tarvetta pienenemään. Tämä on keskeinen painopistealue.

Henkilöresurssit: Perusopetuksen palveluksessa työskentelee kaksi rehtoria, kaksi koulunjohtajaa, kaksi apulaisrehtoria, yksi varajohtaja, yksi apulaisjohtaja, neljä koulusihteeriä ja yksi erityisopetuksen koordinaattori. Yksi koulusihteereistä toimii myös lukiokoulutuksen palveluksessa ja erityisopetuksen koordinaattori vastaa myös lukion erityisopetuksesta. Opetushenkilöstöä on 110 ja koulunkäynninohjaajia 56. Raumankarin yhtenäiskoulun rehtori hoitaa myös varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen palveluvastaavan tehtävät. Erityisopettajista on pulaa.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
OPPILASMÄÄRÄT					
Raution koulu	72	72	73	1	1,38%
Raumankarin koulu	290	290	284	- 6	-2,06%
Tyngän koulu	98	98	86	- 12	-12,24%
Merenojan yhtenäiskoulu 1.8.2020 alkaen	1 015	1 015	1 002	- 13	-1,28%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	674 867	339 925	304 175	305 700	307 200
KULUT	-12 250 127	-14 024 105	-13 995 041	-13 782 961	-13 830 361
KATE	-11 575 259	-13 684 180	-13 690 866	-13 477 261	-13 523 161

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	692 769	339 925	304 175	305 700	307 200
KULUT	-17 776 935	-19 739 281	-19 541 418	-19 230 302	-19 373 212
KATE	-17 084 165	-19 399 356	-19 237 243	-18 924 602	-19 066 012

4.5. Kalajoen Kampus, lukio ja Akatemia palvelut

Strategiset painopisteet

Sujuvan arjen ja kasvun mahdollisuuksien tarjoamiseksi Kalajoki kampuksen toimintoja, kumppanuuksia ja toimintamalleja kehitetään kahdella uudella toimenpiteellä, jotka ovat;

- 1) Duuniportti-hankkeessa luotava uusi palveluiden kokonaisuus (oppilaitokset, elinkeino-, työllisyys-, nuoriso- ja maahanmuuttopalvelut) ja toimintamalli sekä
- 2) kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointi esimerkiksi Finest Future -ohjelman kautta, mikä vahvistaa toisen asteen koulutuksen kansainvälistymistavoitteita ja kasvattaa lukion opiskelijamäärää vuosittain > 2.5 %.

Kampuksen oppimisympäristöt ja asumisratkaisut tulevat tarjoamaan vetovoimaisen opiskelupaikan, minkä monipuoliset koulutusmahdollisuudet tukevat alueen yritysten työvoimatarpeita, edistävät osaamisen kehittämistä ja mahdollistavat uusien väyläopintojen ja opintopolkujen synnyn erityisesti ammattikorkeakouluihin, joiden kanssa solmitaan kaksi uutta kumppanuussopimusta.

Hyvinvointikertomuksen 22–23 indikaattorit osoittavat, että yksinäisyyden kokemus ja yhteisöllisen toiminnan hiipuminen ovat keskeinen ongelma, kuten myös liikunnallisen elämäntavan väheneminen, mikä ilmenee ylipainon lisääntymisenä, fyysisen suorituskyvyn heikkenemisenä ja ravintotottumuksissa. Välillisesti muutokset näkyvät mielenterveysongelmissa, ahdistuksen lisääntymisenä sekä erityisen tuen tarpeen kasvuna että opiskelijoiden uupumuksena.

Akatemian toiminnan painopisteinä on kaikessa vapaa-aikasektorin palvelutuotannossaan huomioida 1) yhteisöllisen toiminnan edellytysten parantaminen sekä 2) luodaan ”terveen elämän eväitä” kehittäviä palveluita, jotka edesauttavat liikunnallisen elämäntavan (liikunta, ravinto, uni) omaksumista sekä lisäävät kulttuurihyvinvointipalveluiden saatavuutta.

Toimenpiteinä ovat liikunnallisen elämäntavan edistämisen kehittämishankkeen sekä muiden hankkeiden kautta järjestettävät 20 perheliikuntatapahtumaa (5000 osallistujaa), maksuttomat ohjaajakoulutukset (8 kpl, 200

osallistujaa) sekä lasten ja nuorten maksuttomat harrastekerhot (600 osallistujaa) ja loma-aikoina järjestettävä leiri- ja kerhotoiminta (10 kokonaisuutta, 1000 osallistujaa). Kaikki nämä toimenpiteet toteutetaan kolmannen sektorin osaamista hyödyntäen ja yhdistysten toimintaa tukien. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan vuosittaisen hyvinvointikertomuksen indikaattorien (kouluterveyskysely, MOVE-testitulokset) muutosten kautta sekä keväällä 24 uudelleen järjestettävän Minun elämäni ja arkeni -kyselyn tuloksia tarkastellen.

Lähi- ja luontoliikuntapaikat sekä kevyen liikenteenväylät ovat keskeisimmät olosuhteet kehitettäessä arkkiliikuntaa ja kohdistettaessa toimenpiteitä juuri vähiten liikkuvaan väestöön. Akatemia osallistuu Kalajoen kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelman valmisteluun ja hakee teknisten palveluiden kanssa reitistöille hankerahoituksen, jonka kautta tavoitellaan retkeilyaluetasoisia palveluita ja luodaan 200 km reittikokonaisuus vuosina 24–27.

Hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään esimerkiksi Kalajoen ikäkeskuksen kautta, joka toimii kirjaston yhteydessä. Juuri avatussa Virtatuvassa tuotetaan senioreille palveluita ja yhteisöllistä toimintaa, jonka osallistujatavoitteeksi Akatemia on asettanut 500 henkilöä.

Hankkeet

Akatemia hallinnoi ja koordinoi Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan kerhoja, joiden kautta tarjotaan koulupäivän yhteyteen maksuton ja mieluisa harrastusmahdollisuus kaikille perusopetuksen oppilaille.

Akatemian hallinnoimana ESR+ -hankkeena käynnistyy Duuniportti-hanke, jonka toteutusaika on 1.10.23-28.2.26 ja kustannusarvio 656.000 €. Hanke on keskeinen kehitettäessä suunnitteilla olevan Kampuksen toimintoja. Hankkeen tavoitteena on kehittää eri toimijoiden välistä yhteistyötä osaavan työvoiman saamiseksi alueelle sekä nopeuttaa ja sujuvoittaa työllistymistä. Duuniportti-palvelupisteessä opiskelijat, nuoret, maahanmuuttajat, työnantajat, työnhakijat sekä eri toimijat kohtaavat toisensa. Hankkeella edistetään kohderyhmien pääsyä koulutukseen, yrittäjiksi, avoimille työmarkkinoille tai tarpeellisiin palveluihin.

Urheiluakatemia hakee jatkoa liikunnallisen elämäntavan paikalliselle kehittämishankkeelle. Tämän Hyvinvointia meriluontoliikunnasta -hankkeen painopisteenä on perheliikunta ja yhteisöllisyyden tukeminen tapahtumien ja koulutuksen kautta.

Kulttuuriakatemiassa jatkuvat hankkeet ovat Kulttuurimatkailusta hyvinvointia ja Kulttuurineuvontaa kirjastoista. Oulu2026 kulttuurisäätiölle on jätetty Kirkosta kirkkoon -kulttuurireitistöhankehakemus, jonka avulla toteutetaan osa Kalajoki 500-vuotta juhluvuoden suunnittelusta ja toimenpiteistä. Lasten ja nuorten paikallista harrastustoimintaa kehitetään Luonnosta pelejä ja taidetta arkeen -hankkeella.

Lukio kehittää toimintaansa Verkosta laatua seutulukioille -hankkeella sekä järjestää korona-ajan jälkeistä oppimisen tukea ja oppimisvajeen paikkausta poikkeustilatuon kautta. Lukion opiskelijoiden ja opettajien kansainvälistymisen toiminnot ja liikkuvuushankkeet rahoitetaan Erasmus+ rahoituksella.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	793 007	1 038 950	890 100	894 500	899 000
KULUT	-4 647 103	-4 747 960	-4 908 126	-4 983 300	-5 012 500
KATE	-3 854 097	-3 709 010	-4 018 026	-4 088 800	-4 113 500

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 162 500	1 231 989	1 102 363	1 109 900	1 117 600
KULUT	-8 605 847	-9 270 482	-9 636 178	-9 782 300	-9 894 000
KATE	-7 443 347	-8 038 493	-8 533 815	-8 672 400	-8 776 400

Riskit

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Kampuksen rakentamisen viivästyminen / estyminen	4
Toimenpide	Huolellinen ja osallistava suunnittelu.	

4.5.1 Toisen asteen koulutus

Palvelualueen kuvaus

Kalajoen lukiossa opiskellaan tähtäimenä sekä lukion päättötodistuksen että ylioppilastutkinnon suorittaminen. Kalajoen lukiossa voi opiskella yleislinjan lisäksi kansainvälisyys-, urheilu ja kuvataidelinjoilla, joille jokaiselle haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa erikseen.

Kalajoen lukiossa on 268 opiskelijaa.

Kalajoen lukio järjestää lukio-opintoja myös JEDUn Kalajoen yksikön yhdistelmäutkintoa suorittaville opiskelijoille.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Kaikki lukiolaiset oppivelvollisia ja maksuttomuuden piirissä.

Opiskelijoissa entistä enemmän tuen piirissä jo perusopetuksen aikana, minkä vuoksi riittävästä erityisopetuksen resurssista tulee huolehtia myös lukiossa.

Henkilöresurssit: Henkilöstö:

11 lukion lehtoria, 1 opinto-ohjaaja, 11 yhteistä opettajaa Merenojan yhtenäiskoulun kanssa, yhteinen erityisopettaja Merenojan yhtenäiskoulun kanssa, yhteinen koulusihteeri Merenojan yhtenäiskoulun kanssa, rehtori.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
Kalajoen Lukio	281	283	275	- 8	-2,82 %

Opiskelijatavoite 275, jolloin opiskelijamäärän kasvu on 2,5 % (7 opiskelijaa) tämänhetkisestä.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	271 701	279 050	246 800	248 000	249 300
KULUT	-1 974 078	-1 980 830	-2 090 247	-2 127 500	-2 145 500
KATE	-1 702 376	-1 701 780	-1 843 447	-1 879 500	-1 896 200

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	273 371	279 050	246 800	248 000	249 300
KULUT	-2 381 451	-2 428 662	-2 614 905	-2 660 100	-2 686 000
KATE	-2 108 079	-2 149 612	-2 368 105	-2 412 100	-2 436 700

4.5.2 Kalajoki Akatemia

Palvelualueen kuvaus

Kalajoki Akatemian toiminta sisältää 1) Kulttuuriakatemia, 2) Urheiluakatemia sekä 3) Nuorisokeskuksen toiminnot.

Kulttuuriakatemia vastaa Kalajoen kaupungin kirjasto-, kansalaisopisto- ja kulttuuripalveluista sekä taiteen perusopetuksesta ja taidekasvatuksesta. Ylivieskan Seudun musiikkiopiston kuntaosuus sisältyy taiteen perusopetuksen kokonaisuuteen.

Urheiluakatemia vastaa kaupungin urheilu- ja liikuntapalveluista järjestämällä hyvinvointia edistävää liikuntaa ja liikuntaneuvontaa eri kohderyhmät huomioiden sekä tukemalla liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta. Urheiluakatemia osallistuu aktiivisesti myös liikuntapaikkasuunnitteluun ja poikkihallinnollisiin hankkeisiin. Tuotettaviin palveluihin sisältyvät urheilu- ja valmennustoiminnan kehittäminen, koulutus, lasten ja nuorten liikuntakasvatus sekä terveystuella. Kaikissa toiminnoissa huomioidaan soveltava liikunta.

Nuorisokeskus organisoii kokonaisvaltaisesti Kalajoen nuorisopalvelut sisältäen koulunuorisotyön ja varhaisnuorisotyön, avoimen nuorisotilatoiminnan, erityisnuorisotyön (Jelppiverkko), leiritoiminnan, nuorten vaikuttamisrakenteista huolehtimisen sekä osallistuu nuorten kansainvälisen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Kalajoki Akatemia tekee merkittävää yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa mm. toteuttamalla

yhteistyössä lukuisia tapahtumia. Yhdistyksille, järjestöille sekä urheiluseuroille myönnetään vuosittain toiminta-avustuksia sekä kohdeavustuksia. Kalajoki Akatemia tarjoaa yhdistyksille tiloja ja alueita toiminnan järjestämiseen sekä kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikkumiseen ja virkistymiseen.

Kalajoki Akatemian toimintaa leimaa poikkihallinnollinen yhteistyö. Akatemia hakee, koordinoi ja toteuttaa hankkeita yhteistyössä kaikkien palvelualueiden kanssa. Akatemian henkilöstö osallistuu aktiivisesti olosuhteiden ja toimintaympäristön kehitystyöhön ja kuntalaisten kuulemisten järjestämiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Hyvinvointikertomuksen 22–23 esittämien mittareiden perusteella tarve yhteisölliselle toiminnalle on kasvanut ja yksinäisyyden kokemus on lisääntynyt kaikissa ikäluokissa. Kiusattujen määrät ovat huolestuttavat, joten erityistä huolta tulee kantaa kiusaamisen ennaltaehkäisystä. Erityisen tuen tarve kasvaa voimakkaasti, nuorissa esiintyy ahdistuneisuutta ja mielenterveydenongelmat kasvavat. Samanaikaisesti huonon fyysisen suorituskyvyn omaavien osuus kasvaa kaikissa ikäluokissa, ylipainoisten määrä lisääntyy ja täten opiskelu ja työelämä muuttuvat yhä kuormittavammaksi.

Osa näistä trendeistä lienee korona-ajan ja sen aikaisten rajoitusten seurausta, joten erityistoimenpiteitä tulee kohdentaa hanketoimin 1) yhteisöllisyyttä lisääviin toimenpiteisiin ja järjestötoiminnan tukemiseen sekä 2) "terveen elämän eväiden" antamiseen mahdollistamalla mielekkäät ja maksuttomat vapaa-ajanpalvelut lapsille ja nuorille. Palveluiden tulee tukea liikunnallisen elämäntavan syntyä, kulttuurihyvinvointia ja tervettä kasvua tukevien elintapojen (ravinto, uni, liikunta) omaksumista. Suurin vaikuttavuus saavutetaan perheiden kautta, joten toimenpiteet ja tapahtumat suunnitellaan perhelähtöisesti ja kaikki ikäryhmät huomioiden.

Henkilöresurssit: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja (1), kehitys- ja valmennuspäällikkö (1), hankeasiantuntija (1), toimisto- ja koulutussihteeri (1), kansalaisopiston suunnittelijaopettaja (1), kansalaisopiston päätoiminen musiikinopettaja (1), ohjaaja, Virta-sali (1), määräaikaiset kansalaisopiston tuntiopettajat (40), johtava kirjastonhoitaja, kirjastonhoitaja, kirjastovirkailijat (6), informaattikko (1), liikunnanohjaaja (1), liikuntasuunnittelija (1), oto-valmentajat (3), nuoriso-ohjaajat (2), yksilövalmentajat (2), etsivä nuorisotyöntekijä (1).

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
02 KANSALAIISOPISTO					
Kansalaisopiston tunnit	7 112	8 900	9 000	100	1,12%
Kansalaisopiston opiskelijat	1 698	3 300	3 400	100	3,03%
Taiteen perusopetus osallistujat	686	660	700	40	6,06%
03 KIRJASTO					
Kirjaston kokonaislainaus	202 071	250 000	250 000	0	0,00%
Lainauksia/asukas	16,4	20	20	0	0,00%
Kirjastokäyntejä/asukas	10,1	15	15	0	0,00%
04 NUORISOPALVELUT					
Avoin nuorisotilatoiminta/osall	948	3 400	4 000	600	17,64%
Lasten ja nuorten ohjattu toiminta/osallistujat	1 875	8 000	10 000	2 000	25,00%
Lasten ja nuorten yöleirit	4	7	10	3	42,85%
Lasten ja nuorten päiväleirit	5	3	6	3	100,00%
05 KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT					
Kulttuuritoiminta/osallistujat	18 000	20 000	20 000	0	0,00%
Kulttuuritapahtumat, alueelliset	10	10	10	0	0,00%
Kuntotapahtumat, alueelliset	32	32	32	0	0,00%
Liikuntakampanjat/osallistujat	23 200	25 000	30 000	5 000	20,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	521 305	759 900	643 300	646 500	649 700
KULUT	-2 673 026	-2 767 130	-2 817 880	-2 855 800	-2 867 000
KATE	-2 151 720	-2 007 230	-2 174 580	-2 209 300	-2 217 300

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	889 129	952 939	855 563	861 900	868 300
KULUT	-6 224 397	-6 841 820	-7 021 273	-7 122 200	-7 208 000
KATE	-5 335 268	-5 888 880	-6 165 710	-6 260 300	-6 339 700

4.6 Tekniset palvelut

Strategiset painopisteet

- 1.Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan laatimisella mahdollistetaan Hiekkasärkkien mantereen puolen rakentaminen. Vuoden 2024 aikana laaditaan kaavaehdotus.
- 2.Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki astuu voimaan 1.1.2025, jonka pohjalta päivitetään Kalajoen rakennusjärjestystä. Rakennuslakimuutoksen myötä rakennusjärjestykselle tulee suurempi painoarvo rakentamisen ohjauksessa.
- 3.Kaupungin tila- ja kustannustehokkuutta parannetaan luopumalla palvelutuotannon kannalta tarpeettomista ja käytöstä poistetuista kiinteistöistä.
- 4.Tilapalveluiden uudelleen organisoinnilla vahvistetaan kaupungin ja kiinteistöyhtiöiden tilojen hallintaa ja rakentamista, sekä henkilöressurssien kohdentamista.
- 5.Maanhankintaa keskitetään strategisesti tärkeille alueille, jolla mahdollistetaan vetovoimaisten alueiden laajentuminen ja kaavoittaminen, sekä riittävä tonttitarjonta.

Hankkeet

Kalajoen sataman yrityspuiston saavutettavuuden kehittäminen
Sataman yrityspuiston kehittämiseen on saatu hankeavustusta, Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.
Hankeavustus yhteensä enintään 476 684 €, Hankkeen toteutusaika 2023–2024.

Hiekkasärkkien Eteläisten ranta- ja dyynialueiden maisema-arvojen ylläpito ja kunnostus
Hankkeessa siistitään Hiekkasärkkien ranta-alueita ja mahdollistetaan yleinen siisteystaso ja rehevöityminen ranta-alueilla. Hanke toteutetaan yhteistyössä Jakokunnan kanssa. Hankeavustus yhteensä 87 233,60 €. Avustettavan hankkeen toteutusaika on 10.10.2022 - 31.10.2024

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	6 069 350	8 122 300	8 402 100	8 555 900	8 647 500
VAL OM. KÄYTT.	197 562	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-14 795 546	-16 153 610	-16 415 190	-16 547 660	-16 638 060
KATE	-8 528 633	-7 781 310	-7 763 090	-7 741 760	-7 740 560

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	20 873 373	20 240 474	20 867 502	21 205 922	21 484 422
VAL OM. KÄYTT.	197 562	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-17 238 878	-18 365 374	-18 535 852	-18 700 060	-18 812 960
KATE	3 832 057	2 125 100	2 581 649	2 755 862	2 921 462

Riskit

Omaisuuuden hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Sote-kiinteistöt	2
-------	--	---

Tulojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Tulojen toteutuminen	3
-------	--	---

Menojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Määrärahojen riittävyys	9
-------	---	---

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	TEKNISET PALVELUT: Henkilöstö	9
-------	--------------------------------------	---

ICT

Riski	TEKNISET PALVELUT: ICT-järjestelmien toimivuus	9
-------	---	---

Onnettomuudet ja vahingot

Riski	TEKNISET PALVELUT: Kiinteistövahingot	8
Riski	TEKNISET PALVELUT: Työturvallisuus	6

Riskiraportti kuvaa palvelualueen merkittävimmät riskit kaupungin riskikehikon (todennäköisyys ja vaikuttavuus) perusteella. Riskin suuruus = riskin todennäköisyys x riskin vaikuttavuus. Riskin suuruus on vähäinen arvolla 1–3, riskillä on merkitystä palvelualueen toiminnan kannalta arvolla 4–8 ja riskillä on huomattava merkitys palvelualueen toimintaan arvolla 9–16.

Tekninen lautakunta

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	4 508 941	6 476 500	6 842 300	6 980 800	7 056 900
VAL OM. KÄYTT.	197 562	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-12 890 109	-14 005 370	-14 344 470	-14 441 040	-14 512 640
KATE	-8 183 605	-7 278 870	-7 252 170	-7 210 240	-7 205 740

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	19 303 906	18 594 674	19 307 702	19 630 822	19 893 822
VAL OM. KÄYTT.	197 562	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-15 135 733	-15 957 450	-16 218 904	-16 343 540	-16 434 340
KATE	4 365 736	2 887 224	3 338 798	3 537 282	3 709 482

4.6.1 Hallinto tekninen lautakunta

Palvelualueen kuvaus

Teknisten palveluiden hallintoon sisältyy teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan toiminta.

Teknisten palveluiden toiminnan tulee tukea kaupungin strategiaa ja kaupungin asettamien tavoitteiden toteutumista. Teknisten palveluiden toimintaa ohjaa tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Hallinnon toimintaympäristössä ei ole muutoksia.

Henkilöresurssit:

tekninen johtaja ja hallintopäällikkö

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
KULUT	-205 707	-254 500	-263 100	-266 800	-268 100
KATE	-205 707	-254 500	-263 100	-266 800	-268 100

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	299 692	251 177	283 983	288 200	292 500
KULUT	-221 225	-275 392	-281 983	-286 100	-287 600
KATE	78 466	-24 215	2 000	2 100	4 900

4.6.2 Maankäyttöpalvelut

Palvelualueen kuvaus

Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupungin kaavoituksesta, maaomaisuudesta ja riittävästä tonttitarjonnasta. Kaavoituksen raakamaan hankintaa pyritään kohdentamaan strategisesti tärkeille alueille niin, että maankäytön suunnittelulla ja monipuolisella tonttitarjonnalla pystytään vastaamaan kaupungin kehittämistarpeisiin. Asemakaavahankkeita käynnistetään vetovoimaisilla alueilla, joilla kaupungin maaomaisuus on riittävä. Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on asema- ja yleiskaavoituksen lisäksi tonttien hinnoittelu ja myynti/vuokraus, kauppakirjojen ja vuokrasopimusten laatiminen sekä kiinteistönmuodostukseen ja kirjaamisasioihin liittyvät toimenpiteet.

Maankäyttöpalveluiden tuottamien paikkatietopalveluiden tehtävänä on huolehtia paikkatiedosta, eli karttaomaisuuden hankinnasta ja ylläpidosta, kaupungin selainpohjaisten karttapalveluiden ajantasaisuudesta ja kehittämisestä sekä maastomittauksista ja kaavan pohjakarttojen hyväksymisestä. Paikkatietopalveluita myydään yhteistyösopimuksiin perustuen Pyhäjoelle, Sieviin ja Merijärvelle sekä lähialueella toimiville yhteisöille, yrityksille ja yksityisille henkilöille sekä aluearkkitehtipalvelua Merijärvelle. Paikkatiedon ohjelmistojen ja kaluston ajan tasalla pitäminen ovat keskeistä ja jatkuvaa toimintaa.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Paikkatieto ja mittauspalvelut palveluysikössä on alkuvuodesta päättymässä oppisopimuskoulutukseen perustuva määräaikainen työsopimus. Oppisopimuskoulutuksella on mahdollistettu maastomittausryhmien vahvuuden säilyminen ennallaan ja palvelutuotannon turvaaminen. Määräaikainen työsuhde jatkuu toistaiseksi voimassa olevana työsopimuksena. Määräaikaisuuden muutos toistaiseksi voimassa olevaksi ei aiheuta muutoksia maastomittausryhmien (kartoittajat) henkilöstön lukumäärään tai palkkakustannuksiin.

Maaomaisuuden palveluyksikkö selvittää yhteistyössä talousohjauksen ja tietohallinnon kanssa maanvuokralaskutuksen prosessin kehittämistä ja automatisointia.

Kaavoitusteknikko eläköityy loppuvuodesta 2023. Ammattitaitoisen kaavasunnittelijan rekrytointi alkuvuodesta 2024.

Henkilöresurssit: kaavoituspäällikkö, kaavoitusinsinööri, kaavasunnittelija, maankäyttöpäällikkö, maankäyttösihteeri, paikkatietoinsinööri, mittaustyönjohtaja, 4 kartoittajaa.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
01 KAAVOITETUT ALUEET					
Yleiskaava-alueita ha	19 585	19 585	19 585	0	0,00%
Asemakaava-alueita	3 574	3 574	3 574	0	0,00%
Ranta-asemakaava-alueita ha	2 357	2 357	2 357	0	0,00%
02 ASUNTOTONTIT					
Asuntotontit yhteensä	191	203	203	0	0,00%
Kirkonseutu	93	103	105	2	1,94%
Tynkä	19	19	19	0	0,00%
Rautio	26	26	26	0	0,00%
Himanka (kaava-alue)	49	51	49	- 2	-3,92%
Himanka (muut)	4	4	4	0	0,00%
03 LOMA-ASUNTOTONTIT					
Loma-asuntotontit	120	120	126	6	5,00%
04 TEOLLISUUS- JA LIIKETONTIT					
Teollisuus- ja liiketontit yhteensä	58	54	54	0	0,00%
Kirkonseutu	45	40	40	0	0,00%
Rahja	6	6	6	0	0,00%
Himanka	7	8	8	0	0,00%
05 MYYDYT TAI VUOKRATUT TONTIT					
Asuntotontit	5	15	15	0	0,00%
Kerrostalo	1	1	1	0	0,00%
Loma-asunto	24	15	15	0	0,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 554 400	1 377 000	1 360 500	1 374 200	1 388 000
VAL OM. KÄYTT.	2 977				
KULUT	-843 094	-1 060 490	-1 106 790	-1 063 940	-1 076 740
KATE	714 283	316 510	253 710	310 260	311 260

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 825 719	1 644 174	1 625 224	1 642 900	1 660 700
VAL OM. KÄYTT.	2 977				
KULUT	-976 104	-1 222 074	-1 263 835	-1 223 440	-1 238 440
KATE	852 592	422 100	361 389	419 460	422 260

4.6.3 Tilapalvelut

Palvelualueen kuvaus

Tilapalveluiden perustehtävä on hallinnoida kaupungin omistamaa, nykyarvoltaan noin 125 milj. euron, rakennuskantaa ja ylläpitää niitä käyttötarkoituksen edellyttämässä toimintakunnossa. Tilapalvelut peruskorjaa ja kunnossapitää olemassa olevaa rakennuskantaa, sekä rakennuttaa uudiskohteita kaupungin tarpeisiin. Määrältään ja laadultaan riittävät toimitilat luovat pohjan ns. peruspalvelutuotannolle.

Kaupungin omistamat tilat, joissa ei ole omaa toimintaa, vuokrataan tai myydään ulkopuoliselle toimijalle. Käytöstä poistetut rakennukset pyritään purkamaan turvallisuuden ja katukuvan yleisilmeen vuoksi. Konserniyhtiöille myydään isännöinti- ja kiinteistönhoito- ja rakennuttamispalveluita.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Tilapalveluiden organisaatioita ja toimintaa muutetaan niin, että se hoitaa myös kiinteistöyhtiöiden hallinnon, yllä- ja kunnossapidon, sekä rakennuttamisen.

Toiminta painottuu olemassa olevien kiinteistöjen ylläpitoon ja kunnossapitoon turvallisten ja terveellisten tilojen mahdollistamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa käynnistetään neuvottelut peruskorjausta vaativien kohteiden korjausohjelmasta, peruskorjauksista ja jatkovuokrauksesta.

Merkittävimpiä rakennuttamiskohteita ovat Kampus, KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen kerrostalohanke, varhaiskasvatuskeskus, Sotokeskuksen A-osa sekä Repolan hallin kunnostaminen.

Henkilöressit: tilapalvelujohtaja, talonrakennuspäällikkö, rakennuttajainsinööri, kunnossapitoinsinööri, isännöitsijä, asiakkuusvastaava, 7 kiinteistönhoitajaa, 3 kirvesmiestä, laitospies

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
01 PALVELUIDEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET JA HUONEISTOT					
Rakennukset ja huoneistot/kpl	51	35	35	0	0,00%
Rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2	65 153	45 465	46 333	868	1,90%
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot		5	5	0	0,00%
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2		1 106	1 106	0	0,00%
02 HYVINVOINTIALUEEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET					
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset		13	13	0	0,00%
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset kerrosala/m2		19 336	19 897	561	2,90%
03 MUUT RAKENNUKSET					
Muut rakennukset/kpl	36	34	29	- 5	-14,70%
Muut rakennukset kerrosala m2	31 907	30 090	28 488	- 1 602	-5,32%
04 YHTEENSÄ					
Yhteensä/kpl	87	79	77	- 2	-2,53%
Yhteensä kerrosala/m2	97 060	95 998	94 718	- 1 280	-1,33%

Suoritetaulukkuun lisätty Hyvinvointialueelle vuokrattuihin neliöihin Himangan Terveysaseman tiedot ja poistettu Asuntola Ankkurin neliöt.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 362 170	3 412 900	3 854 900	3 893 500	3 932 400
VAL OM. KÄYTT.	81 012	120 000	120 000	120 000	120 000
KULUT	-6 336 370	-6 258 600	-6 063 400	-6 118 800	-6 145 200
KATE	-4 893 188	-2 725 700	-2 088 500	-2 105 300	-2 092 800

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	11 700 810	11 150 135	11 499 623	11 650 622	11 803 022
VAL OM. KÄYTT.	81 012	120 000	120 000	120 000	120 000
KULUT	-7 022 322	-6 981 033	-6 786 989	-6 853 000	-6 884 900
KATE	4 759 500	4 289 102	4 832 634	4 917 622	5 038 122

4.6.4 Ruoka -ja siivouspalvelut

Palvelualueen kuvaus

Ruokapalveluiden tehtävä on vastata koulujen ja päiväkotien toimintayksiköiden asiakkaiden ruokapalveluiden toteuttamisesta. Siivouspalveluiden tehtävä on vastata eri palvelualueiden käytössä olevien toimintayksiköiden kiinteistöjen sekä muiden erikseen määritettyjen kiinteistöjen siivouksesta. Toiminnot pyritään järjestämään hinta-laatusuhteeltaan kilpailukykyisesti. Toiminta pohjautuu kaupungin yhteiseen strategiaan ja toiminnan linjauksiin. Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tärkeänä tukipalveluna kaupungin eri palvelualueille ja muille kiinteistöjen ja ruokapalveluiden käyttäjille.

Merenojan yhtenäiskoulun keittiö toimii valmistuskeittiönä, ja vastaa Merenojan yhtenäiskoulun sekä lukion oppilaiden ja henkilökunnan ruokapalveluista. Marttilantien päiväkodin keittiö valmistaa oman päiväkodin aterioiden lisäksi lounasateriat Tyngän aluekoulun ja Merenojan yhtenäiskoulun väljennystilana toimivan Vuorenkallion koulun asiakkaille sekä vastaa oman päiväkodin aamu- ja välipaloista sekä muista päiväkodin ruokapalveluista. Raution monitoimitalon keittiö valmistaa oman yksikkönsä päivähoidon ja koulun aterioiden lisäksi lounasateriat Kivirinteen päiväkodille ja Pahkalan varhaiskasvatuskeskukseen. Raumankarin yhtenäiskoulun keittiö valmistaa oman koulun aterioiden lisäksi lounasateriat myös Satumajakan päiväkodin satelliittiasastojen; Mastotien ja Väinönkujan yksiköihin sekä vastaa oman koulun oppilaiden ja henkilökunnan ruokapalveluista. Satumajakan ja Mäntylän päiväkotien keittiöt toimivat itsenäisesti ja vastaavat omien yksiköidensä ruokapalveluista.

Palvelukeittiöitä on neljä (4): Kivirinteen päiväkodin, Pahkalan varhaiskasvatuskeskuksen, Mastotien ja Väinönkujan keittiöt. Palvelukeittiöt huolehtivat itsenäisesti osan ruoanvalmistuksesta, kuten aamupalan ja välipalan. Isommissa palvelukeittiöissä voidaan itse kypsentää kappaleruuat sekä valmistaa energialisäkkeet ja salaattit. Pienemmille palvelukeittiöille sekä jakelukeittiölle lounasateria lisukkeineen lähetetään valmiina kuumatoimituksena. Jakelukeittiöitä on kaksi (2), Tyngän aluekoululla ja Vuorenkallion koululla.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Ruoka- ja siivouspalveluissa on päättymässä oppisopimuskoulutukseen perustuva määräaikainen laitoshuoltajan palvelussuhde. Oppisopimuskoulutuksella on mahdollistettu joustava palveluiden turvaaminen ruoka- ja siivouspalveluissa niin vuosilomien kuin myös äkillisissä, lomitusta vaativissa työntekijöiden poissaoloissa. Määräaikainen palvelussuhde jatkuu toistaiseksi voimassa olevana sopimuksena. Henkilö toimii laitoshuoltajan tehtävässä Marttilantien päiväkodilla. Hänen tehtäviinsä kuuluu lisäksi laitoshuoltajien ja palvelutyöntekijöiden sijaistaminen tarvittaessa eri ruoka- ja siivouspalveluiden yksiköissä. Uuden toimen perustamisella varaudutaan tuleviin eläköitymisiin ja pyritään säilyttämään koulutettu henkilöstö Kalajoen kaupungin ruoka- ja siivouspalveluissa. Palvelussuhteen vakinaistaminen on huomioitu vuoden 2024 talousarvion määrärahoissa.

Vuoden 2015 aikana kun keskuskeittiö Merran toiminnan käynnistämistä valmisteltiin, päätettiin samalla muiden Kalajoen kaupungin keittiöiden toimintojen rakenteesta, jolloin kaikista muista keittiöistä tuli palvelu- tai jakelukeittiöitä. Samalla päätettiin myös keittiöhenkilöstön nimikkeiden muuttamisesta siten, että kokin ja

ruokapalveluesimiehen nimikkeitä oli 1.1.2016 alkaen enää keskuskeittiöllä ja palvelukeittiöiden nimikkeet muutettiin ruokapalveluesimiehistä ruokapalveluvastaaviksi ja kokeista palvelutyöntekijöiksi. 1.1.2023 alkaen keskuskeittiö Merta siirtyi hyvinvointialue Pohteelle ja kaupungin toiminnoiksi jääneiden koulujen ja päiväkotien ruuanvalmistus hajautettiin koulujen ja päiväkotien keittiöille. Samalla myös ruokapalveluvastaavien tehtäväkuvat muuttuivat. Ruokapalveluvastaavia on Marttilantien päiväkodin, Merenojan ja Raumankarin yhtenäiskoulujen ja Raution monitoimitalon keittiöillä. He kaikki vastaavat omista yksiköistään kokonaisuudessaan, eikä vastuu ole enää keskuskeittiöllä kuten aikaisemmin. Edellä mainitut keittiöt toimivat myös lounasruokaa ja välitystuotteita jakelu- ja palvelukeittiöihin lähettävinä keittiöinä. Edellä mainittujen muutosten ja vastuiden laajenemisen myötä, myös ruokapalveluvastaavan nimike on johdonmukaista muuttaa ruokapalveluesimiehen nimikkeeksi. Nimikkeiden muutokset on huomioitu vuoden 2024 talousarvion määrärahoissa.

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kasvaessa, toimintojen järjestäminen vaikuttaa myös ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämiseen kustannuksia lisäävästi.

Elintarvikkeiden hankintakausi päättyy 29.2.2024 ja samoin myös Kalajokilaakson hankintarenaan elintarvikeryhmän toiminta. 1.3.2024 alkaen elintarvikehankinnat tehdään Hansell Oy:n kilpailuttamien elintarvikkeiden hankintasopimusten puitteissa.

Kalajoen kaupungin kouluissa ja päiväkodeissa tarjotaan lähes päivittäin lähellä tuotettua ruokaa perunatuotteiden ja syksystä pitkälle talvikauteen myös kasvisten ja vihannesten muodossa, jotka kasvatetaan Kalajoen alueella Himangalla ja Tyngällä. Ituja salaattipöytiin saamme Käännänkylältä. Lihat ja lihajalosteet, maitotaloustuotteet ja leipä ovat 100 % kotimaista alkuperää. Tukkutoimittajilta hankimme tuotteet sopimusten mukaan. Kotimaisuus on meille tärkeää myös tukkutuotteiden osalta, ja pyrimme tekemään hankinnat sen mukaan. Kokonaisuudessaan kotimaisuusaste on ± 80 % kausivaihtelut huomioiden.

Henkilöresurssit: Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö, palveluesimies, 4 ruokapalveluesimiestä, 5 kokkia, 15,3 palvelutyöntekijää ja 12,94 laitoshuoltajaa henkilötyövuosiksi laskettuna.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
01 VARHAISKASVATUS, KOULUT					
Lounas	342 588	325 500	336 500	11 000	3,37%
Ap/lp, aamu- ja välipalat	13 437	10 800	13 500	2 700	25,00%
02 VARHAISKASVATUS, PÄIVÄHOITO					
Aamupala	40 717	37 400	40 100	2 700	7,21%
Lounas	87 531	76 500	87 600	11 100	14,50%
Välipala	53 724	49 500	53 200	3 700	7,47%
03 SIIVOUS					
Koulukiinteistöjen siivous/m2	17 167	13 467	13 467	0	0,00%
Muiden kiinteistöjen siivous/m2	15 084	6 514	6 514	0	0,00%

Koulukiinteistöjen siivouksen neliömäärissä on mukana myös päivähoiton kiinteistöjen neliömäärät.

Päivähoiton ateriamäärissä on mukana myös kyseessä olevassa yksikössä toimivan esiopetuksen ateriamäärät.

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	18 555	62 500			
KULUT	-2 327 013	-2 752 990	-2 856 510	-2 901 000	-2 930 300
KATE	-2 308 458	-2 690 490	-2 856 510	-2 901 000	-2 930 300

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	3 361 441	3 321 586	3 512 007	3 564 700	3 618 200
KULUT	-3 490 956	-3 502 340	-3 541 746	-3 596 500	-3 634 000
KATE	-129 515	-180 754	-29 739	-31 800	-15 800

4.6.5 Kuntatekniikka

Palvelualueen kuvaus

Palvelualue sisältää liikenneväylien, liikenneohjauslaitteiden sekä kuivatusjärjestelmien yllä- ja kunnossapidon asemakaava-alueilla, teollisuus- sekä tarha-alueilla. Viher- ja ulkoilualueet yksikön yllä- ja kunnossapitoon kuuluvat puisto ja liikunta-alueet, veneilyreitit, pienvenesatamat, sekä yleiset ulkoalueet.

Kunnallistekniikan suunnittelu tehdään pääosin oman työnä ja ostopalvelulla täydennetään omaa työtä tarpeen mukaan. Yksityistieavustusta saa noin 85 tiekuntaa. Tekninen lautakunta päättää yksityistieavustusten perusteet ja myöntää avustukset määrärahojen puitteissa.

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston pumpaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Ostopalveluiden saatavuus etenkin ammattitaitoisen miestyön osalta on vaikeutunut vuosittain huomattavasti. Lisääntyneet retkeily- ja liikunta-alueiden kävijämäärät, sekä vuosittain lisääntyneet ylläpidettävät kohteet aiheuttavat haasteita kunnossapitohenkilöstön riittävyydelle. Viemärlaitoksen verkosto on laajentunut ja liittyjämäärä kasvanut vuosittain, tämä aiheuttaa lisääntyntä kunnossapitohenkilöstön tarvetta. Tästä syystä henkilöstöressurssia tulee lisätä yhdellä kunnossapitotyöntekijällä. Kunnossapitotyöntekijän palkkakustannus katetaan ostopalveluita vähentämällä hallitusti.

Vesikolmio Oy korottaa 1.1.2024 alkaen jäteveden puhdistusmaksua. Viemärlaitos korottaa jätevedestä perittävää maksua 1.3.2024 alkaen.

Yksityistieavustuksiin lisättiin 15 000 euroa vuodelle 2024.

Yksityisteiden perusparannusavustusten myöntämisehdot muutetaan seuraaviksi:

- Avustuksen ehtona on ELY-keskuksen myönteinen avustuspäätös perusparannukselle
- Yksityistien omarahoitusosuuden tulee olla vähintään 15 % toteutuneista kustannuksista
- Kaupungin avustus korkeintaan 25 % toteutuneista kustannuksista
- Avustus myönnetään käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa vuosittain yhtenäisellä avustusprosentilla
- Tulevan vuoden avustukset tulee hakea 30.8 mennessä
- Avustusta ei myönnetä jälkikäteen
- Avustuspäätöksen tekee tekninen lautakunta
- Perusparannus tulee laskuttaa avustusvuoden aikana

Reitistöjen kehittämiseksi laaditaan kokonaissuunnitelma vuosille 2024–2027. Reitistöjen rakentamista ja suunnittelua lisätään, kehittämisessä hyödynnetään hankerahoitusta, mikä mahdollistaa määräaikaisen projektityöntekijän palkkaamisen reitistöjen kehittämiseen ja toteutukseen.

Henkilöresurssit:

kuntatekniikan päällikkö, infratyönjohtaja, kunnossapitotyönjohtaja, kuntatekniikan suunnittelija, 3 kunnossapitotyöntekijää, liikuntapaikkamestari, puutarhuri, 5 ulkoilualueiden työntekijää, lupasihteeri 30 %. Kesäkaudella kausityöntekijöitä.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
01 KAAVATIET					
Kaavatiet/kunnossapito/km	131	132	132	0	0,00%
Kevyen liikenteen väylät/kunnossapito/km	37	37	37	0	0,00%
Katuvalot/kunnossapito/kpl	3 700	3 700	3 700	0	0,00%
02 YKSITYISTIET					
Avustettavat yksityistiet/km	158	158	160	2	1,26%
03 VIHER- JA ULKOILUALUEET					
Jäähallin käyttötunnit	1 820	2 400	2 400	0	0,00%
Vuokratut venepaikat	623	645	595	- 50	-7,75%
Hoidettava latuverkosto/km	140	142	145	3	2,11%
04 VIEMÄRILAITOS					
Viemäriin liitetyt kiinteistöt	3 949	3 941	3 976	35	0,88%
Puhdistettu jätevettä/m3	626 863	700 000	650 000	- 50 000	-7,14%
Vuotovesiä/m3	210 722	200 000	210 000	10 000	5,00%
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	225	230	233	3	1,30%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 573 816	1 624 100	1 626 900	1 713 100	1 736 500
VAL OM. KÄYTT.	113 574	130 000	130 000	130 000	130 000
KULUT	-3 177 926	-3 678 790	-4 054 670	-4 090 500	-4 092 300
KATE	-1 490 536	-1 924 690	-2 297 770	-2 247 400	-2 225 800

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	2 116 244	2 227 601	2 386 864	2 484 400	2 519 400
VAL OM. KÄYTT.	113 574	130 000	130 000	130 000	130 000
KULUT	-3 425 125	-3 976 610	-4 344 350	-4 384 500	-4 389 400
KATE	-1 195 307	-1 619 009	-1 827 486	-1 770 100	-1 740 000

Ympäristölautakunta

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 560 409	1 645 800	1 559 800	1 575 100	1 590 600
KULUT	-1 905 437	-2 148 240	-2 070 720	-2 106 620	-2 125 420
KATE	-345 028	-502 440	-510 920	-531 520	-534 820

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 569 467	1 645 800	1 559 800	1 575 100	1 590 600
KULUT	-2 103 145	-2 407 924	-2 316 949	-2 356 520	-2 378 620
KATE	-533 679	-762 124	-757 149	-781 420	-788 020

4.6.6 Ympäristöterveydenhuolto

Palvelualueen kuvaus

Kalajoen kaupunki tuottaa isäntäkuntamallilla ympäristöterveydenhuollon palvelut Raahan ja Kalajoen kaupungeille sekä Siikajoen, Pyhäjoen ja Merijärven kunnille.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu terveydensuojelu, elintarvikkeiden, tupakkalain, sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Terveysvalvonnan puolella tulee henkilöstömuutoksia muun muassa eläköitymisen kautta. Uusien virkojen täyttämässä pyritään tarkastelemaan, mitä uutta osaamista yksikköön tarvitaan ja painotetaan näitä asioita rekrytoinnissa. Rekrytointien yhteydessä panostetaan rekrytointi-ilmoitusten markkinointiin.

Valvontaeläinlääkärin valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen riippuu hyvin pitkälti siitä, millä aikataululla Ylivieskan kaupungin ympäristöterveydenhuollon kanssa yhteisen valvontaeläinlääkärin viran täyttäminen toteutuu. Virka on ollut haasteellinen täyttää ja se on ollut täyttämättä marraskuusta 2022 lähtien. Tällä hetkellä valvontaeläinlääkärin vajaan henkilöstöressurssin vuoksi valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset, kuten maitohuonetarkastukset, usein siirtyvät akuuttien tehtävien vuoksi.

Praktikkoeläinlääkäreiden hankala henkilöstöressurssivaje pohjoisella päivystysalueella on jatkunut vuodesta 2021 saakka. Eläinlääkärin rekrytointia varten tehdään aktiivisesti töitä. Pohjoisen päivystysalueen päivystysresurssit nojaavat jatkossakin vahvasti yksityiseltä sektorilta ostettavaan palveluun sekä talon ulkopuolisiin keikkalääkäreihin.

Eläinlääkintäpuolen tilatarpeet ovat nousseet keskusteluun. Yhtenä pohjoisen alueen rekrytointien haasteena on

tunnistettu ahtaat ja osin puutteelliset työskentelytilat. Tilajärjestelyihin etsitään ratkaisuja.

Ympäristöterveydenhuoltoon perustetaan uusi toimi ja rekrytoidaan Kalajoelle 1 eläintenhoitaja lisää eläinlääkäreiden työtilanteen helpottamiseksi. Edellytyksenä eläintenhoitajan palkkaamiselle on, että Kalajoen ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat kunnat (Kalajoki, Raahe, Siikajoki, Pyhäjoki ja Merijärvi) neuvottelukunnassa ja Kalajoen ympäristölautakunnassa tämän ratkaisun hyväksyvät.

Henkilöresurssit: ympäristöterveydenhuollon johtaja, terveystarkastaja 5, praktikkoeläinlääkäri 8, valvontaeläinlääkäri 2, eläintenhoitaja 2

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
02					
Eläinlääkärin sairauskäynnit	1 359	1 600	1 400	- 200	-12,50%
Eläinlääkärin vastaanoton käynnit	5 425	7 000	5 400	- 1 600	-22,85%
Eläinsuojelutarkastukset	157	110	110	0	0,00%
Terveystarkastuskäynnit	181	100	180	80	80,00%
03 Elintarvikelain mukaiset tarkastukset					
Elintarvikehuoneistot	162	200	160	- 40	-20,00%
Alkutuotanto maitotilat	7	35	10	- 25	-71,42%
04 Muut tarkastukset ja näytteet					
Terveystarkastukset	118	140	140	0	0,00%
Tupakan vähittäismyyntitarkastus	18	34	20	- 14	-41,17%
Lääkelain (nikotiinin korvaustuotteet) tarkastukset	7	14	10	- 4	-28,57%
Talousvesi	143	80	80	0	0,00%
Uimavesi (uimahalli, kylpylä jne)	36	30	30	0	0,00%
Uimavesi uimaranta	107	100	100	0	0,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 226 297	1 415 800	1 356 800	1 370 100	1 383 500
KULUT	-1 435 193	-1 679 100	-1 593 880	-1 621 480	-1 631 780
KATE	-208 896	-263 300	-237 080	-251 380	-248 280

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	1 233 015	1 415 800	1 356 800	1 370 100	1 383 500
KULUT	-1 547 849	-1 819 492	-1 726 490	-1 756 080	-1 768 380
KATE	-314 833	-403 692	-369 690	-385 980	-384 880

4.6.7 Ympäristöohjaus

Palvelualueen kuvaus

Ympäristöohjauksen tehtävät perustuvat pääosin maankäyttö- ja rakennuslain ja –asetuksen, ympäristönsuojelulain ja –asetuksen, maa-aineslain ja –asetuksen, vesilain, jätelain, kemikaalilain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, lain ajoneuvojen siirtämisestä ja ulkoilualuelain mukaisiin tehtäviin.

Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

Sähköisen lupa-asioinnin kehittäminen jatkuu ympäristövalvonnan osalta.

Rakennusvalvonnan osalta valmistaudutaan 1.1.2025 voimaan tulevaan rakentamislakiin. Rakennusjärjestys tulee päivittää rakentamislain seurauksena 1.1.2025 mennessä. Rakentamislain seurauksena tulee tehdä päivityksiä myös hallintosääntöön ja delegointeihin.

Rakennus- ja ympäristövalvontaan liittyvien taksojen päivittäminen valmistellaan vuoden 2014 aikana. Päivitetyt taksat otetaan käyttöön 1.1.2025 rakentamislain tullessa voimaan.

Henkilöresurssit:

johtava rakennustarkastaja, rakennustarkastaja, 2 ympäristötarkastajaa, lupasihteeri, lupasihteeri 70 %

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	Muutos	Muutos-%
01 RAKENNUSVALVONTA					
Rakentamisen luvat yhteensä/kpl	338	320	300	- 20	-6,25%
Rakennusluvut	166	170	155	- 15	-8,82%
Toimenpideluvat	118	80	90	10	12,50%
Ilmoitusluvut	20	40	20	- 20	-50,00%
Purku- ym. luvat	34	30	35	5	16,66%
Lupien käsittelyaika (med pv)	21	14	21	7	50,00%
Rakennusluvut (k-m2)	20 400	12 000	12 000	0	0,00%
02 KATSELMUKSET, KOKOUKSET, LAUSUNNOT					
Katselmuksset ja aloituskokoukset	1 129	700	800	100	14,28%
Lausunnot	4	10	10	0	0,00%
03 YMPÄRISTÖNVALVONTA					
Ympäristöluvut ja ilmoituspäätökset		5	5	0	0,00%
Maa-aines- ja yhteisluvut	6	4	4	0	0,00%
Rekisteröinnit, muut luvat ja ilmoitukset		10	10	0	0,00%
Ajoneuvojen siirtopäätökset		5	5	0	0,00%
Tarkastukset	47	90	90	0	0,00%
Lausunnot	6	10	10	0	0,00%
Keskimääräinen käsittelyaika, luvat (kk)		6	6	0	0,00%
Käsittelyaika, ilmoitusmenettely (vrk)		120	120	0	0,00%

Talousarviomäärärahat

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	334 111	230 000	203 000	205 000	207 100
KULUT	-470 243	-469 140	-476 840	-485 140	-493 640
KATE	-136 132	-239 140	-273 840	-280 140	-286 540

Sisäiset ja ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	336 451	230 000	203 000	205 000	207 100
KULUT	-555 296	-588 433	-590 459	-600 440	-610 240
KATE	-218 845	-358 433	-387 459	-395 440	-403 140

5. TULOSLASKELMAOSA

5.1. Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen, korkoihin, muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Käyttötalousosan palvelualueiden tulot on summattu tuloslaskelman toimintatuloihin ja menot toimintamenoihin. Samoin yhdistetään vastuualueiden suunnitelmapoistot tuloslaskelman asianomaiselle riville. Tuloslaskelmassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnanmenot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen.

Tuloslaskelmasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos sekä tilikauden yli- ja alijäämä.

Vuoden 2024 talousarviossa on huomioitu toimintaympäristön muutokset, joista suurimpana jo toteutuneen soteuudistuksen vaikutukset, tuleva te-uudistus sekä vallitseva talouden tilanne, joka nostaa kustannuksia merkittävästi.

Positiivista on kuitenkin, että kokonaisuudessa tarkasteltuna kaupungin menokehitys vuodelle 2024 on hieman tasaantunut erityisen kovan kehitystahdin jälkeen. Menokehitys on kuitenkin keskimääräistä yhä kovempi. Menokehityksen veturina jatkaa varhaiskasvatuspalvelut, yhä n. 10 % menokehityksellä. Perusopetuksen osalta tilanne on vakaampi, joskin yhä kasvava tuen tarve vaatii lisäresursointia.

Vuosikate 5,3 M€ riittää suunnitelman mukaisiin poistoihin. Suunnitelman mukaisissa poistoissa on huomioitu jo päätettyjen ja suunniteltujen rakennusinvestointien vaikutus korvaavien kohteiden poistoaikoihin (nostaa poistoja). Poistot kasvavat investointien jatkuessa mittavina.

Vuoden 2024 tilikausi on ylijäämäinen n. 0,5 milj. euroa. Sote-uudistus heikensi Kalajoen taloutta noin 2 M€, mikä näkyy vuosikatetason laskussa. Lisäksi suunnittelukauteen liittyy paljon muutakin epävarmuutta esim. inflaation, korkotason ja sijoitusten osalta hyökkäyssodan ja taantumien jatkuessa. Lisäksi lähestyvään TE-uudistuksen järjestämisvastuuseen ja rahoitukseen liittyy epävarmuutta.

Taloussuunnittelukausi päättyy myös ylijäämään kolmen vuoden yhteenlaskuna. Vuosikate riittää kattamaan poistot suunnittelukaudella. Taloussuunnitteluvuonna 2026 poistokehitys ja epävarmuus valtionosuuden kehityksestä kääntävät vuoden hieman alijäämäiseksi. Yksittäisistä tuloslaskelmaan vaikuttavista eristä korkomarkkina on epävarmin. Korkomenojen kehitys on mittava. Korot v. 22 olivat alle 0,2 M€, v.23 ne ovat yli 0,6 M€ ja nousevat n. 1 M€ v. 24, lähes 1,4 M€ v. 25 ja yli 1,6 M€ v. 26.

Sijoitusmarkkinan odotetaan elpyvän v. 2026 eteenpäin, toki tähän vaikuttaa mm. hyökkäyssodan tilanne ja muut merkittävät maailmanpoliittiset tapahtumat. Kaupungin sijoitusten arvo on 15,9 M€. Sijoitusten tuotto on

vuonna 2023 ollut yli 3 %:ia. Sijoitusten odotetaan tuottavan vähintään 0,5 M€ positiivista tulosvaikutusta taloussuunnitteluvuosina.

Tuloslaskemassa on esitetty tilinpäätös 2022 luvut virallisen tilinpäätöksen mukaisina eli ne sisältävät kaupungilta siirtyneet sote- ja pelatoiminnot. Vuodet eivät tuloslaskelmassa ole tästä syystä kaikilta osin vertailukelpoisia. Myös verotulot ja valtionosuudet ovat täysimääräisinä v. 2022.

5.2 Tuloslaskelma 2024

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	MUUTOSE	M% TA	M% TP
TUOTOT	24 258 408	12 026 775	12 007 475	-19 300	-0,2 %	-50,5 %
Myyntituotot	12 064 117	3 834 420	3 836 120	1 700	0,0 %	-68,2 %
Maksutuotot	5 436 337	857 925	903 925	46 000	5,4 %	-83,4 %
Tuet ja avustukset	3 322 286	2 635 930	2 212 230	-423 700	-16,1 %	-33,4 %
Muut toimintatuotot	3 435 669	4 698 500	5 055 200	356 700	7,6 %	47,1 %
VAL OM. KÄYTT.	198 839	250 000	250 000			25,7 %
KULUT	-103 205 619	-49 487 575	-50 373 963	-886 388	1,8 %	-51,2 %
Henkilöstökulut	-47 614 443	-26 233 774	-28 050 582	-1 816 808	6,9 %	-41,1 %
Palvelujen ostot	-41 105 232	-11 044 756	-10 546 176	498 580	-4,5 %	-74,3 %
Aineet, tarv. ja tav.	-7 053 915	-4 837 120	-4 791 155	45 965	-1,0 %	-32,1 %
Avustukset	-4 051 019	-3 848 600	-3 914 200	-65 600	1,7 %	-3,4 %
Muut toimintakulut	-3 381 009	-3 523 325	-3 071 850	451 475	-12,8 %	-9,1 %
KATE	-78 748 372	-37 210 800	-38 116 488	-905 688	2,4 %	-51,6 %
VEROTULOT	47 454 917	27 500 000	29 300 000	1 800 000	6,5 %	-38,3 %
VALTIONOSUUDET	39 663 208	16 994 000	14 903 800	-2 090 200	-12,3 %	-62,4 %
RAH. TUOT. JA KUL.	1 140 539	-377 000	-736 000	-359 000	95,2 %	-164,5 %
VUOSIKATE	9 510 293	6 906 200	5 351 312	-1 554 888	-22,5 %	-43,7 %
POISTOT JA ARV. AL.	-6 275 042	-5 012 200	-4 880 100	132 100	-2,6 %	-22,2 %
TILIKAUDEN TULOS	3 235 251	1 894 000	471 212	-1 422 788	-75,1 %	-85,4 %
VAR. JA RAH. MUUT.	53 925	53 920	53 920			0,0 %
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	3 289 176	1 947 920	525 132	-1 422 788	-73,0 %	-84,0 %

5.3 Tuloslaskelma 2024–2026

Ulkoiset	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
TUOTOT	24 258 408	12 026 775	12 007 475	12 138 100	12 229 700
Myyntituotot	12 064 117	3 834 420	3 836 120	3 894 500	3 913 100
Maksutuotot	5 436 337	857 925	903 925	910 700	917 600
Tuet ja avustukset	3 322 286	2 635 930	2 212 230	2 228 000	2 243 900
Muut toimintatuotot	3 435 669	4 698 500	5 055 200	5 104 900	5 155 100
VAL OM. KÄYTT.	198 839	250 000	250 000	250 000	250 000
KULUT	-103 205 619	-49 487 575	-50 373 963	-51 030 221	-51 216 121
Henkilöstökulut	-47 614 443	-26 233 774	-28 050 582	-28 507 862	-28 591 462
Palvelujen ostot	-41 105 232	-11 044 756	-10 546 176	-10 580 009	-10 657 209
Aineet, tarv. ja tav.	-7 053 915	-4 837 120	-4 791 155	-4 830 500	-4 856 800
Avustukset	-4 051 019	-3 848 600	-3 914 200	-3 924 300	-3 953 100
Muut toimintakulut	-3 381 009	-3 523 325	-3 071 850	-3 187 550	-3 157 550
KATE	-78 748 372	-37 210 800	-38 116 488	-38 642 121	-38 736 421
VEROTULOT	47 454 917	27 500 000	29 300 000	29 750 000	30 000 000
VALTIONOSUUDET	39 663 208	16 994 000	14 903 800	15 269 000	15 219 000
RAH. TUOT. JA KUL.	1 140 539	-377 000	-736 000	-1 270 000	-1 520 000
VUOSIKATE	9 510 293	6 906 200	5 351 312	5 106 879	4 962 579
POISTOT JA ARV. AL.	-6 275 042	-5 012 200	-4 880 100	-4 932 600	-5 544 900
TILIKAUDEN TULOS	3 235 251	1 894 000	471 212	174 279	-582 321
VAR. JA RAH. MUUT.	53 925	53 920	53 920	53 920	53 920
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	3 289 176	1 947 920	525 132	228 199	-528 401

5.4 Taseyksikön vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen

TULOSLASKELMA ulkoinen	Kaupunki	Viemärlaitos	Kaupunki Yhteensä
Myyntituotot	2 303 820	1 532 300	3 836 120
Maksutuotot	903 925	0	903 925
Tuet ja avustukset	2 212 230	0	2 212 230
Muut toimintatuotot	5 055 200	0	5 055 200
TOIMINTATUOTOT yht.	10 475 175	1 532 300	12 007 475
Valmistus omaan käyttöön	240 000	10 000	250 000
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-28 030 382	-20 200	-28 050 582
Palvelujen ostot	-9 261 276	-1 284 900	-10 546 176
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 711 455	-79 700	-4 791 155
Avustukset	-3 914 200	0	-3 914 200
Muut toimintakulut	-3 071 750	-100	-3 071 850
TOIMINTAKULUT yht.	-48 989 063	-1 384 900	-50 373 963
TOIMINTAKATE	-38 273 888	157 400	-38 116 488
Verotulot	29 300 000	0	29 300 000
Valtionosuudet	14 903 800	0	14 903 800
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	326 000	0	326 000
Muut rahoitustuotot	283 000	0	283 000
Korkokulut	-1 225 000	0	-1 225 000
Muut rahoituskulut	-120 000	0	-120 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-736 000	0	-736 000
VUOSIKATE	5 193 912	157 400	5 351 312
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 663 100	-217 000	-4 880 100
Arvonalentumiset	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yht.	-4 663 100	-217 000	-4 880 100
TILIKAUDEN TULOS	530 812	-59 600	471 212
Varausten ja rahastojen muutokset			
Poistoeron muutos	53 920	0	53 920
Varausten ja rahastojen muutokset yht.	53 920	0	53 920
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	584 732	-59 600	525 132

6. RAHOITUSOSA

Rahoitusosa osoittaa, miten talousarvio vaikuttaa kaupungin maksuvalmiuteen. Rahoitusosa on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan varsinaisen toiminnan ja investointitoiminnan kassavirtaa. Tästä nähdään, miten vuosikate ja muu tulo-rahoitus riittävät investointimenojen kattamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoitustoiminnan kassavirtaa. Talousarviota laadittaessa tärkeitä eriä ovat antolainauksen ja lainankannan muutokset. Talousarvion rahoitusosa päättyy riviin vaikutus maksuvalmiuteen. Laskelman ulkopuolelle on tällöin jätetty talousarviovuoden ja suunnitelmakauden aikana tapahtuvat toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden ja saamisten muutokset sekä korottomien velkojen muutokset lukuun ottamatta liittymismaksuja. Viemärlaitoksen liittymismaksut ovat palautuskelpoisia, joten ne kirjataan taseeseen pitkäaikaiseen vieraaseen päämaan. Liittymismaksut ovat korottomia velkoja kaupungin taseessa.

Rahoituslaskelma muodostuu seuraavasti:

- Tulorahoitus on tuloslaskelman mukainen
- Investoinnit ovat tämän talousarvion investointiohjelman mukaisia. Investointiohjelma on ennätyskellisen mittava kahden seuraavan vuoden ajan (bruttona yli 20 M€ vuonna 2024), viiden vuoden ajalle nettoinvestoinnit ovat yli 12 M€ vuodessa. Painopiste on kolmelle seuraavalle vuodelle. Suunnittelussa tämän jälkeen on lisäksi mm. uimahallin ja lukion jatkokäytön toteutus tulevaisuudessa.
- Rahoituslaskelmassa on 4,25 milj. euron antolainavaraus. Tästä enintään 0,5 miljoonaa euroa voidaan kohdentaa asuntotuotannon tukemiseen uudiskohteiden hankintaan vetovoimaisilta ja varman vuokralaisen alueilta, 1,25 milj. euroa KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen uudisrakentamiseen, 2 M€ Kalajoen kampuksen rakentamiseen ja enintään 0,5 miljoonaa euroa voidaan kohdentaa antolainana paikallisiin työllisyyttä ja elinvoimaa lisääviin hankkeisiin. Aiemmin myönnettyjen antolainojen lyhennykset on huomioitu. Ensi vaiheessa kampuksen ja kerrostalorakentamisen lainoitukseen annetaan lyhennysvapaa.
- Korollinen vieras pääoma on tällä hetkellä kallistunut mittavasti. Lainasalkku on toteutettu siten, että kiinteää korkosidonnaisuutta on hyödynnetty korkoriskin hallitsemiseksi. Vuonna 2024 on varauduttu nostamaan kuntatodistuksilla mittava osa rahoitustarpeesta. Korkomarkkinan vakiinnuttua siirrytään käyttämään myös pitkäaikaisia velkakirjoja.
- Talousarvio- ja taloussuunnitteluvuosina lainamäärä kasvaa erityisen kovasti, alkuun yli 20 milj. euroa vuodessa. Lisälainaa nostetaan vuosittain investointien rahoittamiseksi ja aiempien lainavelvoitteiden hoitamiseksi.
- Korollisen vieraan pääoman lisääntyessä lainanlyhennykset kasvavat merkittävästi. Vuonna 2022 lainaa lyhennetään n. 4 milj. eurolla, kun lyhennys 10 vuoden pituisilla velkakirjalainoilla vuonna 2026 ollenee jo yli 6 milj. euroa. Vuosikatteen (vuoden aikana tulevan rahavirran) riittävyttä lainanlyhennyksiin tulevina vuosina on arvioitava kriittisesti ja se asettaa edelleen paineita tulopohjan vahvistamiseen sekä käyttötalousmenojen tehokkuuteen.

Kalajoki Kampus on kaupungin ja Jedun yhteishanke, joka toteutetaan yhteisellä keskinäisellä kiinteistöyhtiöllä. Hanke ei näy kaupungin investointiosassa, mutta vaatii mittavasti rahoitusta. Vuosille 2024–2026 on

antolainavaraus kiinteistöyhtiölle kampuksen rakentamiseen (3,625 milj. e / vuosi). Kaupungin kokonaispanos hankkeesta on antolainana n. 7,25 milj. euroa ja omana pääomana n. 3,105 milj. euroa, yhteensä 10,4 milj. e (69 % kokonaisuudesta). Lainan lyhennykset käynnistyvät, kun kampuksen operatiivinen toiminta käynnistyy. KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen uudisrakentamiseen varataan vuosille 2024–2025 1,25 M€ antolainana. Lainan lyhennykset käynnistyvät, kun kohde saadaan vuokraustoimintaan vuonna 2026.

Rahoituslaskelma	TP2022	TA2023	TA2024	MUUTOS €	M. % TA22	M.% TP22
Varsinainen toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta	9 112 185	6 556 200	5 011 312	-1 544 888	23,6	-45,0
Vuosikate +/-	9 510 293	6 906 200	5 351 312	-1 554 888	22,5	-43,7
Tulorahoituksen korjaukset	-398 108	-350 000	-340 000	10 000	2,9	-14,6
Investointien rahavirta	-5 613 408	-7 821 500	-18 616 000	-10 794 500	-138,0	231,6
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-7 259 942	-10 284 000	-23 370 000	-13 086 000	-127,2	221,9
Rahoitusosuudet ja kom. myynnit	1 646 534	2 462 500	4 754 000	2 291 500	-93,1	188,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 498 778	-1 265 300	-13 604 688	-12 339 388	-975,2	-488,8
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	78 865	-850 000	-4 050 000	-3 200 000	-376,5	-5235,4
Antolainasaamisten lisäykset	0	-1 200 000	-4 250 000	-3 050 000	-254,2	
Antolainasaamisten vähennykset	78 865	350 000	200 000	-150 000	42,9	153,6
Omanpääoman muutokset	-209 574					-100,0
Lainakannan muutokset	-3 031 283	900 000	17 400 000	16 500 000	-1833,3	-674,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000 000	0	10 000 000	10 000 000	#JAKO/0!	66,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 031 283	-4 100 000	-4 600 000	-500 000	-12,2	14,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-5 000 000	5 000 000	12 000 000	7 000 000		-340,0
Muut maksuvalmiuteen muutokset	-18 468	200 000	200 000	0	0,0	-1182,9
Rahoituksen rahavirta	-3 180 461	250 000	13 550 000	13 300 000	-5320,0	-526,0
Rahavarojen muutos	318 317	-1 015 300	-54 688	960 612	94,6	-117,2

Rahoituslaskelma	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toiminta ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta	9 112 185	6 556 200	5 011 312	4 766 879	4 762 579
Vuosikate +/-	9 510 293	6 906 200	5 351 312	5 106 879	4 962 579
Tulorahoituksen korjauuserät	-398 108	-350 000	-340 000	-340 000	-200 000
Investointien rahavirta	-5 613 408	-7 821 500	-18 616 000	-15 440 000	-9 050 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-7 259 942	-10 284 000	-23 370 000	-19 320 000	-10 100 000
Rahoitusosuudet ja kom. myynnit	1 646 534	2 462 500	4 754 000	3 880 000	1 050 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 498 777	-1 265 300	-13 604 688	-10 673 121	-4 287 421
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	78 865	-850 000	-4 050 000	-5 950 000	-1 200 000
Antolainasaamisten lisäykset		-1 200 000	-4 250 000	-6 250 000	-1 750 000
Antolainasaamisten vähennykset	78 865	350 000	200 000	300 000	550 000
Omanpääoman muutokset	-209 574				
Lainakannan muutokset	-3 031 283	900 000	17 400 000	16 200 000	4 400 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000 000	0	10 000 000	22 000 000	13 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 031 283	-4 100 000	-4 600 000	-5 800 000	-6 600 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	-5 000 000	5 000 000	12 000 000	0	-2 000 000
Muut maksuvalmiuteen muutokset	-18 468	200 000	200 000	150 000	100 000
Rahoituksen rahavirta	-3 180 460	250 000	13 550 000	10 400 000	3 300 000
Rahavarojen muutos	318 317	-1 015 300	-54 688	-273 121	-987 421

7. INVESTOINTIOSA

Kaupungin investointipaine jatkuu kovana erityisesti kahden seuraavan vuoden ajan. Osa investoinneista siirtyi vuodelta 2023, kuten Sotekeskuksen A osa ja Sataman Yrityspuisto. Mittava investointiohjelma edellyttää toteutuessaan erityisen mittavaa lisälainanottoa vuosina 2024–2025. Tarkemmin investoinnit on kuvattu alla taulukossa. Kaupunki on viime vuosina investoinut mm. perusopetuksen tiloista Merenojan yhtenäiskoulun ja Raution monitoimitalon, kirjasto- ja kulttuuritilat sekä Himangan terveysaseman.

Kalajoen kaupungin investointitaso on pitkällä tarkasteluvälillä ollut keskimäärin 5,5 milj. € vuodessa. Vuodesta 2018 nettoinvestoinnit ovat olleet huomattavasti vuosikatetta korkeammat; vuosien 2018–2020 nettoinvestoinnit olivat vuositasolla yli 16 milj. €. Vuosina 2021–2023 investoinnit olivat keskimäärin 6 M€ vuodessa. Investointisuunnittelukauden 2024–2027 nettoinvestoinnit ovat noin 12 M€/v. Tämä tarkoittaa väistämättä lisävelkaantumista.

Painopisteet investoinneissa:

- Investointeja on syytä luokitella ja priorisoida siten, että peruspalvelutuotantoon tehtävien pakollisten investointien lisäksi panostetaan erityisesti tuloa tuottaviin ja kaupungin elinvoimaa lisääviin investointeihin.
- Peruspalvelutuotantoon tehtävät pakolliset investoinnit toteutetaan järkevästi niin, että tilatehokkuus paranee (käytössä olevia neliöitä on vähemmän paremmalla käyttöasteella) ja ne ovat muutoinkin kustannustehokkaita. Peruspalvelutuotantoon tehtävien investointien tilatehokkuutta verrataan kaupungin omiin vastaaviin yksiköihin sekä valtakunnallisesti vastaaviin yksiköihin.
- Kaupungin taloudellinen kantokyky ei mahdollista tuloa tuottamattomien investointien lisäämistä suunnittelukaudella tuloa tuottavia investointeja karsimalla.
- Mikäli kilpailutuksen tuloksena saatu urakkasumma ylittää olennaisesti talousarviossa varatun määrärahan, hankkeen suunnittelu käynnistetään uudelleen vastaamaan varattua määrärahaa. Investoinnit, jotka tuovat tuloa tai maksavat itsensä takaisin, mahdollistavat uuden vastaavan panostuksen tulevaisuudessa tai aktiivisen lainan lyhentämisen voimakkaan investointikauden jälkeen. Lisäksi on syytä arvioida, tuoko investointi muuta positiivista vaikutusta paikallistalouteen. Investointi on erityisen onnistunut, kun se vahvistaa tulopohjaa ja/tai edistää asukasluvun kasvua.
- Mikäli hyvinvointialue kolmivuotiskauden jälkeen jatka kaikkien sotekiinteistöjen vuokraamista, aiheuttaa se tarpeen tarkastella myös kaupungin palvelutuotannon sijoittumista uudelleen.

Yksityiset investoinnit myydyille tai vuokratuille tonteille kasvattavat kaupungin kiinteistöverotuloa. Tontin myyntitulot 2010-luvulla ovat olleet keskimäärin 0,45 milj. € vuodessa. Vuonna 2013 tontin myyntitulot ovat olleet jopa yli 1 milj. € vuodessa.

Kalajoen kaupungin kestävä investointitaso ilman lisälainanottoa olisi vuosikatteen verran. Mikäli nettoinvestoinnit ovat vuosikatteen suuruiset, korollista vierasta pääomaa joudutaan nostamaan vain olemassa olevien lainojen takaisinmaksuun. Mikäli nettoinvestoinnit ovat vuosikatetasoa suuremmat, joudutaan myös osa investoinneista takaisinmaksun lisäksi rahoittamaan uudella vieraalla pääomalla. Mikäli halutaan pienentää lainamäärää, tulisi vuosikatteen riittää sekä nettoinvestointeihin että olemassa olevien lainojen lyhentämiseen.

Investoinnit vuosina 2024–28 ovat bruttona yhteensä n. 72 M€ ja nettona yli 61 M€.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeissa ja osuuksissa on varauduttu KOY Kalajoen Kampuksen perustamiseen sekä KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen oman pääoman vahvistamiseen vuonna 2024. Lisäksi on pieni varauma mahdollisiin muihin tarpeisiin esim. uusien yhtiöiden pääomarakenteen näkökulmasta. Osakkeissa ja osuuksissa on varattuna yhteensä 4,6 M€. Kampuksen toteutus on kuvattu alla.

Rakennusinvestoinnit

Kaupunginvaltuusto on 29.9.2020 §62 päättänyt lähteä Kampuksen yhteistoteutuksen selvitystyöhön koulutuskuntayhtymä JEDUn kanssa. Kampuksen tiloihin tulee tilat JEDUlle, lukiolle ja muille erikseen päätettäville toiminnoille. Hankkeen kustannusarvio on enintään 15 M€, joka jakaantuu tilojen neliöiden suhteessa kaupungin ja JEDUn välillä, valmistelun tässä vaiheessa arviolta 69 % kaupunki ja 31 % JEDU. Kampuksen rakentaminen toteutetaan perustamalla keskinäinen kiinteistöyhtiö, joka rahoitetaan pääomittamalla ja antolainamalla. Kalajoen kaupunki varaa hankkeeseen 10,35 M€, josta osakepääomana ja sijoitettuna vapaana omana pääomana 3,105 M€ ja antolainana 7,245 M€.

Terveyskeskuksen A-osa on tärkeä tulevaisuusinvestointi hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa ja toimintojen keskittyessä tila- ja toimintatehokkaisiin sote-keskuksiin. Investointi toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja edellyttää hyvinvointialueen sitoutumista vuokraukseen.

Kalajoelle toteutetaan uudet varhaiskasvatuskeskukset keskustaajamaan sekä Himangalle. Kalajoen varhaiskasvatuskeskus, kustannusarvio 7,2 M€, suunnitellaan vuonna 2023 ja rakentaminen tapahtuu vuosien 2024–2025 aikana. Himangan varhaiskasvatuskeskus, kustannusarvio 3,9 M€, suunnitellaan vuonna 2025 ja rakennetaan vuosien 2026–2027 aikana.

Repolan hallin perusparantamiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen on varattu 2 M€ kahden vuoden ajalle.

Tulevien vuosien aikana toteutussuunnittelussa ovat uusi eläinlääkäritila, lukion jatkokäyttö sekä uusi uimahalli.

Kuntatekniikan investoinnit

Nykyisiin kaava-alueisiin panostetaan 0,6 M€ määrärahalta teiden kuntojen parantamiseksi. Uusiin kaava-alueisiin on varauduttu vuosittaisen panostuksen lisäksi Marinan 2 vaiheen toteutukseen, johon valtio on sitoutunut 6 M€ panoksella kaupungin panostaessa vastaavalla summalla. Marinan 2 vaihe toteutetaan vuosien 2023–2026 aikana. Marinan alueesta kertyy kasvavasti tontin vuokratuloja.

Osallistuva budjetointi kohdennetaan Sautinkarin kehittämiseen vuosien 2024–2025 aikana. Lähiliikuntapaikkojen kehittämisessä on määrärahaa lähiliikuntapaikoille liikuntasuunnitelman mukaan kohdennettuna erityisesti kyliin, joissa ei ole kyläkoulua. Vuonna 2024 kohdennetaan tätä Tyngän lähiliikuntapaikkaan, mikäli toteutukseen saadaan lähiliikuntapaikka-avustus.

Sataman Yrityspuiston rakentaminen on elinvoimainvestointi työpaikkojen lisäämiseen ja yritysten olosuhteiden kehittämiseen. Siihen haetaan mahdollisia hankerahoituksia.

Vuosien 2024–2025 aikana toteutetaan lisäksi mm. leipämäentien saneeraus, ampumaradan puhdistus ja Raumankarin raittisillan kunnostus. Lisäksi kuntatekniikassa on varaus kuntatekniikan kohteisiin, joihin saadaan valtion tukea. Vuonna 2024 hankitaan myös uusi latukone.

Viemärlaitokseen on varattu vuosittain 0,4 M€ investointimääräraha.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2024-2028

Investointiyhteenveto

	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
INVESTOINNIT					
Menot	-23 370 000	-19 320 000	-10 100 000	-6 000 000	-14 340 000
Tulot	4 754 000	3 880 000	1 050 000	700 000	700 000
Netto	-18 616 000	-15 440 000	-9 050 000	-5 300 000	-13 640 000

Investoinnit investointiryhmittäin

	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
Maa- ja vesialueet					
Menot	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tulot	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Netto	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet					
Menot	-4 600 000	-550 000	-50 000	-50 000	-50 000
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Netto	-4 550 000	-500 000	0	0	0
Koneiden ja kaluston hankinta (irtaimisto)					
Menot	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000	-100 000
Netto	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000	-100 000
Rakennusinvestoinnit					
Menot	-5 550 000	-8 200 000	-4 150 000	-2 450 000	-11 700 000
Netto	-5 550 000	-8 200 000	-4 150 000	-2 450 000	-11 700 000
Kuntatekniikan investoinnit					
Menot	-12 570 000	-9 920 000	-5 300 000	-2 900 000	-1 990 000
Tulot	4 204 000	3 330 000	500 000	150 000	150 000
Netto	-8 366 000	-6 590 000	-4 800 000	-2 750 000	-1 840 000

Rakennusinvestoinnit

Rakennusinvestoinnit	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
Terveyskeskuksen A-osan uudistaminen					
Menot	-1 000 000	-3 000 000	-1 000 000		
Netto	-1 000 000	-3 000 000	-1 000 000		
Kuvaus	Hankkeen kokonaiskustannusarvio n. 5 M€. Edellyttää hyvinvointialueen suostumuksen ja sitoutumisen. Kalustamisen toteuttaa valmistumisen jälkeen hyvinvointialue.				
Kalajoen varhaiskasvatuskeskus					
Menot	-3 000 000	-3 500 000	-500 000		
Netto	-3 000 000	-3 500 000	-500 000		
Kuvaus	Varhaiskasvatusselvityksen perusteella rakentamisjärjestys sekä jako kunnallisen ja yksityisen toiminnan välille. Kustannusarvio 7,2 M€.				
Repolan halli					
Menot	-1 000 000	-1 000 000			
Netto	-1 000 000	-1 000 000			
Kuvaus	Ilmanvaihto 1 500 000 € ja Hallin muutostyö/parannukset 500 000 €.				
Himangan varhaiskasvatuskeskus					
Menot		-150 000	-2 000 000	-1 750 000	
Netto		-150 000	-2 000 000	-1 750 000	
Kuvaus	Kokonaiskustannusarvio 3,9 M€.				
Uimahallin suunnittelu					
Menot				-100 000	-10 000 000
Netto				-100 000	-10 000 000
Kuvaus	Uuden uimahallin suunnittelu. Rakentamisen kustannusarvio 20 M€.				
Liike- ja teollisuusrakennukset					
Menot	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Netto	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Kuvaus	Kaupunginhallituksen päätös toteutuksista.				
Erittelemätön lautakunnan määräraha					
Menot	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Kuvaus	Lautakunnan määrittämiin kohteisiin.				

Eläinlääkäritalo					
Menot				-50 000	-1 150 000
Netto				-50 000	-1 150 000
Kuvaus	Nykyinen rakennus on elinkaarensa päässä.				
Lukion jatkokäytön suunnitelma					
Menot				-100 000	
Netto				-100 000	
Kuvaus	Jatkokäytön pohdinta				

Kuntatekniikan investoinnit

	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2027	TS2028
Kuntatekniikan investoinnit						
Vt8 ja Vt27 Ylivieskantie alikulut ja liikennejärjestelyt						
Menot			-2 000 000			
Netto			-2 000 000			
Kuvaus	Varaus ELY:n hankkeeseen, johon kaupunki sitoutuu. Kustannusarvio yhteensä 5,7 M€, josta kaupungin osuus 2 M€.					
Vt8 reitistöalikulku Hiekkasärkille						
Menot	-1 000 000					
Netto	-1 000 000					
Kuvaus	Yhteistyöhanke ELY:n kanssa. ELYn alustava kustannusarvio 1,95 M€. Josta ELY 600 000 € ja kaupunki 1 ,35M€					
Vt7720 Raution kevyenliikenteen väylä (monitalon kohdalle)						
Menot	-80 000					
Netto	-80 000					
Kuvaus	ELY 400 000 € ja kaupunki vastaa ylimenevästä osuudesta 80 t€.					
Vt8 ja Satamatien risteysalue						
Menot	-60 000	-500 000				
Netto	-60 000	-500 000				
Kuvaus	ELY toteuttaa ja kaupungin maksuosuus 500 000 €.					

Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen						
Menot	-230 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Tulot	54 000					
Netto	-176 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kuvaus	Tyngän piha-alue, jonka toteutuksen ehtona hankerahoitus. Lisäksi 50 teur kohdennettuna erityisesti niille kylille, joissa ei enää kyläkoulua.					
Puistot ja leikkikentät						
Menot	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Netto	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Kuvaus	Vuositollaiseen perusparannukseen.					
Päivähoidon leikkivälineet ja piha-alueet						
Menot			-60 000	-60 000	-60 000	
Netto			-60 000	-60 000	-60 000	
Kuvaus	Perintörahojen kohdennus valmistuneisiin vakakeskuksiin.					
Raumakarin museosilta						
Menot	-25 000	-300 000				
Netto	-25 000	-300 000				
Kuvaus	Sillan suunnittelun 40 000 € loppuosuus 2024 ja kunnostus 2025 (hinta tarkentuu suunnittelun jälkeen).					
Sataman yrityspuiston rakentaminen						
Menot	-1 125 000	-370 000				
Tulot	360 000					
Netto	-765 000	-370 000				
Kuvaus	Hanke 1 200 000 €, josta vuonna 2023 279 000 €. Hankeavustus koko hankkeelle.					
Leipämäentien asfaltointi						
Menot			-50 000	-800 000	-800 000	
Netto			-50 000	-800 000	-800 000	
Kuvaus	Tien kunnostaminen ja liikennejärjestelymuutokset/varhaiskasvatuskeskus.					
Uudet kaavaalueet						
Menot	-7 000 000	-6 650 000	-1 500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tulot	3 050 000	2 950 000	250 000			
Netto	-3 950 000	-3 700 000	-1 250 000	-500 000	-500 000	-500 000
Kuvaus	Pääosin Marinan toteutus (Marinan sataman rakentaminen, Marinan-LPA alue, Marinan silta ja ruoppaus sekä Keskuskarintien kunnostus). Toteutukseen saatu 6 M€ avustusta.					

Nykyiset kaava-alueet						
Menot	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Netto	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Kuvaus	Lautakunnan jaon mukaan.					
Kevyen liikenteen väylät & reitistöt, sis. Lankkupolut & valaistukset						
Menot	-540 000	-700 000	-500 000	-300 000	-300 000	-300 000
Tulot	270 000	350 000	250 000	150 000	150 000	150 000
Netto	-270 000	-350 000	-250 000	-150 000	-150 000	-150 000
Kuvaus	Hankerahoitus on toteuttamisen ehtona lukuun ottamatta valaisimien ja lankkupolkujen uusimista ja suunnittelua.					
Laitureiden uusiminen						
Menot	-80 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Netto	-80 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kuvaus	Konikarvon kehittäminen ja Keskuskarin paikkojen siirto Konikarvoon.					
Viemärlaitos						
Menot	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Kuvaus	Toiminta-alueen laajentaminen ja perusparantaminen.					
Varaus kuntatekniikan kohteisiin, joihin haettu valtiontukea						
Menot	-800 000					
Tulot	400 000					
Netto	-400 000					
Kuvaus	Toteutuksen ehtona valtiontuki.					
Osallistuva budjetointi						
Menot	-5 000	-35 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Netto	-5 000	-35 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Kuvaus	Äänestys ja suunnittelu 2024, toteutus 2025. Kohdennetaan Sautinkariin.					
Latukone						
Menot	-250 000					
Netto	-250 000					
Kuvaus	Vaihdetaan vanha, jonka huoltokustannukset korkeat, uuteen latukoneeseen.					
Ampumaradan puhdistus						
Menot	-75 000	-75 000				
Tulot	30 000	30 000				
Netto	-45 000	-45 000				

Kuvaus	Haetaan hankerahoitusta.					
JEDU:n ojan putkitus						
Menot	-90 000					
Netto	-90 000					
Kuvaus	Avo-ojan siirto ja putkitus kaavan mukaiseksi.					
Kalajoentien päällystys						
Menot	-90 000	-130 000				
Netto	-90 000	-130 000				
Höyrykoneen perustukset ja kate						
Menot				-50 000	-50 000	
Netto				-50 000	-50 000	
Kuvaus	Tekn ltk 6.9.2023 § 43 päättänyt historiallisesti arvokkaan höyrykoneen perustuksien ja katoksen rakentamiselle sekä höyrykoneen siirrolle esittää määrärahaa (valtuustoaloite). Höyrykoneen sijoituspaikkaa tarkastellaan myöhemmin.					
Rantojen kunnostus						
Menot	-80 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Tulot	40 000					
Netto	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kuvaus	Keskuskarintien eteläpuolen rannan kunnostus/kunnostussuunnitelman mukaan. Haetaan Helmi-hankeavustusta vuosille 23-24					

	RAKENNUSHANKKEEN KOKONAISKUSTANNUKSET		
	0–500 000 €	500 000–1 500 000 €	YLI 1,5 MILJ. €
HANKESUUNNITELMAN JA KUSTANNUSARVION HYVÄKSYY JA TYÖN SUORITUSTAVASTA PÄÄTTÄÄ	TEKNISET PALVELUT	TEKNINEN LAUTAKUNTA	KAUPUNGINHALLITUS
PÄÄPIIRRUSTUKSET HYVÄKSYY*	TEKNISET PALVELUT	TEKNISET PALVELUT	TEKNINEN LAUTAKUNTA
URAKOITSIJAN VALITSEE**	TEKNISET PALVELUT	TEKNINEN LAUTAKUNTA	TEKNINEN LAUTAKUNTA
URAKKASOPIMUKSEN ALLEKIRJOITTA	PALVELUALUE-VASTAAVA	PALVELUVASTAAVA	PALVELUVASTAAVA
YLI 1,5 M€ HANKKEEN RAPORTOINTI***			KAUPUNGINHALLITUS

* Rakennusurakka (kokonaisurakka tai jaettu-urakka)

** Mikäli urakkatarjoukset eivät ylitä kustannusarviota ja varattuja määrärahoja.

*** hankkeessa raportointi urakkatarjosten jälkeen ja hankkeen lopuksi.

Kaupunkikuvallisesti merkittävimmissä hankkeissa käydään perusteellisempi vuoropuhelu toteuttamistavasta ja arkkitehtuurista hankesuunnitelmavaiheessa. Mikäli kilpailutuksen tuloksena saatu urakkasumma ylittää olennaisesti talousarviossa varatun määrärahan, hankkeen suunnittelu käynnistetään uudelleen vastaamaan varattua määrärahaa.

8. VIEMÄRILAITOS

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston pumppaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Ilmastonmuutoksesta johtuvat nopeat sään vaihtelut ja ääri-ilmiöt lisääntyvät vuosittain merkittävästi. Säätilojen vaikutus jätevesien vuotovesimääriin sekä talvikunnossapidon haastavuuteen on suuri. Viemäriverkoston saneeraus on tärkeässä roolissa vuotovesien vähentämisessä, jotta Vesikolmiolle johdettavaa vesimäärää saadaan pienennettyä.

Vesikolmio nosti hintaa vuodelle 2024, uusi hinta on 1,6 €/m³, jossa nousua edelliseen hintaan yli 10 %:ia. Tästä syystä viemärlaitoksen on välttämätöntä tarkistaa taksaa +0,25 €/m³ 1.3.2024 alkaen. Uusi jätevesimaksu on 3,20 €/m³.

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Liikevaihto					
Jätevesimaksut (ulk.)	1 308 223	1 504 400	1 530 300	1 600 300	1 616 303
Jätevesimaksut (sis.)	104 314	103 300	115 894	117 053	118 223
varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Valmistus omaan käyttöön	13 073	10 000	10 000	10 000	10 000
Tuet ja avustukset kunnalta					
Liiketoiminnan muut tuotot	19 907	2 000	2 000	2 020	2 040
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-79 647	-81 700	-79 700	-83 928	-84 767
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Palvelujen ostot	-1 046 020	-1 196 839	-1 299 671	-1 299 671	-1 312 668
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-1 125 667	-1 277 539	-1 379 371	-1 393 165	-1 407 096
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-17 715	-11 900	-16 000	-16 320	-16 646
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-10 183	-2 500	-3 600	-3 672	-3 745
Muut henkilösivukulut	-831	-500	-600	-612	-624
Henkilöstökulut yhteensä	-28 729	-14 900	-20 200	-20 604	-21 016
Poistot ja arvonalentumiset					

Suunnitelman mukaiset poistot	-222 620	-215 600	-217 000	-220 000	-222 000
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-222 620	-215 600	-217 000	-220 000	-222 000
Liiketoiminnan muut kulut	-2 431	-100	-100	-100	-100
Liikeylijäämä (-alijäämä)	66 071	111 561	41 523	95 504	96 354
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	1 590				
Korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-87 617	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Muut rahoituskulut					
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-87 617	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-19 975	23 961	-46 077	7 904	8 754
Ylijäämä ennen varauksia	-19 975	23 961	-46 077	7 904	8 754
Tilikauden ylijäämä	-19 975	23 961	-46 077	7 904	8 754

VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnallinen rahavirta					
Liikeylijäämä	66 071	111 561	41 523	95 504	96 354
Poistot ja arvonalennukset	222 260	215 600	217 000	220 000	222 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-86 045	-87 600	-87 600	-87 600	-87 600
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Sisäiset tuotot -		-103 300	-115 894	-117 053	-118 223
Sisäiset kulut +		98 993	102 372	103 907	105 466
Toiminnan rahavirta yhteensä	202 646	235 254	157 401	214 759	217 997
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-188 425	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Käyttöomaisuuden myyntitulot					
Sisäiset katteet					
Investointien rahavirta yhteensä	-188 425	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	14 221	-164 746	-242 599	-185 241	-182 003

Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-372 064	216 000	216 000	200 000	200 000
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-372 064	216 000	216 000	200 000	200 000
Rahavarojen muutos	-357 843	51 254	-26 599	14 759	17 997

Viemärlaitoksen investoinnit

	TA2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028
Viemärlaitos					
Menot	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000

9. KESKEISET TYTÄRYHTIÖT

Kalajoen Lämpö Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Lämpö tuottaa ympäristöystävällistä ja edullista lämpöenergiaa Kalajoen asukkaille, yrityksille ja yhteisöille. Helppokäyttöinen ja toimintavarma on asiakkaidemme ensisijainen valinta. Irtiotto - Öljystä hankeen tiimoilta autamme paikallisia erilaisten lämmitysvaihtoehtojen kanssa. Kalajoen Lämpö Oy toimii koko kaupunkikonsernin energia-asioiden asiantuntijana.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Liikevaihto t€	2 653	2 929	3 134	3 150	3 150
Liikevoitto t€	95	2	5	20	40
Tilikauden voitto/tappio t€	81	2	5	15	35
Taseen loppusumma t€	5 846	4 800	5 300	5 500	5 600
Omavaraisuusaste %	36	35	34	35	36
Lainakanta t€	505	388	271	154	38
Investoinnit t€	334	300	290	300	300

Kalajoen Kuitu Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Kuitu rakentaa ja operoi optista kuituverkkoa Kalajoella ja tarjoaa alan palveluja. Yhtiön toimintaa laajennetaan yhtiön talouden sallimissa rajoissa.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Liikevaihto t€	811	831	835	854	858
Liikevoitto t€	201	240	236	311	312
Tilikauden voitto/tappio t€	4	- 20	6	76	48
Taseen loppusumma t€	4 860	5 000	4 900	4 920	4 950
Omavaraisuusaste %	- 4	3	- 2	- 2	- 1
Lainakanta t€	4 413	4 553	4 373	4 293	4 213
Investoinnit t€ netto	424	200	100	50	50

Koy Kalajoen Vuokra-asunnot

Toiminnan kuvaus

Kiinteistö Oy Kalajoen Vuokra-asunnot omistaa ja hallinnoi yhteensä n. 275 vuokra-asuntoa Kalajoen, Himangan ja Raution alueella. Vaparaohitteisten asuntojen (81 kpl) vuokrauksen periaatteet määritellään yhtiön hallituksessa. Muiden asuntojen vuokrausta koskevat ARAn rajoitteet ja määräykset.

Vuoden 2024 alusta alkaen kaupungin tekniset palvelut myyvät KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille isännöinnin ja muut kiinteistöjen ylläpitoon ja rakennuttamiseen liittyvät palvelut.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Liikevaihto t€	1 787	1 790	1 868	1 979	2 195
Liikevoitto t€	175	200	364	365	365
Tilikauden voitto/tappio t€	61	16	20	10	10
Taseen loppusumma t€	9 581	10 550	10 950	11 360	10 130
Omavaraisuusaste %	4,2	4	13	12	14
Lainakanta t€	9 521	10 072	9 690	10 440	9 690
Investoinnit t€	13	1 010	2 520	1 200	20

Kalajoen Hiekkasärkät Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Hiekkasärkät Oy harjoittaa matkailun kehittämistoimintaa ja kylpyläliiketoimintaa sekä vuokraa matkailutoimialaa palvelevia liiketiloja.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Liikevaihto t€	306	600	700	730	740
Liikevoitto t€	- 175	- 83	- 35	3	10
Tilikauden voitto/tappio t€	- 175	- 86	- 32	0	7
Taseen loppusumma t€	842	827	862	848	876
Omavaraisuusaste %	78,7	85	74,5	76,1	74,8
Lainakanta t€	16	0	0	0	0
Investoinnit t€	1	10	10	30	30

Kalajoen Satama Oy

Toiminnan kuvaus

Kalajoen Satama Oy toiminta perustuu sataman infrastruktuurin ylläpitoon, alueiden, varastohallien ja konepajahallin vuokraukseen sekä perinteisiin satamapalvelujen järjestämiseen. Sataman tärkein tehtävä on pitää alueet ja laiturit toimintakunnossa operaattoreille ja muille toimijoille. Sataman tehtävänä on myös huolehtia työ- ja yleisestä turvallisuudesta yhteisen työpaikan periaatteiden mukaisesti.

Suorite	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Liikevaihto t€	2 657	2 333	2 311	2 427	2 499
Liikevoitto t€	361	325	414	451	484
Tilikauden voitto/tappio t€	206	168	219	264	300
Taseen loppusumma t€	12 014	12 100	11 800	11 700	11 700
Omavaraisuusaste %	65	65	66	67	68
Lainakanta t€	3 952	3 265	2 925	2 412	1 918
Investoinnit t€	105	200	200	200	200

LIITTEET

Jäsenyydet järjestöissä ja liitoissa

JÄRJESTÖ	TA 2022	TA 2023	TA 2024
Suomen Kotiseutuliitto	485	485	485
Kansalaisopistojen liitto KoL	1 268	1 268	1 345
Suomen Tienyhdistys	380	380	380
Oulun kauppakamari	1 500	1 530	1 561
Kasitienyhdistys ry.	200	200	200
Rieska-Leader	60 000	60 000	60 000
Elävät Kaupunkikeskustat ry	580	580	600
Bothnian Arc-Perämerenkaariyhdistys	1 240	1 240	3 000
LIITOT			
P-P:n liitto	89 200	92 800	93 000
Suomen Kuntaliitto	40 000	28 000	28 000
Työmarkkinalaitos	11 000	11 000	9 000
Suomen Vesilaitosyhdistys ry	1 361	1 361	1 361
Yhteensä	207 214	198 844	198 932

Kokouspalkkiot

Palkkiot, €	2022	2023	2024
Kaupunginvaltuuston kokous	82	84	88
Kaupunginhallitus ja jaosto	82	84	88
Tarkastuslautakunta	82	84	88
Lautakunnat ja muut pysyvät toimielimet	61	63	66
Johtokunnat ja tilapäiset toimielimet	46	47	50
Koulutustilaisuuden päiväpalkkio	46	47	50
Informaatiotilaisuudet, seminaarit, katselmuksset, iltakoulut	82	84	88

Puheenjohtajien palkkiot, €	2022	2023	2024
Valtuuston puheenjohtaja	4328	4460	4661
Valtuuston varapuheenjohtajat	408	420	439
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja	5412	5577	5828
Kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja	408	420	439
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	1533	1580	1651
Sivistyslautakunnan puheenjohtaja	1533	1580	1651
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja	1533	1580	1651
Ympäristölautakunnan puheenjohtaja	1533	1580	1651
Kaavoitus- ja elinvoimalautakunnan puheenjohtaja	1533	1580	1651
Keskusvaalilautakunnan, vaaliltk ja -toimikunnan pj	205	211	221
Keskusvaalilautakunnan, vaaliltk ja vaalitoimikunnan jäsen	153	158	165
Laitosäänestys / päivä	43	45	47
Kotiäänestys/äänestyspaikka	10	10	10

Toimielimen kokouksessa puheenjohtajana ja sihteerinä toimivalle maksetaan kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

Sihteerinä, esittelijänä tai asiantuntijana toimivalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle maksetaan kokouspalkkio edellä olevan mukaisesti työajan (8.00–16.00) ulkopuolella pidettävistä kokouksista. Yli kolme tuntia kestävästä kokouksesta suoritetaan luottamushenkilöiden hallintosäännön 17 luvun 2 § 2 mom. mukaisesti kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna. Kaupungin edustajana kaupungin konserniyhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokoukseen osallistuville maksetaan informaatiotilaisuuden, seminaarin, katselmuksen ja iltakoulun mukainen palkkio. Puheenjohtajan palkkio on korvaus kokousten ulkopuolisista tehtävistä, joihin kuuluvat mm. edustaminen sekä osallistuminen varsinaista kokousta edeltäviin tai siihen muuten liittyviin neuvotteluihin. Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajilla on kaupungin omistama puhelin, jonka käyttökulut maksaa kaupunki.

Luottamushenkilöiden ansionmenetykskorvauksen alaraja on 13,00 euroa/h ja yläraja 40,00 euroa/h. Saadaksesen korvausta työansion menetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa sekä ansionmenetyksen suuruus. Yrittäjänä toimivan luottamushenkilön ansionmenetys määritellään yrittäjän käyttämän tilitoimiston tekemän laskelman perusteella. Itsensä työllistävän tulee toimittaa valtuustokauden alkaessa todistus yrittäjyydestään (esim. maatalousyrittäjä). Ansionmenetys maksetaan automaattisesti läsnäolon mukaan alarajan mukaan.

Kaupungin palveluksessa olevalta luottamushenkilöltä ei pidetä palkkaa Kalajoen kaupunkikonsernin luottamustoimen hoidon ajalta. Työyksiköllä on oikeus laskuttaa palkka luottamustehtävien hoitamisen ajalta ao. luottamustoimielimeltä/yhtiöltä. Mikäli kaupungin palveluksessa oleva luottamushenkilö osallistuu konsernin ulkopuolisen yrityksen tai yhteisön kokoukseen Kalajoen kaupungin edustajana, hakee hän itse ansionmenetystä kyseiseltä toimijalta ko. kokoukseen osallistumisesta.

